

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΕ

Φυλλάδ' 7.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. ΣΤ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1852.

Η ΓΡΑΤΣΙΕΛΛΑ.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΗΣ Α. ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ.

(Εκ τῶν Ἐκινωστηρεύσεών του).

(Συνέχεια ἴδε φυλ. σ'.)

ΙΑ.

Τὸ ἔνδον τῆς οἰκίας ἦτον ἐπίσης γυμνὸν καὶ ὄμιον μὲ βράχον, ὡς τὸ ἐκτός. Οἱ τοῖχοι ἦσαν ἄνευ κονιάματος, λευκασμένοι δι' ὀλίγου μόνον ἀσβέστου, καὶ αἱ σῦραι ἐγεθρῆσαι ἀπὸ τὴν λάμψιν, εἰσέδουον εἰς τὰς ὀπὰς τῶν πετρῶν καὶ ὑπὸ τὰ φύλλα τῆς πέριδος, ἅτινα ἐχρησάμευον ὡς κλίνη τῶν παιδίων· αἱ ρωλεὶ τῶν χειλιδόνων, ὅθεν ἐβλεπέ τις ἐξερχομένης τὰς μικρὰς καὶ μαύρας τῶν κεφαλῆς καὶ τὰ λάμποντα καὶ ἀνήσυχτα ὄμματα τῶν ἐκρέμαντο εἰς τὰς μεσόδοκας, κεκαλυμμένας ὑπὸ

φλοιῶν, ἐξ' ὧν ἐσχηματίζετο ἡ στέγη. Ἡ Γρατσίελλα καὶ ἡ μάμμη τῆς ἐκοιμῶντο ὁμοῦ εἰς τὸ δεύτερον δωμάτιον ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίνης, κεκαλυμμένοι ἀπὸ τεμάχια ἰστίων. Κάνιστρα καρπῶν, καὶ σάγμα ἡμιόνου ἔκειντο ἐπὶ τὸ δάπεδον. Ὁ ἀλιεὺς ἐστράφη πρὸς ἡμᾶς· μὲ συνεσταλαμένον ὕψος δεικνύων διὰ τῆς χειρὸς τὴν πτωχεῖαν τῆς κατοικίας του· ἔπειτα μᾶς ὠδήγησεν ἐπὶ τοῦ δωματος, τιμητικὴν θέσιν εἰς τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς Ἰταλίας. Βοηθούμενος ἀπὸ τὸ παιδίον καὶ τὴν Γρατσίελλαν, κατεσκεύασε εἰδὸς τι παραπήγματος στηρίζας μίαν τῶν ἄκρων τῶν κοπιῶν μας ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ἀνδρῆου καὶ τὴν ἄλλην ἐπὶ τοῦ δαπέδου, ἐκάλυψε τὴν σκέπην ταύτην ἀπὸ δέσμας καστανεῶν, τὰς ὁποίας εἶχε κόψει πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὸ βουνὸν, ἐστρωσε πέριδας ὑπὸ τὸ παράπηγμα τοῦτο, καὶ μᾶς ἔφερε δύο τεμάχια ἄρτου, ψυχρὸν ὕδωρ καὶ σίκα καὶ μᾶς προσεκάλεσε νὰ κατακλιθῶμεν. Ὡς ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῶν συγκινήσεων τῆς ἡμέρας, ὁ ὕπνος ἐπῆλθεν αἰφνίδιος καὶ βαθύς. Ὅτε ἐξυ-

πνήσαμεν, αἱ χελιδόνες ἐκελάδουν περὶ τὴν κλί-
νην μας, διιπτάμεναι ἐπὶ τὸ δῶμα, ὅπως ὑποκλέ-
ψωσι τὰ ψυχία τοῦ δαίπνου μας· καὶ ὁ ἥλιος ἤδη
ὕψωμένος ἐπὶ τὸν ὀρίζοντα, ἐθέρμαινεν ὡς ἐν κα-
μίνῳ, τὰς δέσμας τῶν κλάδων, οἵτινες μᾶς ἔχρη-
σάμευον ὡς στέγη.

Ἐμείναμεν πολλὴν ὥραν κατακεκλιμένοι ἐπὶ
τῆς πτέριδος μας, εἰς κατάστασιν τῆς ἐφυπνώσεως,
ἥτις ἀφίνει τὸν φυσικὸν ἄνθρωπον νὰ αἰσθάνεται
καὶ νὰ διανοήται, πρὶν ἢ ὁ αἰσθητικὸς λάβῃ τὴν
δύναμιν νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ ἐνεργήσῃ. Ἀντιηλλάσ-
σαμεν λόγους τινὰς ἀνάθρους, τοὺς ὁποίους μα-
κρὰ σιωπῇ διέκοπτε, καὶ τοὺς ὁποίους διεδέχοντο
αἱ ὀνειροπολήσεις. Ἡ ἀλιεία τῆς παρελθούσης,
ἡ ταλαιπωρημένη λέμβος ὑπὸ τοὺς πόδας μας, ἡ
ἐξηγριωμένη θάλασσα, οἱ ἀπρόσιτοι βράχοι, τὸ
πρόσωπον τῆς Γρατσιέλλας μεταξὺ τῶν δύο πτε-
ρύγων τοῦ παραθύρου καὶ τῆς λάμπης τῆς ῥη-
τίνης, ὅλα αὐτὰ αἰ εἰκόνες συνωθούντο, συνετα-
ράσσοντο, συνεχέοντο ἐντὸς ἡμῶν.

Μᾶς ἐξήγαγον τῆς ὑπνώσεως ταύτης οἱ θρήνοι
καὶ αἱ ἐπιπλήξεις τῆς γριάς μάμμης, ἥτις ὠ-
μίλει εἰς τὸν ἄνδρα τῆς. Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἐθρή-
νει τὴν ἀπόλειαν τῶν ὡραίων ὑδριῶν, τῆς ἀγκύ-
ρας, τῶν σχοινίων καὶ πρὸ πάντων τῶν δύο ἱ-
στιῶν τῶν ὑρασμένων παρ' αὐτῆς ἀπὸ τὸ ἴδιόν της
κανάβιον, καὶ τὰ ὁποῖα ἐρρίψαμεν βαρβάρως εἰς
τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ σώσωμεν τὴν ζωὴν μας.

— Τί ἤθελες, ἔλεγεν εἰς τὸν τεθλιμμένον καὶ
ἄφρονον γέροντα, νὰ λάβῃς τοὺς δύο τούτους ξέ-
νους μᾶζή σου ; δὲν ἤξευρες ὅτι αὐτοὶ εἶναι ἄθαιοι
(pagani) καὶ ὅτι φέρουν τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν
ἀσέβειαν μεθ' ἐαυτῶν ; Οἱ ἄγιοι σ' ἐτιμώρησαν,
μᾶς ἤρπασαν τὸν πλοῦτόν μας, καὶ δόξαζε τὸν
Θεόν, ὅτι δὲν μᾶς ἤρπασαν καὶ τὴν ψυχὴν μας.

Ὁ πτωχὸς ἄνθρωπος δὲν ἤξευρε τί ν' ἀποκρι-
θῇ, ἀλλ' ἡ Γρατσιέλλα, μὲ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν
ἀνυπομονησίαν παιδίου, εἰς τὸ ὅποῖον ἡ μήτηρ
τοῦ συγχωρεῖ τὰ πάντα, ἐπανέστη κατὰ τῆς ἀδι-
κίας τῶν ἐπιπλήξεων τούτων, καὶ, ὑπερασπιζο-
μένη τὸν γέροντα,

— Ποῖος σὰς εἶπεν ὅτι οἱ δύο οὗτοι ξένοι εἶ-
ναι ἄθαιοι ; ἀπήντησεν εἰς τὴν μάμμην τῆς. Ἐ-
χουσι οἱ ἄθαιοι τὸσούτην φιλανθρωπίαν πρὸς τοὺς
δυστυχεῖς ; Κάμουν οἱ ἄθαιοι τὸ σημεῖον τοῦ σταυ-
ροῦ ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνας τῶν ἁγίων, ὡς ἡμεῖς ;
Σὰς λέγω λοιπὸν ὅτι χθές, ὅτε ἐκλινες τὰ γόνατα
διὰ νὰ εὐχαριστήσῃς τὸν Θεόν, καὶ ὅτε προσεκὼλ-
λησα τὰ ἄνθη εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας, τοὺς
εἶδα νὰ κύψωσι τὴν κεφαλὴν ὡς νὰ ἐδέοντο, νὰ
κάμουν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τοῦ στή-
θους των, καὶ εἶδα μάλιστα δάκρυ νὰ λάμπῃ εἰς
τὰ ὄμματα τοῦ νεωτέρου καὶ νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς
χειρὸς του.

— Ἦτο σταγὼν ὕδατος τῆς θαλάσσης, πίπτου-
σα ἀπὸ τὴν κάμην του, ἐπανελάβε στρυφνῶς ἡ
γριά.

— Κ' ἐγὼ σοῦ λέγω ὅτι ἦτον δάκρυ, ἐπα-

νέλαβεν ὀργίλως ἡ Γρατσιέλλα. Ὁ ἀνεμος ὅστις ἔ-
πνεεν εἶχε καιρὸν νὰ στεγνώσῃ τὰ μαλλία του ἀ-
πὸ τὴν ὄχθην μέχρι τοῦ λόφου τῆς παρακίας·
ἀλλ' ὁ ἀνεμος δὲν ξηραίνει τὴν καρδίαν. Σ' ἐπα-
ναλαμβάνω λοιπὸν, τὰ ὄμματα των ἦσαν ὑγρὰ.

Ἐνοήσαμεν ὅτι ἔχομεν παντοδύναμον προστά-
τριαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐπειδὴ ἡ μάμμη δὲν ἀπε-
κρίθη πλέον, οὔτε ἐμεμφιμοίρησε.

ΙΕ΄.

Ἐν τούτοις ἐσπεύσαμεν νὰ καταβῶμεν καὶ νὰ
εὐχαριστήσωμεν τὴν πτωχὴν οικογένειαν διὰ τὴν
πρὸς ἡμᾶς φιλοξενίαν τῆς· εὔρομεν τὸν ἀλιέα, τὴν
γριάην μητέρα, τὸν Βέππον, τὴν Γρατσιέλλαν, καὶ
αὐτὰ τὰ μικρὰ παιδιά, ἐτοιμαζομένους νὰ κα-
ταβῶσιν εἰς τὸ πρᾶλιον διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν
ἐγκαταλειμμένην λέμβον καὶ νὰ ἴδωσιν ἂν ἦτον
ἱκανῶς ἐξησφαλισμένη κατὰ τὰς τρικυμίας, ἥτις
διήρκει εἰσέτι. Κατέβημεν μετ' αὐτῶν, τὸ μέτω-
πον ἔχοντες κεκυφός, δε.λοιῶς ὡς ξένοι, οἵτινες ἔγι-
ναν αἵτιοι δυστυχίας εἰς μίαν οικογένειαν, καὶ ἄ-
γνωστοντες τὰ πρὸς αὐτοὺς αἰσθήματά της.

Ὁ ἀλιεὺς καὶ ἡ γυνὴ του προηγούντο ἡμῶν βα-
θμίδας τινὰς· ἡ Γρατσιέλλα κρατούσα ἓνα τῶν μι-
κρῶν ἀδελφῶν της ἀπὸ τὴν χεῖρα, καὶ φέρουσα
τὸν ἄλλον εἰς τὰς ἀγκάλας, ἐβάδιζε κατόπι,
ἡμεῖς δὲ εἰπόμεθα ἐν σιωπῇ. Εἰς τὴν τελευ-
ταίαν στρόφην μιᾶς τῶν κλιμάκων, ὅθεν βλέπει
τις τοὺς σκοπέλους, ἠκούσαμεν κραυγὴν λύπης,
ἐξελευθούσαν ἐνταυτῷ ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἀλιεῦς
καὶ τῆς γυναικὸς του. Τοὺς εἶδομεν νὰ ὑψώσωσι
τὰς χεῖράς των εἰς οὐρανόν, διασπῶντες αὐτάς
ἐκ τῆς ἀπελπισίας, καὶ πλήττοντες μὲ τὸν γρόν-
θον τὸ μέτωπον, καὶ ἐκσπῶντες τὴν λευκὴν κό-
μην των, τῆς ὁποίας τοὺς βοστρύχους ὁ ἀνεμος
ἤρπαζε καὶ περιέφερε κατὰ τῶν βράχων.

Εἰς τὰς κραυγὰς ταύτας ἡ Γρατσιέλλα καὶ τὰ
μικρὰ παιδιά ἀνέμιζαν πάραυτα τὰς ἰδικὰς των.
Ὅλοι ἐρρίφθησαν ὡς ἐκτὸς ἐαυτῶν, ὑπερπηδῶντες
τὰς τελευταίας βαθμίδας τῆς κλιμακῆς, πρὸς τοὺς
σκοπέλους, ἐπροχώρησαν μέχρι τῶν κροσσῶν τοῦ
ἄφρου, τὸν ὁποῖον τὰ ἀπέραντα κύματα ἔθουον
πρὸς τὴν ξηρὰν, καὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, οἱ
μὲν γονυπετεῖς, οἱ δὲ ὕπτιοι, ἡ γριά γυνὴ μὲ
τὴν κεφαλὴν εἰς τὰς χεῖράς της καὶ τὸ πρόσωπον
ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς ἄμμου.

Ἐθεώμεθα τὴν σκηνὴν ταύτην τῆς ἀπελπισίας
ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ τελευταίου μικροῦ ἀκρωτηρίου,
χωρὶς νὰ ἔχομεν τὴν δύναμιν, οὔτε νὰ προχωρή-
σωμεν, οὔτε νὰ ὀπισθοδρομήσωμεν. Ἡ λέμβος
προσδεδεμένη εἰς τὸν βράχον, ἀλλὰ μὴ ἔχουσα
πλέον ἄγγυραν εἰς τὴν πρῶραν διὰ νὰ τὴν κρατῇ,
ἀπεσπάρθη τὴν νύκτα ἀπὸ τὰ κύματα καὶ συνε-
τρίβη κατὰ τῶν γωνιῶν τῶν σκοπέλων, οἵτινες
ἔπρεπε νὰ τὴν προστατεύσωσι. Τὸ ἡμισυ τοῦ ἄ-
τυχοῦς σκάφους ἐκρατεῖτο ἀκόμη διὰ τοῦ σχοινοῦ
εἰς τὸν βράχον ὅπου τὸ ἐδέσαμεν τὴν προτεραίαν,
ἐκτύπη ἐκεῖ μὲ ἐπαισίον κράτον ὁμοιάζοντα κραυ-

γὰς ἀπολλυμένων ἀνθρώπων, οἵτινες ἀπομακρύ-
νονται ἀφίνοντες οἰμωγὴν βραγχῶδη καὶ ἀπλη-
πισμένην.

Τὰ ἄλλα μέρη τοῦ πλοιαρίου, ἡ πρῶρα, οἱ στα-
μίνας, αἱ γρωματισμέναι σανίδες ἦσαν διασκορ-
πισμένα τῆδε κκεῖσε, ὡς τὰ κατασπαραγμένα μέ-
λη πτόματός τινος. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸν τό-
πον, ὁ γέρον ἀλιεὺς κατεγίνετο εἰς τὸ νὰ τρέχῃ
ἀπὸ ἐνεῖς ἄλλο σύντριμμα τοῦ πλοίου. Τὰ ἐσκήκωνε,
τὰ ἐθεώρει μὲ ὄμμα ξηρὸν, ἔπειτα τὰ ἄφινε νὰ
πίπτωσιν εἰς τοὺς πόδας του καὶ μετέβαινε εἰς
ἄλλα. Ἡ Γρατσιέλλα ἐκλαιε καθημένη κατὰ γῆς
καὶ τὴν κεφαλὴν κρύπτουσα ἐντὸς τῆς ποδιάς
της. Τὰ παιδιά μὲ τοὺς γυμνοὺς πόδας των ἔτρε-
χον εἰς τὴν θάλασσαν, κραυγάζοντα κατόπι τῶν
συντριμμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπροσπάθουν νὰ στρέ-
ψωσι πρὸς τὴν ὄχθην. Ἡ δὲ γριά δὲν ἔπαυε
στενάζουσα καὶ ὀδυρομένη. Δὲν ἠκούομεν εἰμὴ
στόνους συγκεχυμένους, καὶ παράπονα σπαραξι-
κάρδια « ὦ ἀγρία θάλασσα ! κωφὴ θάλασσα !
θάλασσα, χειροτέρα ἀπὸ τοὺς δαίμονας τοῦ ἄδου !
θάλασσα ἄνευ καρδίας καὶ ἄνευ τιμῆς, ἀνεκράξεν
αὐτὴ μὲ ὀνοματολογίαν ὑβρεων, δεικνύουσα τὸν
γρόνθον κλεισμένον εἰς τὰ κύματα, διατὶ δὲν μᾶς
ἐπῆρες ὄλους ὁμοῦ ; ὄλους ἡμᾶς ἀφοῦ ἐπῆρες τὸν
πόρον τῆς ζωῆς μας. Νὰ, νὰ, νὰ, ἔπαρε τουλάχισ-
στον τὰ κομμάτιά μου, ἀφοῦ δὲν μὲ ἐπῆρες ὀλό-
κληρον. »

Καὶ λέγουσα τὰς λέξεις ταύτας, ἀνεγείρετο,
ἔβριπτεν ὁμοῦ μὲ τὰ ῥάκη τοῦ φορέματός της, βυ-
στρύχους τῶν μαλίων της εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐ-
τυπτε τὸ κύμα διὰ τῆς χειρονομίας, συνέθλα τὸν
ἄφρον μὲ τοὺς πόδας της, ἔπειτα μεταβαίνουσα
ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τὴν ὄργην εἰς τοὺς θρήνους,
καὶ ἀπὸ τὸς σπασμοὺς εἰς τὴν κατάνυξιν, ἐκάθητο
ἐκ νέου ἐπὶ τῆς ἄμμου, ἐστήριζε τὸ μέτωπόν
της εἰς τὰς χεῖράς της, καὶ ἐθεώρει κλαίουσα τὰς
διαχωρισμένας σανίδας νὰ συγκρούωνται κατὰ τῶν
σκοπέλων.

— Πτωχὴ λέμβος, ἐξηκολούθη μοιρολογούσα ὡς
ἐπὶ τὸ λείψانون ἀγαπητοῦ τινος ὄντος, πρὸ μι-
κροῦ ἐκπνεύσαντος, — τοιαύτη τύχη σὲ ἔ-
πρεπε ; διατὶ νὰ μὴν ἀπολεσθῶμεν μετὰ σοῦ,
νὰ ἀπολεσθῶμεν μετὰ σοῦ ὅπως ἐζήσαμεν ; Ἐκεῖ
κατακερατισμένη, σύντριμμα, κονιορτός, ἀναβῶ-
σα, νεκρὰ ἀκόμη, ἐπὶ τοῦ σκοπέλου, ὅπου μᾶς ἔ-
κραξες ὄλην τὴν νύκτα καὶ ὅπου ἔπρεπε νὰ ἔλ-
θωμεν εἰς βοήθειάν σου ! Τί θὰ λέγῃς περὶ ἡμῶν ;
Σὺ μᾶς ὑπῆρέτησας τόσο καλὰ, καὶ ἡμεῖς σὲ ἔ-
προδόσαμεν, σ' ἐγκατελείψαμεν, σὲ ἀπωλέσαμεν ;
Ἀπωλέσθης ἐκεῖ, τόσο πλησίον τῆς οἰκίας, ἐρρίμ-
μένα εἰς τὴν ἀκτὴν ὡς τὸ πτόμα σκύλου πι-
στοῦ, τὸν ὁποῖον ῥίπτει τὸ κύμα εἰς τοὺς πό-
δας τοῦ κυρίου, ὅστις τὸν ἐπνίξεν.

Ἐπειτα τὰ δάκρυά της ἀπέπνιγον τὴν φωνὴν
της, ἔπειτα ἐπανελάμβανε μίαν πρὸς μίαν τὴν
ἀπαρήμνησιν τῶν ἰδιοτήτων τῆς λέμβου της, καὶ

τὸ ἀργύριον ὅσον ἐξώδευσαν, καὶ ὅλας τὰς ἀνα-
μνήσεις, αἵτινες συνεδέοντο δι' αὐτῆς εἰς τὸ κυ-
μαινόμενον λείψانون.

— Δι' αὐτὸ, ἔλεγεν, τὴν ἐπεσευάσαμεν καὶ τὴν
ἐχρωματίσαμεν τόσον ὄραϊα, μετὰ τὴν τελευταίαν
ἀλιείαν τοῦ θύνου. Δι' αὐτὸ ὁ ἀτυχὴς υἱὸς μου
πρὶν ἀποθάνει καὶ μὲ ἀφήσει τὰ τρία τέκνα του, ἄ-
νευ πατρὸς καὶ μητρὸς, τὴν κατεσκεύασε μὲ τόσον
φροντίδα καὶ ἀγάπην, σχεδὸν ὀλόκληρον μὲ τὰς
ἰδίας του χεῖρας· ὅτε ἠρχόμην νὰ λάβω τὰ κά-
νιστρα εἰς τὸν μυχὸν τοῦ πλοίου, ἀνεγνώριζα τὰ
κυττήματα τοῦ πελέκεως εἰς τὰ ξύλα καὶ τὰ ἐ-
φίλου εἰς μνήμην αὐτοῦ. Τώρα οἱ κερχαῖαι καὶ
οἱ καρκίνοι τῆς θαλάσσης τὰ φιλοῦσιν ἀντ' ἐμοῦ.
Κατὰ τὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος, ἐκαίλισεν ὁ ἴδιος
μὲ τὴν μάχαιράν του, τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Φραγ-
κίσκου ἐπὶ μιᾶς σανίδος, καὶ τὴν προσήρτησεν εἰς
τὴν πρῶραν διὰ νὰ τὴν προσυλάτῃ κατὰ τοῦ
κακοῦ καιροῦ. Ἢ! τὸν κακὸν τρόπον ἅγιον. — Ἴδε
πῶς ἐφάνη εὐγνώμων ! Τί ἔκαμε τὸν υἱόν μου
τὴν γυναικά του, τὴν λέμβον του, τὴν ὁποίαν μᾶς,
ἀφῆκε μετ' αὐτῶν, ὡς πόρον ζωῆς διὰ τὰ πτωχά
του ὄρφανά ; πῶς ἐπροστάτευσεν τὸν ἴδιον ἐαυτόν
σου ; ποῦ εἶναι ἡ εἰκὼν σου, ὅπου ἔγινε παίγιον
τῶν κυμάτων ;

— Μητέρα ! μητέρα ! ἐκραξεν ἐν τῶν παιδίων,
συλλέγον ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, μεταξὺ δύο βράχων τε-
μάχιον τῆς λέμβου σπρωχθέν ἀπὸ τὰ κύματα, ἰ-
δοὺ ὁ ἅγιος. » Ἡ δύστηνος γυνὴ ἐλησημόνησεν ὄλην
τὴν ὄργην της, ὅλας τὰς βλασφημίας της καὶ ὠρ-
μησεν εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς τὸ παιδίον, ἔλαβε
τὸ τεμάχιον τῆς παρὰ τοῦ υἱοῦ της γεγλυμμέ-
νης σανίδος, τὸ ἐκόλλησεν εἰς τὰ χεῖλη της καὶ
τὸ ἐκάλυψε μὲ τὰ δάκρυά της, ἔπειτα ἐπῆγε νὰ
καθῆσῃ ἐκ νέου, καὶ δὲν εἶπε πλέον τίποτε.

ΙΣΤ΄.

Ἐβοηθήσαμεν τὸν Βέππον καὶ τὸν γέροντα νὰ
συλλέξωσιν ἐν πρὸς ἐν ὅλα τὰ τεμάχια τῆς λέμ-
βου, ἐσύραμεν τὴν ἀκρωτηριασμένην τρίπιδα πρὸς
τὴν ξηρὰν, ἐκάμαμεν ἓνα σωρὸν ἐξ αὐτῶν τῶν
λείψανων, ἐκ τῶν ὁποίων σανίδες τινὲς καὶ τὰ σι-
δερώματα ἐδύναντο ἀκόμη νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς
τοὺς δυστυχεῖς τούτους· ἐκυλίσαμεν ἐπ' αὐτῶν με-
γάλους λίθους, ὥστε τὰ κύματα νὰ μὴ δια-
σκορπίσωσι τὰ τελευταῖα ταῦτα λείψανα τῆς λέμ-
βου, καὶ ἐπεστρέψαμεν μελαγχολικοὶ καὶ πολὺ
μακρὰν ὄπισθεν τῶν ξενισάντων ἡμᾶς, εἰς τὴν
οἰκίαν· ἡ ἀπουσία τῆς λέμβου καὶ ἡ κατάστασις
τῆς θαλάσσης δὲν μᾶς ἐπέτρεπον ν' ἀναχωρή-
σωμεν.

Ἀφοῦ ἐλάβομεν, τοὺς ὀφθαλμοὺς κάτω νε-
νευκότες, καὶ χωρὶς νὰ προσφέρωμεν λέξιν, τε-
μάχιον ἄρτου καὶ γάλα τῆς αἰγῆς, τὸ ὁποῖον ἡ
Γρατσιέλλα μᾶς ἔφερον πλησίον τῆς πηγῆς, ὑπὸ
τὴν συκὴν, ἀφήσαμεν τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ τὴν
θλίψιν των, καὶ ἀπήλθομεν νὰ περιδιαβάσωμεν
ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν ἀναδενδράδα τῶν κλημάτων καὶ

ὕπὸ τὰς ἐλαίας τοῦ ἀπηωρημένου ὄροπεδίου τῆς νήσου.

IΖ΄.

Μόλις ὄμιλοῦμεν πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' εἶχομεν τὸν αὐτὸν στοχασμὸν, καὶ ἐλαμβάνομεν ὁρμηφύτως ὅλα τὰ μονοπάτια, τὰ ὅποια ἔφερον εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἄκρην τῆς νήσου, εἰς τὴν πλοσίον πόλιν τῆς Προκίδας.

Αἰπόλοι καὶ κόραι τινὲς μὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἔνδυμά των, τὰς ὁποίας ἀπνιτήσαμεν φερούσας στάμνας ἐλαίου ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των, μᾶς ὠδήγησαν πολλὰς εἰς τὴν ἀληθῆ ὁδόν. Ἐφθάσαμεν τέλος εἰς τὴν πόλιν μετὰ μιᾶς ὥρας πορείαν.

— Ἴδου λυπηρὸν συμβεβηκός, μὲ λέγει τέλος ὁ φίλος μου.

— Πρέπει νὰ τὸ μετατρέψωμεν εἰς εὐχάριστον δι' αὐτοὺς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, τοῦ ἀπεκρίθη.

— Τοῦτο ἐσυλλογίζομαι καὶ ἐγὼ, ἐπανάλαβεν αὐτός, κρούων εἰς τὴν δερματίνην ζωνὴν τοῦ βαλάντιον μεστὸν ἀπὸ χρυσα φλωρία.

— Κ' ἐγὼ ἐπίσης, ἀλλὰ δὲν ἔχω παρὰ πέντε ἑξ φλωρία εἰς τὸ βαλάντιόν μου· ἐν τούτοις εἶμαι κατὰ τὸ ἥμισυ αἴτιος τῆς δυστυχίας, πρέπει κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ νὰ συντελέσω εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν.

— Εἶμαι ὁ πλουσιώτερος τῶν δύο, λέγει ὁ φίλος μου, ἔχω πίστωσιν εἰς ἕνα τραπέζιτην τῆς Νεαπόλεως· θὰ δανεισθῶ τὴν ποσότητα, καὶ τακτοποιῶμεν τοὺς λογαριασμοὺς μας εἰς Γαλλίαν.

IΗ΄.

Οὗτοι διαλεγόμενοι, κατεβαίνομεν βραδέως τὰς κατωφερεῖς ὁδοὺς τῆς Προκίδας· ἐφθάσαμεν πάραυτα εἰς τὴν ἀκροθαλασσίαν. Ἡ ἀκτὴ ἦτο πλήρης ἀπὸ λέμβους τῆς Ἰσθίας, τῆς Προκίδας, καὶ τῆς Νεαπόλεως, τὰς ὁποίας ἡ τρικυμία τῆς προτερίας ἠνάγκασε νὰ ζητήσωσι καταφύγιον εἰς τὰ ὕδατά της. Οἱ ναῦται καὶ οἱ ἄλιεῖς ἐκοιμῶντο ἐξηλωμένοι εἰς τὸν ἥλιον, καὶ ὑπὸ τὸν ἐλαττούμενον θόρυβον τῶν κυμάτων, καὶ συνωμίλου συννηροισμένοι καὶ καθήμενοι ἐπὶ τῆς προκυμίας. Ἀπὸ τὰς ἐνδυμασίας μας καὶ τοῦ ἐξ ἐρυθροῦ μαλλιῶν πλῆθους μας, μᾶς ἐξέλαβον ὡς νέους τινὰς ναῦτας τῆς Τροσκάνης ἢ τῆς Γενούας, τοὺς ὁποίους βρῆκιον, φέρον τὸ ἔλαιον ἢ τὸν οἶνον τῆς Ἰσθίας, ἀπεβύβασαν εἰς τὴν Προκίδα. Διατρέξαμεν τὴν παραλίαν, ζητοῦντες διὰ τοῦ βλέμματός λεμβὸν στερεὸν καλῶς καταρτισμένον, καὶ δυναμένον ἐκὸς νὰ κυβερνηθῆ ὑπὸ δύο ἀνδρῶν καὶ προσεγγίζουσαν κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα, ὅσον τὸ δυνατόν, τὴν ὁποίαν ἀπωλέσαμεν. Δὲν ἐδυσκολεύθημεν νὰ τὴν εὕρωμεν, ἀνῆκεν εἰς πλούσιόν τινά ἄλιεα τῆς νήσου, ὅστις εἶχε καὶ ἄλλας αὐτῆς δὲ ἦτον νεόδημος· ὅθεν διευθύνθημεν ἀμέσως πρὸς

τὸν ἰδιοκτήτην, τοῦ ὁποίου, παιδιὰ τινὰ μᾶς ἔδειξαν τὴν οἰκίαν.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτός ἦτον φαιδρός, εὐαίσθητος καὶ ἀγαθός· συνεκινήθη ἀπὸ τὴν διήγησιν τῆς νυκτερινῆς συμφορᾶς, καὶ τὴν ἀπαρηγόρητον λύπην τοῦ πτωχοῦ συμπατριώτου τῆς Προκίδας. Δὲν ἠλάττωσε μὲν οὐδὲ λεπτόν ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἀκατίου του, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐμεγάλυνε τὴν ἀξίαν του· καὶ ἡ τιμὴ ἐσυμφωνήθη τριάκοντα δύο χρυσα φλωρία, τὰ ὅποια ὁ φίλος μου τῷ ἐπλήρωσεν ἐπὶ μετρητοῖς. Διὰ τῆς ποσότητος ταύτης, τὸ πλοῖον καὶ πάντα τὰ πρὸς κατάρτισιν ἀναγκαῖα, ἰστία, ὑδρίαί, σχοινία, ἄγκυρα, σίδηρα, ὅλα ἦσαν ἰδικὰ μας.

Συνεπληρώσαμεν μάλιστα τὸν ἐφοπλισμὸν ἀγοράσαντες εἰς ἕνα ἐργαστήριον τοῦ λιμένος δύο καπότας ἐξ ἐρίου στακτόχρου, τὴν μίαν διὰ τὸν γέροντα, τὴν ἄλλην διὰ τὸ παιδίον, προσεθέσαμεν δ' εἰς ταῦτα δίκτυα διαφόρων εἰδῶν, κάνιστρα διὰ τὰ ψάρια καὶ τινὰ χονδρὰ σκεύη οἰκιακὰ πρὸς χρῆσιν τῶν γυναικῶν. Ἐσυμφωνήσαμεν μὲ τὸν πωλητὴν τῆς λέμβου, νὰ πληρώσωμεν τὴν ἐπαύριον τρία φλωρία περιπλέον, ἂν τὸ ἀκάτιον ὠδηγηθῆ τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς τὸ μέρος τῆς παραλίας, τὸ ὁποῖον τοῦ κατεδείξαμεν, καὶ ἐπειδὴ ἡ τρικυμία κατέπιπτεν, ἡ δὲ ἀνυψωμένη γῆ τῆς νήσου ἐπροφύλαττε κατὰ τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὸν ἀνεμὸν, κατὰ τὸ μέρος τοῦτο, μᾶς τὸ ὑπεσχέθη καὶ ἡμεῖς ἀναχωρήσαμεν διὰ ξηρὰς ἐπιατρέφοντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀνδρέα.

IΘ΄.

Ἐβασίζομεν βραδέως, καθήμενοι ὑφ' ὅλα τὰ δένδρα, ὑπὸ τὴν σκιάν ὄλων τῶν ὑψηλῶν κλημάτων συνωμιλοῦντες, συσκαπτόμενοι, ἐρωτῶντες ὅλας τὰς νέας Προκιδάδας τὴν τιμὴν τῶν σύκων, τῶν μεσπίλων, τῶν σταφυλῶν, τὰ ὅποια ἔφερον αὐταί, καὶ ἐπεταχύνομεν οὕτω τὴν παρέλευσιν τῶν ὡρῶν, ὅτε ἐκ τοῦ ὕψους ἀκρωτηρίου τινός, παρετήρησαμεν τὸ πλοῖαρίον μας, τὸ ὁποῖον διωλιθίσαιεν, οὕτως εἰπεῖν, λάθρα ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ἀκτῆς· ἐπεσπεύσαμεν τὸ βῆμα, διὰ νὰ φθάσωμεν συγχρότως μὲ τοὺς κοπηλάτας.

Δὲν ἤκουε τις οὔτε βῆμα, οὐδὲ φωνὴν εἰς τὴν μικρὰν οἰκίαν καὶ εἰς τὴν ἄμπελον ἠτις τὴν περιεκύλου. Δύο ὡραῖα λευκοπτερυγὲς περιστερὰ κεντῶσαι διὰ τοῦ ἄμφους των κόκκους ἀραβότιου ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ δώματος, ἦσαν τὸ μόνον σημεῖον τῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖον ἐνεψύχονε τὴν οἰκίαν· ἀνέβημεν ἄνευ θορύβου εἰς τὸ δῶμα, ὅπου εὔρωμεν τὴν οἰκογένειαν βαθέως κοιμωμένην· ὅλοι, ἐκτὸς τῶν παιδιῶν, τῶν ὁποίων αἱ ὡραῖαι κεφαλαὶ ἀναπύοντο ἢ μία πλησίον τῆς ἄλλης· ἐπὶ τῶν βραχιόνων τῆς Γρατσιέλλας, ὑπνωτταν ὡς καταβεβλημένοι ὑπὸ τῆς λύπης. Ἡ γραίκα μήτηρ εἶχε κεκλιμένη τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὰ γόνατά της, καὶ ἡ νεγκρωμένη ἀναπνοή της ἐφάνετο, ὅτι ὠλοφύ-

ρετο ἀκόμη. Ὁ πατήρ ἔκειτο ὑπτίος, μὲ τοὺς βραχιόνας ἐσταυρωμένους, καὶ ἐκτεθειμένος ὅλος εἰς τὸν ἥλιον· αἱ χελιδόνες ἤγγιζον τὰ λευκὰ μαλλία του, περιπτάμεναι. Δύο βαθείαι αὐλακὲς διήκουσαι μέχρι τοῦ στόματός του, ἐμαρτύρουν ὅτι ἡ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου συνετριβή ἐντὸς αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀπεκοιμήθη ἐν δάκρυσι.

Τὸ θέαμα τοῦτο ἐσπάραξε τὴν καρδίαν μας, ἡ ἰδέα τῆς εὐτυχίας τὴν ὁποίαν ἐμέλλομεν ν' ἀποδώσωμεν εἰς τοὺς δυστυχεῖς τούτους μᾶς ἐπαρηγόρησε. Τοὺς ἐξυπνήσαμεν, ἐρρίψαμεν εἰς τοὺς πόδας τῆς Γρατσιέλλας καὶ τῶν μικρῶν ἀδελφῶν τῆς ἐπὶ τοῦ σανιδώματος τῆς στέγης, τὰ νωπὰ ψωμιά, τὸ τυρίον, τὰ τεταριγευμένα ψάρια, τὰ σταφύλια, τὰ πορτοκάλια, τὰ σύκα, τὰ ὅποια καθ' ὅδον ἐπρομηθεύθημεν· ἡ νέα κόρη καὶ τὰ παιδιὰ δὲν ἐτόλμων νὰ ἐγερθῶσιν ἐν μέσῳ τῆς βροχῆς ταύτης τῆς ἀφρονίας, ἠτις ἐπιπτεν ὡς ἐξ οὐρανοῦ γύρω των· ὁ πατήρ μᾶς εὐχαρίστει διὰ τὴν οἰκογένειάν του. Ἡ μάμμη θεώρει ὅλα ταῦτα μὲ στυγνὴν ὄμμη. Ἡ ἑκφρασίς της φυσιογνωμίας της προσήγγιζε μᾶλλον τὴν ὀργὴν παρὰ τὴν ἀδιαφορίαν.

— Ἐλα, Ἀνδρέα, λέγει ὁ φίλος μου εἰς τὸν γέροντα, ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ κλαίη δι' ὅτι δύναται νὰ ἐξαγοράσῃ διὰ τοῦ κόπου καὶ τῆς γενναιοφυχίας. Ὑπάρχουσι σανίδες εἰς τὰ δάση καὶ ἰστία εἰς τὸ κανάβιον τὸ ὁποῖον ἀναβλαστάνει, μόνη ἡ ζωὴ φθειρομένη ὑπὸ τῆς λύπης δὲν ἀναφέεται πάλιν. Μία ἡμέρα δακρῶν φθίρει περισσοτέρην ἰσχὺν ἢ ὅλον ἔτος. Κατάβα μὲ ἡμᾶς, μὲ τὴν γυναικῆ σου καὶ τὰ παιδιὰ σου. Εἴμεθα οἱ ναῦται σου. Ὅα σὲ βοηθήσωμεν ν' ἀναβιβάσῃς ἀπόψε εἰς τὴν αὐτὴν τὰ λειψανά τοῦ ναυαγίου μας. Θέλεις κάμει δι' αὐτῶν φράγματα, κλίνας, τραπέζας, ἐπιπλα διὰ τὴν οἰκογένειαν. Ὅα εὐχαριστηθῆς νὰ κοιμᾶσαι μίαν ἡμέραν ἥσυχος, ἐν ὥρᾳ τοῦ γήρατός σου, ἐν μέσῳ τῶν σανιδῶν, αἴτινες σὲ ἐσάλευσαν τοσοῦτον χρόνον ἐπὶ τῶν κυμάτων.

— Εἶθε νὰ μᾶς χρησιμεύσωσιν ὡς νεκροκράββατον, ἐψιθύρισεν ὑποκόφως ἡ γραίκα.

K΄.

Ἄλλ' ὅμως ἐσηκώθησαν, καὶ μᾶς ἠκολούθησαν πάντες καταβαίοντες βραδέως τὰς βαθμίδας τῆς παραλίας· ἐβλεπέ τις ὅτι ἡ θεὰ τῆς θαλάσσης, καὶ ὁ ἴγος τῶν κυμάτων τοὺς ἐπροξέεινε λύπην. Δὲν θέλω δοκιμάσει νὰ περιγράψω τὴν ἐκπληξιν καὶ τὴν χαρὰν τῶν πτωχῶν τούτων ἀνθρώπων, ὅτε ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς τελευταίας βαθμίδος, παρετήρησαν ἀνεσυρμένον ἐπὶ τῆς ἄμμου τὸ ὡραῖον πλοῖαρίον, νέον, λάμπον εἰς τὸν ἥλιον, πλησίον τῶν λειψάνων τοῦ παλαιοῦ, καὶ ὅτε ὁ φίλος μου τοὺς λέγει « εἶναι ἰδικόν σας » ἐγαυπέτησαν ὅλοι ὡς κεραυνοπληκτοὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς χαρᾶς, ἕκαστος ἐπὶ τῆς βαθμίδος, ὅπου εὕρισκετο, διὰ νὰ εὐχαριστήσωσιν τὸν Θεόν, πρὶν νὰ εὕρωσι λόγους νὰ εὐχαριστήσωσιν ἡμᾶς· ἀλλ' ἡ εὐτυχία των μᾶς ἔδυνεν ἀρκούντως.

Ἀνωρθώθησαν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ φίλου μου, ὅστις τοὺς ἐκραξε, καὶ ἔδραμον κατόπιν του πρὸς τὴν λέμβον· περιήλθον κατὰ πρῶτον μακρόθεν καὶ μετὰ σεβασμοῦ κύκλω αὐτῆς, ὡς νὰ ἐφοβοῦντο μὴ εἶχῃ τι φανταστικὸν καὶ τεράστιον, καὶ ἐμελλε νὰ ἐξαφανισθῇ. Ἐπειτα ἐπλησίασαν ἐγγύτερον, εἶτα τὴν ἤγγισαν φέροντες ἀκολουθῶντες εἰς τὸ μέτωπόν των καὶ εἰς τὰ χεῖλη των τὴν χεῖρα, ἠτις τὴν ἤγγισε, καὶ ἀσπαζόμενοι τὴν χεῖρα ταύτην ἔξεβλον ἐκφωνήσεις θαυμασμοῦ καὶ χαρᾶς, καὶ σχηματίζοντες κύκλον, λαβόντες ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὰς χεῖρας, ἀπὸ τῆς γραίας μέχρι τῶν μικρῶν παιδιῶν, ἐχόρευον περὶ τοῦ σκαφους.

KA΄.

Ὁ Βέππος ἐπέβη πρῶτος, ὄρθιος ἐπὶ τῆς μικρᾶς γεφύρας τῆς πρώρας, ἐξήγαγεν ἕν πρὸς ἕν ἀπὸ τὸν μυθὸν ὅλα τὰ ἐξάρτια τοῦ πλοίου, δηλαδή τὴν ἄγκυραν, τὰ σχοινία, τὰς ὑδρίας, τὰ ὡραῖα καὶ νέα ἰστία, τὰ κάνιστρα, τὰς καπότας μὲ τὰς πλατείας χειρίδας. Ἐκρούε τὴν ἄγκυραν, ὕψωνε τὰ κωπία ὅλα ὁμοῦ, καὶ τὰς χεῖρας του ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του· ἐξετύλισσε τὸ ἰστίον, ἐθλίβε μεταξὺ τῶν δακτύλων του τὸν χονδρὸν χνοῦν τῶν καποτῶν, ἐδείκνυεν ὅλα τὰ πλοῦτά του εἰς τὸν πάππον του, τὴν μάμμην του, τὴν ἀδελφήν του, μὲ κραυγὰς καὶ ἄσματα εὐτυχίας. Ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ, ἡ Γρατσιέλλα ἔκλαιον θλίποντες ἀλληλοδιαδόχως τὴν λέμβον καὶ ἡμᾶς.

Οἱ ναῦται οἵτινες εἶχον φέρει τὸ πλοῖαρίον, κρυμμένοι ὀπισθεν τῶν βράχων, ἔκλαιον ἐπίσης. Πάντες μᾶς ἐμακάριζαν. Ἡ Γρατσιέλλα τὸ μέτωπον τεταπεινωμένον ἔχουσα καὶ πλέον σοβαρὰ εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην της, ἐπλησίασε τὴν μάμμην της καὶ τὴν ἤκουσα νὰ ψιθυρίζῃ δεικνύουσα μὲ τὸν δάκτυλον « βλέπετε ὅτι αὐτοὶ δὲν ἦσαν ἄθρησκοὶ! ἀλλ' ὅταν σὲ ἔλθω ἐγὼ ὅτι θὰ ἦναι μᾶλλον ἄγγελοι, δὲν εἶχα δίκαιον;

Ἡ γραίκα ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας μας καὶ μᾶς ἐζήτησε συγχώρησιν διὰ τὰς ὑποψίας της. Ἐκτοτε δὲ, μᾶς ἠγάπησε σχεδὸν ὅσον ἠγάπησε τὴν ἐκγονὸν ἢ τὸν Βέππον της.

KB΄.

Ἀπεστείλαμεν τοὺς ναῦτας τῆς Προκίδας, ἀφοῦ τοὺς ἐπληρώσαμεν τὰ τρία συμφωνηθέντα φλωρία. Ἐπεφορτίσθημεν καθεὶς ἐξ ἡμῶν ἐν τῶν ἀντικειμένων τοῦ καταρτισμοῦ τὰ ὅποια ἐσωρεῖοντο εἰς τὸ κῆτος. Ἐπανεφέραμεν εἰς τὴν οἰκίαν ἀντὶ τῶν λειψάνων τῆς περιουσίας των, ὅλα τὰ πλοῦτῆ τῆς εὐτυχῶς οἰκογενείας. Τὸ ἐσπέρας μετὰ το δειπνον, εἰς τὴν λάμπην τῆς λυχνίας, ὁ Βέππος ἔλαβεν ἀπὸ τὸ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης τῆς μάμμης του τὸ τεμάχιον τῆς συντριμμένης σανίδος ὅπου ἡ εἰκὼν τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου ἦτον γεγλυμένη ὑπὸ τοῦ πατρὸς του· τὸ ἐτετραγώνισε διὰ πρίονος, τὸ ἐκαθάρισε μὲ τὴν μάχαιράν του, τὸ ἐξωμάλυνε καὶ τὸ ἐχρωμάτισεν ἐκ νέου, καὶ διετίθετο

να τὸ ἐγκολλήσῃ τὴν ἐπαύριον ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀκρου τῆς πρώρας, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν νέαν λέμβον καὶ τι ἀπὸ τὴν πρώτην.

Οὕτως οἱ λαοὶ τῆς ἀρχαιότητος, ὅταν ἀνήγειρον ναὸν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐτέρου, ἐπρόντιζον νὰ εἰσαῶσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ νέου κτηρίου τὸ ὑλικὸν ἢ μίαν στήλην τοῦλάχιστον τοῦ ἀρχαίου, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἰσορροπία καὶ παλαιὸν εἰς τὸ νέον, ἢ δὲ παχυλὴ αὐτὴ καὶ ἀρχαία ἐνθύμησις, νὰ ἔχῃ τὴν λατρείαν καὶ τὴν γοητείαν τῆς διὰ τὴν καρδίαν, μεταξὺ τῶν ἀριστουργημάτων δι' ὧν ἐκόσμουσαν τὴν κατοικίαν τῶν Θεῶν. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πάντοτε ὁ αὐτὸς· ἡ εὐαίσθητος φύσις τοῦ ἔχει πάντοτε τὰς αὐτὰς κλίσεις, εἴτε πρόκειται περὶ τοῦ Παρθενῶνος, εἴτε περὶ τοῦ Ἀγ. Πέτρου τῆς Ῥώμης, ἢ περὶ μιᾶς πτωχῆς λέμβου ἀλιέως ἐπὶ ἐνὸς σκοπέλου τῆς Προκίδας.

ΚΓ'.

Ἡ νύξ αὕτη ἦτον ἴσως ἡ εὐτυχέστερα πασῶν ἔσας ἢ θεία Πρόνοια ὥρισεν εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν, ἀφ' ἧς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν βράχον, καὶ μέχρις οὗ ἐπαναπέσει εἰς κόριν. Ἐκοιμήθημεν ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου, ἐντὸς τῶν ἐλαιῶν, εἰς τὸν φλοῖσθον τῶν κυμάτων ἐπὶ τῆς παραλίας, καὶ εἰς τὰς προστατίδας λάμψεις τῆς σελήνης ἐπὶ τοῦ δωματός μας. Ἐν τῇ ἐγέρσει μας, ὁ οὐρανὸς ἦτο καθάριος, ὡς ὀμαλὸς κρύσταλλος, ἢ θάλασσα φαιὰ καὶ πεποικιλημένη ἀπὸ τῶν ἀφρῶν, ὡς νὰ εἶχεν ὑδρῶσει ἐκ τῆς ταχύτητος καὶ τοῦ καμάτου· ἀλλ' ὁ ἀνεμος σφοδρότερον ἐμυκῆτο ἀκόμη. Ὁ λευκὸς κονιορτὸς, οὕτως εἰπεῖν, τὸν ὅποιον τὰ κύματα ἐπεσώρευον ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ ἀκρωτηρίου, ὑψοῦντο περισσώτερον παρὰ τὴν προτεραιάν. Κατεπόντιζε πᾶν τὸ παράλιον τῆς Κύμης ἐντὸς παλιφόριας φωτεινῆς ομίχλης, ἥτις δὲν ἔπαυε νὰ ἀναβαίνει καὶ νὰ καταπίπτῃ δὲν παρητήρει τις οὐδὲν ἰστίον εἰς τὸν κόλπον τοῦ Γαέτου, οὐδὲ εἰς τὸν τῆς Βαΐας. Αἱ ἀλκυόνες ἐπληττον τὸν ἀφρὸν μὲ τὰς λευκάς τῶν πτέρυγας· τὸ μόνον πτηνὸν εἶναι τοῦ ὁποίου σοιχεῖον εἶναι ἡ τρικυμία, καὶ τὸ ὅποιον κράζει ἀπὸ χαρὰν ἐπὶ τὰ ναυάγια, ὡς οἱ κατηραμένοι κάτοικοι τοῦ Ὄρμου τῶν κεκοιμημένων, οἵτινες προσμένουν τὴν λείαν τῶν ἐκ τῶν ναυαγούντων πλοίων.

Ἡσθάνομεθα, χωρὶς νὰ τὸ ὁμολογῶμεν εἰς ἐχυτοῦς, ἐνδόμυχον χαρὰν, καὶ ἤμεθα καθειργμένοι οὕτως ἐκ τοῦ κακοῦ καιροῦ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν ἄμπελον τοῦ ἀλιέως. Τοῦτο μᾶς ἐδίδοε καιρὸν ν' γευθῶμεν τὴν ἠδύτητα τῆς θέσεώς μας, καὶ νὰ ἐντραφῶμεν εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς πτωχῆς ταύτης οἰκογενείας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφωσιώθημεν ὡς τέκνα.

Ὁ ἀνεμος καὶ ἡ κυμαινομένη θάλασσα μᾶς ἐφυλάκισαν ἐννέα ὀλοκλήρους ἡμέρας. Ἐπεθυμοῦμεν, ἐγὼ πρὸ πάντων, νὰ μὴ τελειώσῃ ποτὲ ἡ τρικυμία, καὶ ἀκούσιος καὶ πεπρωμένη ἀνάγκη νὰ μᾶς κρατήσῃ πολλὸν καιρὸν ἐκεῖ ὅπου εὐρισκόμεθα

αἰχμάλωτοι συνάμα καὶ εὐτυχεῖς. Αἱ ἡμέραι μας ἐν τούτοις παρήρχοντο ἀνεπαίσθητοι καὶ μονότονοι· οὐδὲν ἀποδεικνύει ἐναργέστερον πόσον ὀλίγον ἀρκεῖ διὰ τὴν εὐτυχίαν, ὅταν ἡ καρδία ἦναι νέα καὶ αἰσθάνεται τὰ πάντα. Οὕτω ἡ ἀπλουστερία τροφὴ ὑποστηρίζει καὶ ἀνανεώνει τὴν σωματικὴν ζωὴν, ὅταν ἡ ὄρεξις τὴν ἀρτῶν καὶ τὰ ὄργανα εἶναι νέα καὶ ὑγιῆ... .

ΚΔ'.

Νὰ ἐγειρώμεθα εἰς τὴν φωνὴν τῆς χελιδόνος, ἥτις ἐπέψαυε τὴν ἐκ φύλλων στέγην μας ἐπὶ τοῦ δωματός, ὅπου κατεκλινοῦμεθα, ν' ἀκούωμεν τὴν παιδικὴν φωνὴν τῆς Γρατσιέλλας, ἥτις ἐτραγῶδει χαμηλὰ εἰς τὴν ἄμπελον φοβουμένη μὴ διαταραξῆ τὸν ὕπνον τῶν δύο ξένων· νὰ καταβαίνωμεν ταχέως εἰς τὴν ἀκτὴν διὰ νὰ κολυμβήσωμεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ πλεύσωμεν ὀλίγα λεπτὰ εἰς τινὰ μικρὸν κόλπον τοῦ ὁποίου ἡ λεπτὴ ἄμμος ἐστύβην ὑπὸ τὸ διαφανὲς καὶ βαθύ ὕδωρ καὶ ὅπου ἡ κίνησις καὶ ὁ ἀφρὸς τοῦ πελάγους δὲν εἰσέρχεται· νὰ ἐπανερχόμεθα βραδέως εἰς τὴν οἰκίαν, στεγνόνοντες καὶ θερμαίνοντες εἰς τὸν ἥλιον τὰ μαλλιά μας καὶ τοὺς ὤμους μας, βεβρεγμένους ἀπὸ τὸ λουτρόν. Νὰ προγευθῶμεν εἰς τὴν ἄμπελον μ' ἓν τεμάχιον ἄρτου καὶ τυρίον δαμάλευσι, τὸ ὅποιον ἡ νέα κόρη μᾶς ἔφερεν καὶ συνέτρωγε μεθ' ἡμῶν, νὰ πῶμεν τὸ ψυχρὸν καὶ δίκαιον ὕδωρ τῆς πηγῆς ἀντλούμενον παρ' αὐτῆς εἰς μικρὸν πήλινον ἀγγεῖον, τὸ ὅποιον ἐρυθρίωσα ἐκλινεν ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς, ἐνῶ τὰ χεῖρά μας προσεκολλῶντο εἰς τὸ στόμιον· νὰ βοηθῶμεν ἔπειτα εἰς τὰς μικρὰς χωρικὰς ἐργασίας τῆς οἰκίας καὶ τοῦ κήπου· νὰ ἀνορθώμεν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ τοίχου τῆς αἰμασίας, ἥτις περιεκύκλου τὴν ἄμπελον καὶ ὑπεστήριζε τὰς ἀνδράς· νὰ ἐξάγωμεν μεγάλους λίθους, οἵτινες ἐκυλίοντο τὸν χειμῶνα ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν τειχῶν τούτων ἐπὶ τῶν νέων φυτειῶν τῆς ἀμπέλου, καὶ παρεμπόδιζον τὴν ὀλίγην καλιέργειαν, τὴν μεταξὺ τῶν κλημάτων· νὰ φέρωμεν εἰς τὸ ὄψοφυλάκειον τὰς μεγάλας κυτρίνους κολοκύνθας ἐκ τῶν ὁποίων μία μόνον ἦτογ τὸ φορτίον ἐνὸς ἀνδρός· νὰ κόπτωμεν ἔπειτα τὰς ἰνάς τῶν αἰ ὁποῖαι ἐκαλύπτουν τὴν γῆν, μὲ τὰ πλατέα φύλλα τῶν καὶ παρεμπόδιζον τὰ βήματα εἰς τὰς περιπλοκάς τῶν· νὰ διαχωράτωμεν μεταξὺ ἐκάστης σειρᾶς κλημάτων, ὑπὸ τὰς ὑψηλὰς ἀναδενδράδας, μικρὸν αὐλακὰ εἰς τὴν ξηρὰν γῆν, ὥστε τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς νὰ συναίγεται ἀφ' ἐαυτοῦ καὶ νὰ τὰ ποτίσῃ διαρκέστερον· νὰ ἀνασκάπτωμεν, διὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν, εἶδος φρεάτων ὡς χοάνην εἰς τὰς ῥίζας τῶν συκῶν καὶ τῶν λεμονεῶν, — τοιαῦται ἦσαν αἱ πρῶται ἐνασχολήσεις μας, μέχρι τῆς ὥρας, καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἠκόντιζε κατὰ κάθεται τὰς ἀκτίνας του, ἐπὶ τῆς ὀροφῆς τοῦ κήπου καὶ τῆς αὐλῆς, καὶ μᾶς ἠνάγκαζε νὰ ζητῶμεν σκέπη ὑπὸ

τὰ κλήματα. Ἡ διαφάνεια καὶ ἀντανάκλασις τῶν φύλλων τῆς ἀμπέλου ἐχρωμάτιζε τὰς κυματιζόμενας σκιάς ὑπὸ θερμοῦ καὶ χρυσαίοντος χρώματος. (Ἀκολουθεῖ).

ΧΕΙΡ ΙΣΠΑΝΙΑΟΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

Ὁ ἔκγονος Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ. ἀνέβαινεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἰσπανίας. Μεταξὺ πῶν Γάλλων ἀρχόντων, τῶν συνοδευόντων τὸν νέον τοῦτον Πρίγκηπα εἰς Μαδρίτην, ὁ Μαρκέσιος Βιλλεμπλὰν διεκρινετο διὰ τὴν κομψότητα τοῦ ἐξωτερικοῦ του καὶ τὴν εὐγένειαν τῶν τρόπων του· μόλις ἄγων τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, σπουδάσας εἰς τὸ σχολεῖον τῆς διαφθορᾶς, ἦν ἐπίστατο τότε ἡ Γαλλικὴ εὐγένεια. δὲν εἶδεν ἄνευ λύπης ὁ νέος οὗτος εὐπατρίδης, ἐξορισθεῖσαν τῆς Αὐλῆς τὴν αὐστηροτάτην ἠθικὴν τῆς Κ. Μεντενῶν, καθ' ἣν στιγμὴν εἰσέρχεται εἰς τὸ στάδιον ἡ φιλοφροσύνη (la galanterie) ἥτις εἶχε προαγγεῖλει τὴν ἐναρξίν τῆς Βασιλείας τοῦ Μεγάλου Βασιλέως. Ἐχαίρε δὲ ἐγκαρδίως, ἀποδημῶν καὶ μέλλων νὰ συναντηθῇ μὲ τὰ κοῦρα καὶ ἱπποτικά ἦθη, τὰ ὁποῖα ἡ φήμη ἀπέδιδεν εἰς τὰς Ἰσπανίδας.

Ἐσπέραν τινὰ περαιώσας τὴν παρὰ τῷ Βασιλεῖ ὑπηρεσίαν του καὶ ἀνυπόμονος νὰ μάθῃ κατὰ πόσον ἠδύνατο νὰ συνοικειωθῇ πρὸς τὰ ἦθη ἐκεῖνα, ὁ μαρκέσιος ἐξῆλθε τῶν Ἀνακτόρων ὑφ' ἐνὸς μόνου ὑπηρετοῦ συνοδευόμενος καὶ ἤρξατο νὰ διατρέχῃ τὰς ὁδοὺς τῆς Μαδρίτης, πρὸς ἀναζήτησιν εὐαρέστου τινὸς συμβεβηκότος· ἡ ὥρα ἦτο κατάλληλος· διότι ἂν καὶ ἡ νύξ δὲν ἦτον ἐντελῶς προχωρημένη, ἡ δρόσος τῆς ὄμως καθίστατο ἤδη ἐπαισθητὴ καὶ διεδέχτο τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας· τὰ παράθυρα ἤδη ἠνοίγοντο καὶ ἕκαστος ἐπροθυμοποιεῖτο νὰ ὑπάγῃ ν' ἀναπεύσῃ τὸν ἀέρα εἰς τὸ Ἡράδον· καὶ ὁμως αἱ πρῶται ἀναζητήσεις τοῦ εὐγενοῦς ὑπῆρξαν μάταιαι. Ἀπελπισθεὶς δὲ διότι ἐφεύσθη τοσοῦτον εἰς τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς εὐχὰς του, διετίθετο ν' ἀπέλθῃ εἰς τοὺς περιπάτους καὶ νὰ ζητήσῃ δημῶδη τινὰ διασκέδασιν, ὅποτε εἰσελθὼν εἰς ἀμβλείαν τινὰ καὶ ἔρημον ὁδὸν, παρετήρησε χεῖρα ὑπερβολικῆς λεπτότητος, ἐξεργουμένην παραθύρου τινὸς καὶ στηριζομένην νωχελῶς ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἄκρου τοῦ ἐξώστου. Εἰς τὴν θέαν ταύτης ἐστάθη αἰφνιδίως καὶ ἡ καρδία του ἐπαλλε μετὰ σφοδρότητος· ἀνευ τῆς ἀμφιβολίας, ἢ μικρὰ αὕτη καὶ λευκὴ χεῖρ ἦτο γυναικός· ἡ θέσις τῆς μάλιστα ἐδείκνυε μέχρι πραγματικότητος, ὅτι ἐκαίνῃ εἰς ἣν ἀνήκε, ἦτο κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην καταβεβλημένη ὑπὸ τὸ βάρος μεγάλης τινὸς ἀγωνίας φυσικῆς ἢ ἠθικῆς. Ἀλλὰ ποῖα ἦτον

ἡ γυνὴ αὕτη καὶ ποῖα ἀγνώστος λύπη τὴν ἐκράτει εἰς τὸ οἶκημά της εἰς ὥραν καθ' ἣν ὄλαι αἰ κυρίαὶ συνείθιζον νὰ ἐξέρχονται; Ἰδοὺ τί ἦτον ἀδύνατον ν' ἀνακαλύψῃ καὶ τί διήγειρε τὴν ζωηρότεραν περιέργειαν τοῦ νέου εὐπατρίδου.

Τὸ πρῶτον ἀληθῶς κίνημα τοῦ μαρκεσίου ὑπῆρξε τὸ νὰ ὀπισθοδρομησῇ βήματά τινα, ἀλλ' ἐνταῦθα ἡ ὁδὸς ἦτο στενωπάτη καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσῃ εἰμὴ μέρος τοῦ βραχίονος, οὐδαμῶς κατώτερον τῆς θελακτικῆς χειρὸς, ὡς πρὸς τὴν κομψότητα καὶ καλλονῆν.

Ὁ Κύριος Βιλλεμπλὰν διέμεινε χρόνον τινὰ διαστάζων ἂν ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν ταύτην. Ἐντούτοις μετὰ μακρὰν προσδοκίαν καὶ μ' ὄλας τὰς μερίμνας του, μὴ δυνάμενος νὰ εὐχαριστήσῃ ἐντελῶς τὴν περιέργειάν του, ἀπεφάσισε ν' ἀποσυρθῇ, ὅποτε ἀλλόκοτός τις καὶ αἰφνιδία ἰδέα τῷ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν. Ἐκαμὲ νεῦμα ἀμέσως εἰς τὸν ὑπὸ ὑπὲρ του, ὅστις ἔμενον εὐσεβάσθως εἰς ἀπόστασιν τινὰ, καὶ ὅταν οὗτος ἐπλησίασε,

— Ραϊμόνδε, τῷ εἶπε μὲ χαμηλὴν φωνὴν, παρατήρησε ἂν εἶμεθα μόνον.

Ὁ εὐπειθὴς ὑπὸ ὑπὲρ τοῦ ἔτρεξεν ἀλληλοδιαδόχως πρὸς τὰς δύο ἄκρας τῆς ὁδοῦ καὶ περιέφερε βλέμμα ὀξύ εἰς τὸ σκοτόν, ὅπερ ἤρχιζε νὰ ἐξαπλοῦται ἐπὶ τῆς πόλεως.

— Αὐθέντα, δὲν βλέπω κανένα.

— Καλὰ.

Τότε ὁ νέος Γάλλος ἔβλεψε τὸ ζῖφος του καὶ τὸ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν ὑπὲρ του.

— Τώρα, ἐπανέλαβε, ἐπαγγυρῶμαι περὶ τῶν ἡμῶν καὶ φύλακτε καλῶς.

Μετὰ δὲ ταῦτα πλησιάσας εἰς τὸν τοῖχον, προσεκολλήθη εἰς τὰς σιδηρὰς κιγκλίδας, αἵτινες κατὰ ἰσπανικὸν ἔθιμον, ἐκλείον τὰς θυρίδας τοῦ τελευταίου πατώματος, ἀνέβη μετὰ προφυλάξεως μέχρι τοῦ ἐξώστου, καὶ ἐκεῖ, καταλαβὼν τὴν νωχελὴ χεῖρα, ἐπέθεσεν ἐπ' αὐτῆς ἓνα ἀσπασμὸν. Ἡ χεῖρ ἀπεσώθη αἰφνιδίως· ἀλλ' εἰς τὴν κίνησιν ταύτην ἤρπην εἰς τὴν χεῖρα τοῦ νέου ἐν δακτυλίδιον, ὅπερ οὗτος ἠτύχησε νὰ περάσῃ εἰς τὸν δάκτυλόν του· κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον κεφαλὴ γυναικὸς θελακτικῆς ἐκ τῆς ὠχρότητος καὶ τοῦ τρόμου, ἐκυψεν ἐκτὸς τῆς θυρίδος, ἀλλ' ἐγένετο ἄφαντος ταχιστα καὶ τὸ παράθυρον παρευθὴς ἐκλείσθη.

Ὁ μαρκέσιος ἐπῆλθεν ἐλαφρῶς κατὰ γῆς, ἐπανέλαβε τὸ ζῖφος του, καὶ ἔφυγε δρομαίως, καλύπτων δι' ἀσπασμῶν, τὸ πολύτιμον ἐνεχυρον, τὸ ὁποῖον πρὸ μικροῦ ἀπέκτησεν εἰς τὴν παράδοξον ταύτην περίστασιν. Μόλις εἰσελθὼν εἰς τὸ ἀνάκτορον, τὸ ἐθέσασ μετὰ προσοχῆς, ἐλπίζων ν' ἀπαντήσῃ ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα τῆς ὠραίας του ἀγνώστου· πλὴν ματαίως.

— Ραϊμόνδε, εἶπε τότε εἰς τὸν ὑπὲρ του, αὔριον τὸ πρῶτ' εἰς τὴν ἔγερσίν μου ἐπιθυμῶ νὰ μάθω ποῖα εἶναι ἡ Κυρία αὕτη.

Τὴν ἐπαύριον ὁ μαρκέσιος εὗρε παρὰ τοὺς πό-

δας τῆς κλίτης του τὸν Ραϊμόνδον, ὅστις ὄρθιος περιέμενε τὴν ἐγερσίαν του.

— Λοιπὸν! ἀνέκραξεν.

Ἄλλ' ὁ ὑπὲρ τῆς ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν εἰς σημείον ἀπεισίου εἰδήσεως.

— Αὐθέντα, ἀπεκρίθη, ἡ ὁδὸς εἰς τὴν ὁποίαν γῆς ἐστάθημεν εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς Ἀναλήψεως ἡ οἰκία εἰς τὸ παράθυρον τῆς ὁποίας ἀνέβητε εἶναι τὸ μέγαρον τοῦ Δουκὸς Σαντα-Κρούζ, καὶ ἡ Κυρία τῆς ὁποίας τὴν χεῖρα ἠσπάσθητε εἶναι ἡ σύζυγός του.

— Ἡ Δούκισσα Σαντα-Κρούζ!

— Πλὴν φεῦ! οὐδεὶς ξένος εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ὅταν ἡ Κυρία Δούκισσα ἐξέρχεται, ὅπερ τότε μόνον γίνεται, ὅποτε ὑπάγει εἰς τὴν ἐκκλησίαν, συνοδεύεται πάντοτε ὑπὸ γράϊας θαλαμηπόλου καὶ ἀκολουθεῖται ὑπὸ κατσακόπων, ἀφωσιωμένων εἰς τὸν σύζυγόν της.

Ὁ Δουξ Σαντα-Κρούζ ἦτο Ἴσπανὸς τῆς ἀρχαίας ζῆμης, ὑποκειμένος εἰς πάσας τὰς προλήψεις καὶ εἰς ὅλα τὰ κοινὰ εἰς τὸ ἔθνος του ἐλαττώματα. Ἐμπλεως τῶν ὑψηλοτέρων ἀξιομάτων τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας, εἶδεν ὄχι ἄνευ σφοδροῦ θυμοῦ τὸ σκῆπτρον τῆς Ἰσπανίας μεταβαῖνον εἰς χεῖρας Γάλλου πρίγκηπος. Παραιτηθεὶς τότε ὅλων τῶν τιμῶν καὶ ὅλων τῶν βαθμῶν του, εἶχεν ἀποσυρθεὶ εἰς τὸ μέγαρόν του, ὅπου δὲν ἤθελε τοῦ λοιποῦ νὰ ἴδῃ κανένα. Ἐν ἄλλο προσέτι αἷτιον τὸν διετήρει εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐντὸς τοῦ ἀπροσίτου καταφυγίου του· μ' ὅλα τὰ ἐξήκοντα ὀκτὼ ἔτη του, δὲν ἐδίστασε νὰ νυμφευθῇ, ὀλίγον χρόνον πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Φιλίππου, νέαν τινὰ Ἰσπανίδα, καταγομένην ἐκ μιᾶς τῶν εὐγενεστέρων οἰκογενειῶν τῆς Καταλωνίας· καὶ ἡ ζήλοτυπία του, ὑπερβολικὴ ὡς παρὰ πᾶσι τοῖς Καστιλιανοῖς εἶχεν ἀναγκαιῶς διπλασιασθῆ, ὅποτε ἡ Αὐλὴ εὐρέθη πλήρης ξένων, τῶν ὁποίων τὰ ἐρωτικὰ κατορθώματα δὲν ἀνισχύουν ὀλίγον τοὺς ἐγγάμους. Ἄπειροι ὑπῆρταν, διατηρούμενοι διὰ μεγάλης πληρωμῆς ἢ κατεληγμένοι ὑπὸ τοῦ φόβου φοικαλέας τιμωρίας, ἠγρούπον συνήθως περὶ τῆς Ἰσθαέλλης (αὐτὸ ἦτο τὸ ὄνομα τῆς Δουκίσσης) καὶ τὴν ἠκολούθουν μάλιστ' εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μόνη περίστασις καθ' ἣν τῆ ἐπέτρπε νὰ ἐξέρχεται.

Ἀποσπασθεῖσα οὕτω βικίως ὅλων τῶν εὐχαριστήσεων, τῶν ὁποίων εἶχε γευθῆ εἰς τὴν παιδικὴν αὐτῆς ἡλικίαν, ὅλων τῶν ἡδονῶν, περιορισμένη εἰς τὸ ἄθος τῆς ἡλικίας της ἐντὸς μεγάρου τὸ ὅπου ν' μ' ὄλην τὴν μεγαλοπρέπειάν του, τῆ ἐγεποῖαι τὸν ἴδιον τρόπον καὶ τὰς αὐτὰς θλίψεις τῆς φοικωδεστέρως φυλακῆς, ἡ Ἰσθαέλλα ἐτήκετο ἐπισθητῶς ὑπὸ μαρρασμοῦ καὶ μελαγχολίας.

Τὴν ἐσπέραν καθ' ἣν ὁ μαρκέσιος Βιλλεμπλάν τὴν εἶχεν ἰδεῖ, εἶχεν ἔλθει αὐτὴ ν' ἀναπνεύσῃ, κατὰ τὴν συνήθειάν της, τὴν δρόσον εἰς τὸ παράθυρόν της, καὶ νὰ περιφέρῃ τὸ ὠραῖον βλέμμα της ἐπὶ τοῦ λάμπουτος ἐκείνου κόσμου, ἀφανοῦς γενομένου αὐθωρὶ ὀπισθεν αὐτῆς. Ἐπειτα, μετὰ τὴν μελαγχολικὴν ταύτην θέαν, εἶχε πέσει εἰς λυπηρὰν ἀ-

θυμίαν καὶ εἶχε ρίψει τὴν ὠραίαν χεῖρά της ἐξω τοῦ ἐξώστου, ὡς διὰ νὰ λάβῃ κατοχὴν τοῦ ἀέρος ἐκείνου καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἅτινα τῆ ἦσαν ἀπηγορευμένα.

Συνέβη δὲ τοῦτο καθ' ἣν στιγμὴν ὁ μαρκέσιος εἶχεν ἀναβῆ τὸ τείχος καὶ εἶχεν ἀσπασθῆ τὴν χεῖρά της. Ἐξελθοῦσα τότε αἰφνιδίως τῶν σκέψεων της, κατελήφθη ἡ νέα ὑπὸ μεγάλου θαυμασμοῦ ἡ θέα εὐγενοῦς Γάλλου προσέθεσεν περισσοτέρην ἀκόμη ταραχὴν εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς ἐντύπωσιν· ἀλλ' ἐπανελθοῦσα σχεδὸν ἀμέσως εἰς τὸ αἶσθημα τῶν καθηκόντων της ἡ προσβληθεῖσα ὑπὸ μόνου ἴσως τοῦ κινδύνου, ὃν ἐμελλε νὰ διατρέξῃ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ τολμητίας, ὅστις τοσοῦτον ἀψήφησε τὴν ζήλοτυπίαν τοῦ δουκὸς, ἔκλεισε ταχέως τὸ παράθυρον καὶ ἔφυγεν ἐκπεπληγμένη εἰς τὰ δωμάτιά της.

Ἡ ἀπόλειψις τοῦ δακτυλιδίου της εἶχεν ἐτι ἐπαυξήσει τὴν συγκίνησιν της. Ἄλλ' ἐλπίζουσα ὅτι τὸ συμβᾶν τοῦτο δὲν ἦτο παρ' αὐθάδης χαριεντισμοῦ τοῦ νέου ἀνδρός, ἡ δυστυχὴς γυνὴ δὲν τὸν ἐνθυμήθη πλέον, καὶ ἐδυθίσθη ἐκ νέου εἰς τὴν μελέτην τῆς συνήθους λύπης καὶ μελαγχολίας της.

Αἱ παρὰ τοῦ Ραϊμόνδου διδόμεναι πληροφορίαι ἐπεστήριζον ἐν τοσοῦτῳ τὸν Μαρκέσιον Βιλλεμπλάν εἰς τὴν πρώτην ἀπόφασιν του· ἄλλαι ἠλεπτομέρειαι συλλεγείσκει βραδύτερον ἐκ διαφόρων πηγῶν, τῶ ἐνέπνευσαν εὐθὺς αὐθαδεστέρην ἀκόμη ἀπόφασιν, τοῦ νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν δούκισσαν ἐκ τῆς τυραννίας τοῦ συζύγου της. Ἐπιχειρήσεις τοσοῦτον κινδυνώδης εἶχεν ἀνάγκην, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν της, τῆς συγκαταθέσεως καὶ τῆς συνδρομῆς τῆς Ἰσθαέλλης· ὅλαι δὲ αἱ προσπάθειαι τοῦ εὐγενοῦς ἔτεινον ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸ νὰ τὰς ἐπιτύχῃ.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐστράφη πολλάκις περὶ τὰ παράθυρα τοῦ μεγάρου, ἠλλ' ἦσαν ἀεῖποτε ἔρημα, ἔπειτα ἤλλαξε τὴν πορείαν τῶν βημάτων του· ἤρχισε νὰ ἐπισκέπτεται ἐνδελεχῶς τὰς ἐκκλησίας τῆς γειτονίας, κατὰ τὴν ὥραν τῆς λειτουργίας, καὶ ἐπέτυχε τέλος νὰ συνακνητήσῃ τὴν δούκισσαν· ἀλλὰ συνοδεύετο ὑπὸ τῆς θαλαμηπόλου της καὶ δύο ὑψηλῶν ὑπηρετῶν, τεθειμένων βήματά τιν' ὀπισθεν αὐτῆς, οἵτινες δὲν ἔπαυον οὐδὲ στιγμὴν νὰ τὴν ἐπιτηρώσιν· ἐκεῖ μάλιστα δὲν ἠδύνατο νὰ τῆ δώσῃ νὰ ἐννοήσῃ τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον αὐτὴ τῶ ἐνέπνευε.

Καὶ ὅμως ὁ νέος ἐτέθη ἱκανῶς πλησίον της διὰ νὰ τὴν θεωρῇ ἀνέτως· ἀνεγνώρισεν ἐπὶ τοῦ τόσον ἀνθηροῦ καὶ ὠραίου προσώπου ἐκείνου, τὴν ἐκφρασιν βαθείας λύπης καὶ ἐντελοῦς ψυχικῆς ἀθυμίας· ἔβλεπέ τις ὅτι ἡ νέα ἐκείνη γυνὴ ἀπόλεσε πᾶσαν ἐλπίδα, ἀλλ' ἦτο μακρὰν ἀκόμη τῆς ἀπελπισίας ἐκείνης, ἥτις ἐπάγει τὴν ἀποκαρτέρησιν. Ἡ ἀποκάλυψις αὐτὴ ἐδιπλασίασε τὴν ἱπποτικὴν ἀνησυχίαν τοῦ μαρκεσίου.

Ἡ προσοχὴ, ἥς αὐτὴ ἦτο τὸ ἀντικείμενον, προσέβαλε μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν δούκισσαν.

Προσέλωσε περιέργως ἀπέναντι βλέμμα ἐπὶ τοῦ νέου ἀνδρός, ὅστις ἀμέσως ἐπέδειξε τὸ ὅποιον ἔφερον εἰς τὴν χεῖρα δακτυλίδιον. Εἰς τὴν θέαν δὲ τούτου ἡ Ἰσθαέλλα ἐρρίγησε καὶ ἔκυψε χαμηλὰ τὸ αἰφνιδίως ὑπὸ ὑπερφυῆς λάμψεως φωτισθὲν μέτωπόν της. Ὄποταν δὲ ὕψωσε τὴν κεφαλὴν ἐστράφη κατ' ἀρχὰς μετὰ παραφιλύξεως πρὸς τοὺς κατὰσκόπους της, ἀλλὰ τὸ βλέμμα της, ἀπαντήσων τὰ βλέμματα ἐκείνων, δὲν ἐτόλμησε νὰ στραφῇ ἐπὶ τοῦ μαρκεσίου καὶ τὸ προσέλωσε με ἐκφραστὴν ἐπιθέσασα ἐπὶ τῆς χεῖρός ἐκείνης, ἥτις εἶχε δεχθῆ τὸν ἀσπασμὸν τοῦ νέου Γάλλου· ἐννόησεν ἐκείνος τὴν μυστηριώδη ταύτην ἐξομολόγησιν καὶ ἀνταπεκρίθη αὐτῇ ἐπίσης· προσεκτικῶς, στηρίζων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας του. Στιγμὰς τιν' ἀποστρέψας μετὰ ταῦτα, τέλος πάντων, ἡ δούκισσα ἠγέρθη καὶ ἐξῆλθεν· ὁ εὐπατριδὴς τὴν ἠκολούθησεν ἐπὶ μακρὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μετριότου ἡ Ἰσθαέλλα, ὠφελουμένη ἐπιτηδείως ἐκ στιγμῆς τινος ἀπροσεξίως τῶν θεραπόντων της, τῶ ἐξηκόντητε τελευταίον βλέμμα ἀποχωρητισμοῦ.

Ὁ μαρκέσιος ἠσθάνθη ἐτι σφοδρότερον τὸν ἔρωτα, πρὸς τὴν ὠραίαν δούκισσαν καὶ πειθόμενος περὶ τοῦ ἀδυνάτου τοῦ νὰ εὐρέθῃ στιγμὴν τινὰ μετ' αὐτῆς μόνος, ἀπεφάσισε νὰ ἐκτελέσῃ παρ' αὐτῆς τὸ σχέδιόν του. Ἐγραψεν εἰς τὴν Ἰσθαέλλαν καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Ἀναλήψεως, ἐλπίζων νὰ ἐκνήθῃ τὴν νέαν εἰς τὸ παράθυρόν της· ἐκ περιστάσεως ἀνεξηγήτου εὗρε τὰ παράθυρα τοῦ μεγάρου ἐπιμελῶς κεκλεισμένα. Ἰφ' ὅλων τῶν ἀντικειμένων τούτων καταληφθεὶς, ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν ἀπελπιστικωτέρων μέσων. Ἡ πρώτη ἐπιληθοῦσα αὐτῶ ἰδέα ἦτο νὰ ζητήσῃ νὰ διαφθερῇ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ δουκὸς Σαντα-Κρούζ, ἀλλὰ δὲν ἐβράδυνε νὰ παραιτηθῇ ταύτης, διαλογιζόμενος τὸ ἀνωφελές μιᾶς τοιαύτης πορείας, καὶ πρὸ πάντων φοβηθεὶς μὴ θέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν δούκισσαν. Τέλος, μετὰ μακρὰς διασκέψεις, διεννοήθη τὸ ἐξῆς στρατήγημα· ἔμαθεν ὅτι ἡ Ἰσθαέλλα εἶχε πνευματικὸν της τὸν ἠγούμενον τῶν Βενεδικτίνων καὶ μ' ὄλον ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο τιμιότητος ἀδιαφθόρου, ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ χρῆσιν τούτου διὰ νὰ κατορθώσῃ τὸν σκοπὸν του.

— Ραϊμόνδε, εἶπεν εἰς τὸν ὑπῆρτην του, πρέπει νὰ ὑπάγῃς σήμερον νὰ ἐξομολογήθῃς.

— Ἐγὼ, αὐθέντα!

— Σὺ, ὁ ἴδιος.

— Ἀλλὰ δὲν ἐπραξά τι ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς μου.

— Εἶσαι πολὺ εὐτυχὴς διὰ τοῦτο· ἀλλ' ἔχω ἀνάγκην σοῦ· ἄκουσε, θὰ ὑπάγῃς νὰ εὕρῃς τὸν Πατέρα Φερδινάνδον, ἠγούμενον τῶν Βενεδικτίνων, καὶ θὰ τὸν εἴπῃς, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐξομολογήσεως, ὅτι ὑπεξαίρεσας ἄλλοτε ἀπὸ τὴν δούκισσαν Σαντα-Κρούζ πλεῖστα ἀντικείμενα, τὰ ὅποια ἡ τύψις τοῦ συνειδότος σε ὑποχρεοῖ νὰ τῆ ἀποδώσῃς σήμερον καὶ θέλεις τῶ ἐγχειρίσει αὐτὸ τὸ κιβώτιον.

(Εὐτέρ. φύλ. 7 τόμ. ΣΓ')

Εἰς τοὺς εὐφρεῖς τούτους λόγους, μέγας θαυμασμὸς διεδέχθη τὴν ἐκπληξιν, ἣν εἶχε προξενήσει κατ' ἀρχαίαις τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπῆρτου ἢ πρότασις αὐτῆ, ἀπλήθους δὲ εἰς τὴν μονὴν τῶν Βενεδικτίνων. Ὁ σεβάσιμος πατήρ, θεληθεὶς ἐκ τῆς μετανοίας τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἀνεδέχθη μετὰ προθυμίας τὴν σύστασιν, καὶ ἐνεχείρισεν μυστικῶς τὸ πολύτιμον κιβώτιον εἰς τὴν δούκισσαν· αὐτὴ δὲ ἐκπλαγείσα ἐκ τῆς ἀποδόσεως ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων τὴν ὑπεξαίρεσιν δὲν ἐνθυμείτο, ἐδίστασε στιγμὴν τινὰ πρὶν τὰ δεχθῆ. Ἡ γυναικεῖα θυμὸς ὀρμητῆς καὶ ἡ ἐπιμονὴ τοῦ ἱερέως ἐθριάμβευσαν τῶν δισταγμῶν της.

Μείνας μόνη ἤνοιξε τὸ κιβώτιον καὶ εὗρεν ἐντὸς αὐτοῦ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ μαρκεσίου. Ζωηρὰ συγκίνησις ἐχρωμάτισεν αἰφνιδίως τὸ πρόσωπόν της καὶ ἀφ' οὗ περιέφερον ἀνήσυχον βλέμμα περὶ αὐτῆς, ἀνεγνώσε τρέμουσα τὰ ἐξῆς· «Κυρία, γινώσκω τὰ πάντα· εἶσθε ἡ δυστυχιστέρα τῶν γυναικῶν, ἀλλ' ὄμωτα νὰ σὰς ἀπαλλάξω ἀπὸ τὴν βράβρον ζήλοτυπίαν τοῦ συζύγου σας. Πρὸς τὸ μσονύκτιον τῆς νυκτὸς ταύτης, ἔλθετε εἰς τὸν ἐξώστην σας, ὅπου θὰ ἦμαι καὶ ἐγὼ, οἱ ἀνθρώποι μου θέλουν μᾶς περιμεῖναι ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκεῖ δὲ τὰ πάντα θὰ ἦναι παρεσκευασμένα διὰ τὴν φυγὴν σας.»

— Ὅποια ἀφροσύνη! ἐπέλλισεν ἡ Δούκισσα ἐκπεπληγμένη.

Ἡ ἀφωτος ἐν τούτοις ἐκείνη συνενόησις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μεταξὺ τῆς νέας γυναικὸς καὶ τοῦ μαρκεσίου, διαφυγοῦσα τὴν προσοχὴν τῆς θαλαμηπόλου καὶ τῶν δύο ὑπηρετῶν, εἶχε παρατηρηθῆ ὑπὸ τρίτου τινὸς κατασκόπου, πεμφθέντος μυστικῶς διὰ νὰ ἐπιτηρῇ τοὺς ἄλλους, καὶ ὑπεβλήθη πιστῶς εἰς τὸν δούκα Σαντα-Κρούζ, ὅστις ἠσθάνθη σφοδρὰν ζήλοτυπίαν. Ἐνῶ δὲ τὸ ἐργαλεῖμα τῶ ἐφάνη ἀπλούστατον καὶ κατεῖχε μυρία μέσ' ἰσχυρὰ διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπανάλησιν του, διὰ τῆς ἀλαζονικῆς ἐκφράσεως τοῦ θυμοῦ του ἐμπόδισε μόνον εἰς τὴν δούκισσαν νὰ πλησιάζῃ τὰ ἐξώτερικὰ παράθυρα τοῦ μεγάρου. Μολονότι δὲν ἔδωκε θετικὴν ἐξήγησιν εἰς τὸ αἷτιον τῆς νέας ταύτης ἀσυτηρότητος, ἡ Ἰσθαέλλα ἀνεγνώρισεν ὅτι ὁ σύζυγός της εἶχε παρὰδοθῆ εἰς ἄχρηστον δωσιπιστίαν, καὶ ἐπέστη πρὸ πάντων εἰς τοῦτο ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἐπαγρυπνήσεως, ἥτις ἐδέσποζε περὶ αὐτῆς. Ἰκανὸν ἦτο τοῦτο διὰ νὰ ἐκφοβίσῃ αὐτὴν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν διὰ τὴν τολμηρὰν ἐπιχειρήσιν τοῦ νέου Γάλλου· ἀλλ' ἦτο πολὺ ἀργὰ πλέον νὰ εὕρῃ τρόπον νὰ προλάβῃ τὴν ἀφροσύνην του καὶ νὰ τὸν ἀποστρέψῃ ταύτης. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ μαρκεσίου ἐβύβησεν ὅθεν τὴν νέαν γυναῖκα εἰς τρομερὰν ἀνησυχίαν· ἦν καὶ μία σφῆρα ἐκ τῆς ἀπειρίας ἐκείνης οἰκίας, ὅπου ἐμαραινόντο ἡ νεότης καὶ ἡ ὠραιότης της, δὲν ἀντέκειτο εἰς τὴν καρδίαν της, ἡ πρότασις ὅμως εἶχε γίνῃ τῶσον αἰφνιδίως, ὅστε ἠσθάνθη μερίστην συγκίνησιν. Ἐάν λοιπὸν ἀπεφάσισεν αὐτὴ νὰ μεταβῆ κατὰ τὸ

μεσονύκτιον εις την προσδιορισθείσαν παρὰ του εὐπατρίδου συνέντευξιν, ἤθελε πράξει τοῦτο ἐξαιρετικῶς διὰ νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ νὰ παραιτηθῇ τοῦ τοσοῦτον κινδυνώδους καὶ μωροῦ σχεδίου του.

Ἡ ἐσπέρα τῆ ἐφάνη μακρὰ ὡς αἰών' ἀντὶ νὰ καθησυχάσῃ τοὺς φόβους της, ἡ φαντασία τοὺς ἐπηύχεσε καὶ ὅταν ἐσήμανε μεσονύκτιον, μόλις ἠδύνατο νὰ σταθῇ ὀρθία.

Ἐν τούτοις οἱ πάντες ἐφαίνοντο ἠσυχάζοντες εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ΣανταΚρούζ. Τὰ φῶτα εἶχον σβεσθῆ καὶ ἡ μεγαλητέρα ἡρεμία ἐβασίλευε παντοῦ. Ἡ Ἰσαβέλλα συναγαγοῦσα τὰς δυνάμεις της, παρεισέφρυσεν ἄνευ κρότου μέχρι τοῦ ὀλεθρίου παραθύρου, ἀλλὰ σταθεῖσα ἐκεῖ ἐκ νέου, ἐσκέπη πρὸς στιγμὴν καὶ τέλος, ἀφοῦ ἐπεκαλέσθη ὄλον τὸ θάρρος της ἐρρίφη εἰς τὸν ἐξώστην.

Ὁ μαρκέσιος εὐρίσκειτο ἤδη ἐκεῖ

— Κυρία, ἀνέκραξε, σὰς ἀγαπῶ καὶ ἔρχομαι νὰ σὰς σώσω.

— Ὁμιλήσατε χαμηλότερα, ἀπεκρίθη ἡ δούκισσα, κλείουσα τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τὴν χεῖρα, καὶ ἂν μ' ἀγαπάτε, ἀποσυρθῆτε ἡ ζωὴ σας τρέχει κίνδυνον ἐδῶ.

— Θέλω τὸν ἀποκρούσει.

— Τὸ θάρρος σας θέλει ἠττηθῆ ἐδῶ.

— Λοιπὸν! ὁ θάνατός μου τοῦλάχιστον θέλει σὰς γίνεῖ ἐπωφελής. Ὑποφέρετε, Κυρία, τυραννίαν μισοπῆν. Δράξτε τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ σὰς ὑποκλέψω ἐντεῦθεν' τὰ πάντα εἶναι ἔτοιμα διὰ τὴν φυγὴν σας. Ἀκολουθήσατέ με.

— Δὲν δύναμαι, οὔτε τολμῶ.

— Τὶ δύνασθε νὰ φοβηθῆτε τρομακτικώτερον παρ' ὅσα ὑπομένετε ἐδῶ; Ἐν ὀνόματι τοῦ οὐρανοῦ, μὴ μὲ ἀρνήσθε' μὴ χάνετε οὐδὲ στιγμὴν' ἔλθετε, ἔλθετε!

Ὁμιλοῦν οὕτως, ὁ νέος ἐκάλυπτε δι' ἀσπασμῶν τὰς χεῖρας τῆς δούκισσης, ἥτις ἐκπεπληγμένη καὶ ἐκτός ἑαυτῆς, δὲν ἀντίστατο πλέον, ἢ ἀσθενῶς καὶ ἀφέθη ἤδη παρασυρομένη μηχανικῶς ὑπὸ τοῦ μαρκέσιου.

Σκιά τις παρευθὺς ἐφάνη ὀπισθεν αὐτῶν εἰς τὸ παράθυρον.

— Φύγε, ἀνέκραξεν ἐκβάλλουσα φωνὴν φοικαλέαν ἡ Ἰσαβέλλα ἀναγνωρίσασα τὸν σύζυγόν της, καὶ ἔπεσε λειποθυμημένη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἐκπλαγεὶς ἐπίσης, ἐκ τοῦ ἀπροσδοκήτου, κατέβη ὁ εὐπατρίδης τὸ μακρὸν τεῖχος.

— Ταχύνατε, ἀνέκραξεν ἀμέσως ὁ γρηκιῶς δούξ προβάλλων εἰς τὸν ἐξώστην, καὶ πρὸ πάντων ποσῶς χάριν.

Ἐπειτα, εἰσελθὼν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ οἰκήματος, ἐκλείσει ζωηρῶς τὸ παράθυρον, ἔσυρε τὸ ξίφος του καὶ ἔδραμε νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῶν ὑπηρετῶν του, οἵτινες ἐξεληθόντες σωρηδὸν ἐκ τοῦ μεγάρου προσέβαλλον ἤδη ἰσχυρῶς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ μαρκέσιου, ὅστις ἔλαβε καιρὸν ν' ἀναβῆ πάλιν εἰς τὸν ἐξώστην καὶ νὰ συσταλῇ ὀπισθεν τῶν κίγκλιδων. Ὁ θόρυβος τῆς συμπλοκῆς ἔπαυσε τέλος

ν' ἀκούεται, καὶ ἡ θαυτέρα σιγὴ τὸν διεδέχθη, σχεδὸν ὅμως μετ' ὀλίγον νέος θόρυβος ἠγέρθη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μεγάρου' ὁ νέος Γάλλος προσήλωσεν ἐκεῖ προσεκτικὸν οὖς, διότι ἐνόησεν ὅτι ὁ κίνδυνος εἶχε πλησιάσει τὴν Ἰσαβέλλαν. Ζωηρὸν φῶς ἐφάνη τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ κατέστησεν ὁρατὰ ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε ἀποκεκλεισμένα τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ μαρκέσιου.

Εἶδεν εἰσελθούσαν τὴν δούκισσαν, φημιωμένην εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται ν' ἀρθρώσῃ οὐδεμίαν φωνὴν καὶ κρατουμένην ἰσχυρῶς ὑπὸ δύο ὑπηρετῶν ὑψηλοῦ ἀναστήματος. Ὁ δούξ Σαντα-Κρούζ (προφανῶς ἦτον ἐκεῖνος, διακρινόμενος ἀπὸ τοὺς πλατεῖς λευκοὺς μύστακάς του καὶ ἀπὸ τὴν πωλυτελῆ Ἰσπανικὴν ἐνδυμασίαν του, τὴν ὁποῖαν διετήρησε πάντοτε εἰς τὸ πείσμα τῶν διαταγῶν τῆς Αὐλῆς καὶ διὰ τὸ πρὸς τοὺς Γάλλους μίσος) εἰσήλθεν ὀπισθεν αὐτῆς μετὰ γεγυμνωμένον τὸ ξίφος του εἰς τὴν χεῖρα. Ἐξήτησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἔδραν τινὰ καὶ ἔκαμε εἰς τοὺς ὑπηρετὰς του σημείον τι, τὸ ὁποῖον ἐνόησαν, διότι ἔθεσαν ἐκεῖ τὴν Ἰσαβέλλαν, δέσαντες αὐτὴν μετ' ἐπιμελείας. Τότε ὁ γέρον δούξ, διατάξας αὐτοὺς ν' ἀποσυρθῶσιν, ἐστράφη πρὸς τρίτον τινὰ ὑπηρετὴν, ὅστις μέχρι τοῦδε ἔμεινε κατὰ μέρος, καὶ τὸν ἔσυρε πρὸς τὴν γωνίαν τοῦ παραθύρου.

— Δομίγκε, τῷ εἶπε, ὕπαγε ἀμέσως νὰ ζητήσῃς τὸ Μαστρο-Πέτρον.

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πέτρου, ὁ μαρκέσιος ἐρρίγησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν' αἱ τρίχες του ἀνωρθώθησαν καὶ ψυχρὸς ἰδρὼς κατέβρεξε τὸ πρόσωπόν του' κατέβη τὸν ἐξώστην ταχέως.

Εἰς βήματά τινά ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἀπήντησεν ἀνθρωπὸν τινὰ τετελιγμένον διὰ τοῦ μανδύου του, ὅστις παρεισέφρυσεν εἰς τὸ τεῖχος μετὰ προφυλάξεως. Ἐπιθυμῶν ν' ἀποφύγῃ ὁ μαρκέσιος ὄχλησεν τινὰ συνάντησιν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐπέρασεν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς ὁδοῦ' ἀλλ' ὁ ἄγνωστος ἐπλησίασε καὶ ἐφάνη ἐξετάζων αὐτὸν μετὰ προσοχῆς.

Ὅπισω, ἀνέκραξεν ὁ εὐπατρίδης, φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὸ ξίφος του.

— Ἄ! αὐθέντα, εἶσθε ὑμεῖς, ἀπεκρίθη τὸ μυστηριώδες ἄτομον' σὰς ἐνομιζομεν ἀπολεσθέντα.

Ἦτο ὁ Ραϊμόνδος, ὅστις περιεπλανᾶτο πῆριξ τοῦ μεγάρου τοῦ Σαντα-Κρούζ πρὸς ἀνέρευσιν τοῦ Κυρίου του.

— Ποῦ εἶναι οἱ ἀνθρωποὶ μοι; ἠρώτησεν ὁ μαρκέσιος.

— Ἀπεσύρθησαν μετὰ τῶν ἵππων ἐπὶ τῆς μεγάλης Πλατείας.

— Καλὰ, ἄς μὲ περιμένουν.

Καὶ ἐγένετο ἄφαντος αἰφνιδίως ἐπὶ τῶν παρακειμένων ὁδῶν, ἐπειγόμενος νὰ προηγηθῇ τοῦ κατασκόπου τοῦ Δουκῆς.

Ὁ Μαστρο-Πέτρος ἦτο ἀρχαῖος τις ὀπλοποιός, πρὸ ὀλίγων μόνων ἐτῶν ἀποκατασταθεὶς εἰς Μαδρίτην. Περιεπάτει μόνος καθ' ἐσπέραν μετὰ τὴν

δύσιν τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῆς μεγάλης πλατείας τῆς Μητροπόλεως, φέρων μακρὸν τι ξίφος καὶ πιστόλια εἰς τὸν ζωστήρα του. Οἱ ἔχοντες τότε ἀνάγκην αὐτοῦ διὰ νὰ ἐκδικήσωσιν ὕβριν τινὰ ἢ διὰ νὰ κορέσωσι μίσός τις, τὸν εὐρίσκον ἐκεῖ καὶ ποτὲ δὲν μετενόησαν, ἀναθέσαντες αὐτῷ τὴν ἐμπιστοσύνην των. Διηγούνται περὶ αὐτοῦ ἔκτακτα ἀνέκδοτα' καὶ ἡ σταθερὰ ἀτιμωρησία του, μ' ὄλον τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν φόνων του, καθίστα ὑποθετόν, ἄνευ ἀμφιβολίας, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις μετεχειρίζετο τὸ θάρρος του' ἄλλως τε, ἡ μεγάλη πληρωμὴ, τῆς ὁποίας ἤξιοῦτο εἰς τὰς ὑπηρεσίας του, δὲν ἐξέθετεν εἰς τὰς πληγὰς του παρὰ εὐγενῆ θύματα' εἰς τρόπον ὥστε ἦτο διὰ τὸν λαὸν τῆς Μαδρίτης ὑποκειμενον ἄξιον θαυμασμοῦ μάλλον παρὰ τρόμου.

Ἐντοσοῦτῳ ὁ ὑπηρετὴς τοῦ δουκῆ Σαντα-Κρούζ, ἔφθασεν εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Μαστρο-Πέτρου καὶ ἐκτύπη ἀρκετὸν ἤδη χρόνον τὴν θύραν. Τέλος ἠνοίχθη

— Μαστρο-Πέτρο, τῷ εἶπε, 200 δίστηλα πρόκειται νὰ κερδίσῃς ταύτην τὴν νύκτα. Ἐπιθυμεῖς νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς, ἀλλὰ νὰ σὲ δέσω τοὺς ὀφθαλμούς;

— Μετὰ χροᾶς, ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, λαμβάνων τὰ ὄπλα του.

Τότε ὁ Δομίγκες τῷ ἔδωσε μανδύλιον περὶ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸν ἀπήγαγεν, ὀδηγῶν αὐτὸν διὰ τοῦ βραχίονος.

Ὅταν ἐφθασαν καὶ τῷ ἀπέσπασαν τὴν ταινίαν, ἥτις τῷ ἐκάλυπτε τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ Πέτρος εὐρέθη εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἦτο δεδεμένη ἡ Ἰσαβέλλα' εἰς τὴν θέαν τοῦ ἐπιφύθου αὐτοῦ ἀνδρός καὶ τοῦ καθολοκληρίαν σχεδὸν κεκαλυμμένου ὑπὸ γενεῖαν προσώπου του, ἡ δούκισσα ἐφρικίασεν ὑπὸ τρόμου.

— Δομίγκε, εἶπεν ὁ δούξ, ὅστις δὲν εἶχεν ἐγκαταλείψει τὸ οἶκημα, ὕπαγε νὰ ἐμποδίσῃς τοὺς ἀνθρώπους μου νὰ κάμουν τὴν ταραχὴν, ἥτις ἀκούεσται.

Ἐπειτα στραφείς πρὸς τὴν δούκισσαν.

— Ἦδη, Κυρία, ἐτοιμασθήτε ν' ἀποθάνετε... Εἰς ἐσὲ δὲ, Μαστρο-Πέτρε, λέγω, ὅτι οὐδεὶς τῶν ὑπηρετῶν μου ἐτόλμησε νὰ τιμωρήσῃ τὴν δεσποινίαν του, ἐγὼ δὲ δὲν ἔχω πλέον βραχίονα ῥωμαλαῖον, διὰ νὰ φέρω βεβαίαν πληγὴν. Ἐπομένως, βύθισε τὸ ξίφος τοῦτο εἰς τὴν σύζυγόν μου.

— Ἐξοχώτατε, ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, τεινάζων εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δωματίου διὰ τοῦ ἐδικοῦ του τὸ ξίφος τοῦ γέροντος δουκῆ, φονεύω τοὺς ἀνδρας, καθόσον δύνανται ν' ἀντισταθῶσιν' ἀλλὰ τὰς γυναῖκας τὰς προστατεύω. Θελήσατε νὰ λύσετε τὴν Κυρίαν, ἢ εὐρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ φονεύσω πρῶτον ὑμᾶς, διὰ ν' ἀποκατασταθῶ διὰ τῆς προνοίας ταύτης εἰς τὴν θέσιν σας.

Προσβληθεὶς ἐκ τῶν λόγων τούτων καὶ τῆς αὐθαδείας, ὁ δούξ ἠθέλησε νὰ τρέξῃ πρὸς τὸ ξίφος του' ἀλλ' ὁ Πέτρος ὕψωσε τὸ ἰδικόν του τόσον ἀ-

ποφασιστικῶς, ριπτόμενος ἐνώπιον τοῦ γέροντος, ὥστε ἠναγκάσθη ἐκεῖνος νὰ ὑπακούσῃ.

— Τώρα, Κυρία, εἶπεν ὁ Πέτρος πλησιάζων τὴν Ἰσαβέλλαν, φύγετε' ὑπάρχει μεταξωτὴ κλίμαξ εἰς τὸν ἐξώστην καὶ ἵππος ἐπισεσαγμένος σὰς περιμένει ἐπὶ τῆς μεγάλης πλατείας.

Ἡ Ἰσαβέλλα ἐν τούτοις δὲν ἠδύνατο νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεώς της καὶ ν' ἀποσπάσῃ τὸ βλέμμα της ἀπὸ τοῦ γενναίου ἐκεῖνου ἀνδρός.

— Ἄ! βεβαίως, ἀπεκρίθη σύρων τὸ χειρόκτιόν του καὶ παρυσιάζων σημειωματάριον εἰς τὴν δούκισσαν. Ἐλησμόνησα νὰ σὰς δώσω τὸ μέσον νὰ μ' εὐρετε, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν θὰ λάβετε ἀκόμη ἀνάγκην τῶν βοηθειῶν μου.

Ἡ Ἰσαβέλλα ἔλαβε μηχανικῶς τὸ σημειωματάριον' ρίψασα ὅμως τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ Πέτρου, παρετήρησε δακτυλίδιον, ὅπερ ἔλαμπεν εἰς τὸν δάκτυλόν του.

— Ὑψίστε Θεέ! ἀνέκραξεν αὐτὴ, ἀναγνωρίζουσα τὸν μαρκέσιον.

Ἐπειτα ἔφυγε δρομαίως. Τέλος, ὅτε ἐνόμισεν ὅτι ἄφησε τὸν ἀρμόδιον καιρὸν εἰς τὴν δούκισσαν διὰ νὰ μὴ βοήθῃται πλέον τὰς ἀναζητήσεις, ὁ ἐπίπλαστος δῆμιος ἐστράφη πρὸς τὸν γηραιὸν δοῦκα, ἀπολελιθωμένον ἐκ τῆς υπερβολικῆς ζηλοτυπίας καὶ μανίας του.

— Κύριε δούξ, τῷ εἶπε, θελήσατε νὰ συγχωρήσετε τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον Πέτρον, ὅστις ἀπὸ ὑποχρέωσιν πρὸς ἐμὲ, περιπλανᾶται πρὸ μιᾶς ὥρας εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Μαδρίτης.

Καὶ ἔφυγεν ἐπιτηδείως διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ τῆς Ἰσαβέλλης.

Ὁ δούξ Σαντα-Κρούζ ἐξεληθὼν ἐκ τῆς ληθαργίας του διὰ τῶν τελευταίων τούτων λόγων, συνήγαγε ταχέως τὸ ξίφος του καὶ ἔτρεξε πρὸς τὸν ἐξώστην' ἀλλ' ἡ κλίμαξ εἶχεν ἀποσπασθῆ καὶ δὲν ὑπῆρχεν οὐδεὶς εἰς τὴν ὁδόν.

Ὁ γέρον ἀπέθανεν ἐκ τοῦ θυμοῦ τὴν νύκτα, καὶ μῆνᾶς τινὰς ἀργότερον, ὁ μαρκέσιος Βιλλεμπλάν, γενόμενος σύζυγος τῆς Ἰσαβέλλης, ἀνεχώρησε μετ' αὐτῆς εἰς Γαλλίαν, τῆς ὁποίας τὰ ἦθη ἔλαβον, ὡς ἐκεῖνα τῆς Ἰσπανίας, χαρακτῆρα οὐχὶ μὲν τόσον κανονικόν, ἀλλ' ὑποκριτικώτερον.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) Α. Α.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ.

Η ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΘΕΟΣ.

(Ὁρα φυλλάδιον 7.)

Ἦτο ἡ 15 δεκεμβρίου τοῦ 1825. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη νεανικαὶ τινες ἐξημμεναὶ φαντασίαι εἶχον ἐνερπολήσει ἐπανάστασιν τῆς πατρίδος των. Μυστικὴ ἐταιρεία εἶχε συγκροτηθῆ, ἐν ἣ κοῦφοι

νεανία ἐσχεδιάζαν, ἐν τῇ ἀνοίᾳ αὐτῶν, νέον διὰ τὴν Ῥωσσίαν πολιτικὸν ὄργανισμὸν. Νάνοι βλατώντες κατὰ νοῦν νὰ καταστρέψωσι τὸ ἔργον τοῦ γίγαντος. Ὁ θάνατος τοῦ αυτοκράτορος Ἀλεξάνδρου ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μεγάλου δουκὸς Νικολάου παραίτησις ἀπὸ τοῦ θρόνου τοῦ μεγάλου-δουκὸς Κωνσταντίνου ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ἡ κατάλληλος εὐκαιρία. Οἱ πλείστοι τῶν συνωμοτῶν ἀπετέλουν μέρος τῆς φρουρᾶς. Δὲν τοῖς ἦτο λοιπὸν δύσκολον νὰ ἐξαπατήσωσι τάγματά τινα, τὰ ὁποῖα χωρὶς νὰ τοὺς ἐνοήσωσι, συγκρατηθέντα νὰ παραταχθῶσιν εἰς μάχην ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Γερουσίας, ἀπέναντι αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀνδριάντος, ὁ τεταμένος τοῦ ὁποῖου βραχίων δὲν ἠδύνατο κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην νὰ ἐνδείξῃ εἰμὴ ἀπειλὴν τρομεράν. Πιστοὶ εἰς τὸ μάθημα, τὸ ὁποῖον τοῖς εἶχον δώσει, ἐκραύγαζον *Вівай Ков-stituciю* (ἔχουν ἤτω τὸ *Σύνταγμα*) νομίζοντες ὅτι ἐκράζον — Ζήτω ὁ Κωνσταντίνος (1), ὁ κατ' εὐθείαν κληρονόμος τοῦ ἀποδιδώσαντος αυτοκράτορος.

Ὀλέθριοι ἦσαν οἱ σκοποὶ τῶν συνωμοτῶν ἐπρόκειτο, βίβληδον ἐξαφανίσαντες τὴν αυτοκρατορικὴν οἰκογένειαν, προσωρινὴν νὰ συγκροτήσωσι κυβέρνησιν, ὅπως λάβωσι καιρὸν νὰ σκεφθῶσι περὶ τῶν παρικιτέρων. Δυστυχῆς Ῥωσία! ἂν ἡ θεία Πρόνοια ἐπέτρπε τὴν ἐπιτυχίαν συνομοσίας τοιαύτης! Εἶχον λησμονήσει ἐν τῇ τυφλότητι αὐτῶν, ὅτι ἐκεῖνος, οὗ ἡ χαλκίνη εἰκὼν ὑψοῦτο ἐκεῖ ἀπειλητικῆ, εἶχεν ἄλλοτε πατάξει ἀπροστάτως κινδυνωδεστέρους; ἐπελάθοντο ὅτι οἱ *Στρατιῶται*, οἱ πατριωταῖοι οὗτοι τῆς Ἀρκτου, εἶχον συντριβῆ ὑπὸ τῆς ἰσχυρᾶς αὐτοῦ χειρὸς, ὅτι ἐκεῖνος, καθ' οὗ τοσούτον ἀφρόνως ὑψοῦν φωνὴν στασιαστικὴν, σιδηρᾶν εἶχεν, ὡς ὁ προπατωρ αὐτοῦ, τὴν ψυχὴν.

Ἄμα λαθῶν γινώσκον τῶν διατρεχόντων, ὁ αυτοκράτωρ ἐξέρχεται τῶν ἀνακτόρων τοῦ παρακολουθούμενος ὑπὸ εὐαρίθμων ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, διευθύνεται ταχέως πρὸς τὸ μέρος τῆς στάσεως, ὀλίγον ἄλλως ἀπέχον. Ἐντὸς μιᾶς στιγμῆς, ἦσυχος καὶ μετὰ τὸ μέτωπον σοβαρὸν παρουσιάζεται ἐνώπιον τῶν στασιαστῶν. Οἱ στρατιῶται δειλιάσαντες ἐνεκα τῆς ἀπροσδοκῆτου ταύτης ἐμφανίσεως, ἦτις δὲν συμπεριλαμβάνετο ἐν τῷ προγράμματι τῶν συνωμοτῶν, μένουσιν ἄφωνοι ἐπὶ στιγμὴν, δὲν ὀπισθοδρομοῦν ὅμως. Εἰς τῶν ἀρχηγῶν τῆς στάσεως ταύτης, ὡς μανιώδης προβαίνει, μετὰ πιστόλιον εἰς τὴν χεῖρα, πυροβολεῖ ἐκ τοῦ στήθους καθ' ἑνὸς τῶν πρώτων σωματοφυλάκων τοῦ αυτοκράτορος, καὶ ὁ κόμης Μιλοραδόβιτς πίπτει καιρίως πληγωθεὶς πλησίον τοῦ ἡγεμόνος

(1) Ἡ λέξις *constitution* (σύνταγμα), δὲν ἔχει ἀντίστοιχον εἰς τὴν Ῥωσικὴν γλῶσσαν, ὅθεν δὲν τιν εἶχον ἐνοήσῃ οἱ στρατιῶται, οἵτινες, καθὼς αὐτὴν προφέροντες, τὴν ἐξελάμβανον φυσικῶς ὡς τὸ ὄνομα τοῦ Κωνσταντίνου, θηλυκευθὲν κατὰ τὸ Ῥωσικὸν ἔθος.

του. Ὁ αυτοκράτωρ τότε προχωρεῖ, καὶ ἡ σοβαρὰ καὶ διάτορος αὐτοῦ φωνὴ κἀκκεῖ τοὺς στασιαστὰς νὰ ὠχριάσωσιν, οὐδὲν ἦτον ὅμως ἐμμένουσιν εἰς τὴν θέσιν των. Τὴν στιγμὴν ταύτην φθάνει ἀπὸ βυτήρος ἐλαῦνον τὸ πιστόν τοῦ Ἀπραξίνου τάγμα, ὅπερ ἀρχίζει γενικὸν πυροβολισμὸν, τὸ πυροβολικὸν ἔπεται κατὰ πόδας, καὶ, πρὶν ὁ ἥλιος δύσῃ, ἡ στάσις εἶχε καταπνιγῆ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῆς ἦσαν σιδηροδέσμιοι.

Ὁ αυτοκράτωρ Νικόλαος εἶναι πεπρωτισμένος μετ' ἐνέργειαν χαρακτήρος καὶ θετικὸν πνεῦμα, ἄξια ὄντως τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ δυνάμεως. Ἡ ψυχὴ του ἔχει βαρῆν ἀρχαϊκὴν, καὶ, ἂν ἐπιτρέπεται νὰ ἐκφρασθῶμεν οὕτω, εἶναι χαλκίνη, ὡς ὁ ἀνδριάς τοῦ προπατορὸς του. Δι' αὐτὸν, τὰ δίκαια τοῦ ἡγεμόνος δὲν εἶναι παρ' αὐστηρὰ σχέσις καθηκόντων συνοδεύουσα αὐτὰ ἐν ὑπερασπίσει τὰ πρῶτα, δὲν ἐλλείπει ἀπὸ τὰ δεύτερα.

Εἶδομεν τὸν ἡγεμόνα τούτον ἀπέναντι τῆς στρατιωτικῆς στάσεως τῆς 14 δεκεμβρίου. Ἰδοῦ, ἔξ ἔτη βραδύτερον, ἀπαντῶμεν αὐτὸν ἀπέναντι ἑτέρας στάσεως, ταύτης ὅμως κινδυνωδεστέρας, καθὸ γεννηθείσα; οὐχὶ ἐπιπολαιῶς, ἦδη ἄλλ' ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ τυφλομένου ὑπὸ τῆς ἀμαθείας καὶ τῶν προλήψεων λαοῦ, τῆς στάσεως λέγομεν, τοῦ ἰουλίου τοῦ 1831.

Ἡ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως πλατεία τοῦ Σανόι, (ἀγορὰ λαχάνων) εἶναι μία τῶν πολυπληθεστέρων. Πλήθει ὑποστέγων ἀγορῶν, μικρῶν ξενοδοχείων, καπηλείων καὶ ἐργαστηρίων διαφόρων, τὰ ὁποῖα προκαλοῦν κινήσιν διηνεκῆ. Οἱ μουζίκαι (οἱ χωρικοὶ) εἶναι ἐνταῦθα παμπληθεῖς. Καὶ δὴ κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1831, τοῦ ἔτους δηλ. τῆς πολωνικῆς ἐπαναστάσεως, ἡ χολέρα ἐμάστιζε σκληρῶς τὴν Πετρούπολιν, καὶ ὁ λαὸς, ἀποδεκατιζόμενος ὑπὸ τῆς συμφορᾶς ταύτης τῆς ἀδιουράτου, ἦς τὴν αἰτίαν ἠγνῶσι (1), ἀποθαρρύνθει, καὶ περιπεσῶν εἰς ἀπόγνωσιν, ἤρχισεν, ἐν τῇ ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, νὰ ὑποπτύῃ δηλητηρίασιν. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν οἱ γερμανοὶ ἰατροὶ, κατόπιν δὲ οἱ πολωνοὶ ἠτιάθησαν. Μετ' οὗ πολὺ ὁ ἐρεθισμὸς ἀπέπτυσεν πάντα χαλκινόν. Συναθροσθέντες λοιπὸν ἐπὶ τᾶς περὶ ἧς ὁ λόγος πλατείας, ὁ λαὸς ὠπλίσθη τὸν πέλεκυν, τὸ τρομερὸν τούτου ὄπλον, τὸ ὅποσον ὁ χωρικὸς ῥώστος ἀείποτε εὐρίσκει κρεμύμενον ἐπὶ τῆς ζώνης αὐτοῦ. Κραυγαὶ θανάτου ἐπληξάν τοὺς ἀέρας, καὶ ὁ φόβος διεδόθη καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν.

Ὁ αυτοκράτωρ μανθάνει τὸν ἀναθερασμὸν τούτον, ἐπιβαίνει ὀχλήματός τις καὶ ὡς κεραυνοῦς ἐξικνεῖται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σταδιδώδους ὄχλου. Καταβάς δὲ ἀμέσως τοῦ ὀχλήματος, πηδᾷ ἐπὶ κλίμακος ἐκκλησίας τινὸς, καὶ ἐκείθεν ὑπερέχων διὰ τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ ἀναστήματος τοῦ κυματοῦντος λαοῦ: — Αἰ! κραυγάζει μετ' ὀχλήσιν τρέμουσαν ὑπὸ τῆς

(1) Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποθνησκόντων ἀνέβη μετὰ τῶν 1500 ἀτόμων καθ' ἑκάστην ἐπὶ πληθυσμοῦ 450,000 ψυχῶν.

συγκινήσεως, δὲν εἶσθε λοιπὸν πλέον τὰ τέκνα τῆς εὐσεβοῦς καὶ ἀγίας Ῥωσσίας; ... Πῶς! ἐπανίστασθε κατὰ τοῦ Θεοῦ! ... Ἐπανέλθετε εἰς ἐκείνους, ἀδελφοί! Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ πατάσων ἡμᾶς; προσπέσωμεν καὶ δεηθῶμεν αὐτοῦ μετὰ συντριβῆς ἵν' ἀποστρέψῃ τὴν ἐπισκήψασαν κατὰ τῆς πατρίδος μας συμφορὰν.

Καὶ τῷ λόγῳ τὰ ἔργα συνάπτων, ὁ αυτοκράτωρ ἔκλινε γόνυ, καὶ ἅμα μιμούμενος τὸ παράδειγμα του, ἅπας ὁ λαὸς προσέπεσεν ἐπὶ τοῦ εὐδάρους.

Ἐπανερχόμεθα.

Ἡ πλατεία τῆς Γερουσίας συνέχεται τῇ τοῦ Νευαρχείου, ἧς παράρτημα πραγματικῶς εἶναι. Ἀκολουθήσωμεν τὸ ἀνθηρὸν προταίχιμα καὶ τὴν πρασινίζουσαν τῶν φιλυρῶν ζώνην τὴν περικυκλοῦσαν τὰς οἰκίας τῶν ναυτικῶν καὶ, ἀφέντες πρὸς τὰ δεξιὰ ἡμῶν τὸν περικυκλῆτον Ἅγιον Ἰσακὸν μετὰ τὸν γίγαντιον αὐτοῦ θόλον, τὰ κωδωνοστάσια αὐτοῦ τὰ ἐπίχρυσα, τὰ τέσσαρα αὐτοῦ ὀρειχάλκινα πατώματα καὶ τὰς πορφύρας στήλας, χωρήσωμεν πρὸς τὴν πλατείαν τῶν ἀνακτόρων συνεχομένην μετὰ τῆς πλατείας τοῦ ναυαρχείου. Εἰμὲθα ἀπέναντι τῆς Ἀλεξάνδρου στήλης, μονολίθου γιγαντιαίου, τὸν ὅποιον ὁ Γάλλος ἀρχιτέκτων Μοντφερνάνδος ἀπέκοψε τῶν γρανιτωδῶν λατομείων τῆς Φιλανδίας, καὶ τὸν ὅποιον ὁ αυτοκράτωρ Νικόλαος καθιέρωσεν εἰς μνήμην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Λου. Βλέπων τις τὴν ὑπερμεγέθη ταύτην ἐκ γρανίτου καὶ ὀρειχάλκου στήλην ὑψομένην ἀπέναντι τῆς κατοικίας τῶν καισάρων, θὰ τὴν ἐξελάμβανεν, ὡς κολοσσαίον μνημεῖον τῆς ἐποχῆς τῶν τιτάνων. Ἄπαντα τὰ Ῥωσικὰ μνημεῖα ἔχουσιν ἀναλογίας γιγαντιαίας.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐνεκινήσθη τὸν αὐγούστον τοῦ 1834 ἔτους, ἐπὶ παρουσίᾳ ἑκατὸν χιλιάδων στρατιωτῶν, ἐν οἷς εἶχον προσκληθῆ ὅλοι οἱ ἀτόμαχοι τῶν 1812, 1813 καὶ 1814.

Ἦν λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος διὰ τοὺς Ῥώσους ἡ ἡμέρα ἐκείνη τῆς ἐπισήμου ταύτης ἐγκαινιάσεως, ἡμέρα ὅμως θλιβερωτάτη διὰ τοὺς Γάλλους, οὗς ἡ τύχη εἶχεν ὀθήσει πρὸς τὴν ἀπομεμακρυσμένην ταύτην γῆν, διότι ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν τὰς συμφορὰς τῆς πατρίδος των. Εἶναι ἐνθύμησις βαρύνουσα ἀείποτε τὸ στήθος αὐτῶν, ἀλλὰ, τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀπέναντι τῆς πρὸς τιμὴν τοῦ νικητοῦ ταύτης ἐορτῆς, καταπνιγέτο.

Καὶ ὅμως, ἂς τὸ εἴπωμεν ἐλευθέρως, πολὺ ἀπέχουσι οἱ Ῥώσοι εἰς τὸ ν' ἀλάζονεῦνται διὰ τὸν θοιάμβον ἐκεῖνον, καὶ ὁ ἠττηθεὶς μέγας στρατηγὸς δὲν ἔπαυσε τοῦ νὰ ἦναι δι' αὐτοὺς τὸ ἀντικείμενον εὐλικρινοῦς θαυμασμοῦ. Ἡ εἰκὼν τοῦ Ναπολέοντος κοσμεῖ τὰς οἰκίας τῶν πανταχοῦ τὴν ἀπαντᾷ τις, καὶ εἰς τοὺς πολυτελεστέρους τῶν μεγιστάνων οἴκους, καὶ εἰς τὰς πενιχρότερας καλύβας τῶν χωρικῶν (*ισθαί*). Δὲν ὑπάρχει παιδίον τῶν Ῥωσικῶν χωρίων, εἰς τὸ ὅποσον τὸ ὄνομα τοῦ Ναπολέοντος νὰ μὴν ἦναι οἰκείον. Ἡ ἐνθύμησις τῶν Γάλλων τοῦ 1812 διέμεινεν ἄνευ πι-

κρίας εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἐξόχου τούτου λαοῦ.

— Τί σημαίνει εἰς τὸ γαλλικὸν ἡ λέξις *Kamerad*; μᾶς ἠρώτησέ ποτε μικρέμπορος τις τείου, τὸν ὅποιον ἔτυχε νὰ ἔχωμεν συνοδοιπόρον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς Μόσχας.

— Θέλεις νὰ εἴπῃς *camarade*, ἀναμφιβόλιος;

— Μάλιστα, κύριε, *camerad*, ἀπεκρίθη προσπαθὼν νὰ μιμηθῇ τὴν προφορὰν.

Ἐκαστος ἐνοεῖ πόσον ἀφελὴς μᾶς ἐφάνη ἡ ἐρώτησίς του.

— Διατί κἀκκεῖ αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν;

— Διότι, κατὰ τὰ 1812, οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς μου Γάλλοι στρατιῶται μετὰ ἐλάμβανον εἰς τὰ γόνατά των (ἦμην τότε μικρὸν παιδίον) καλοῦντές με νέον των σύντροφον (*camarade*).

— Καὶ τί ἐνθύμησιν διετήρησες διὰ τοὺς Γάλλους ἐκεῖνους; Οἱ γονεῖς σου εἶχον τι νὰ παραπονεθῶν ἀπὸ αὐτοῦ.

— Ὡ! ὄχι, κύριε, ἦσαν καλοὶ σύντροφοι (*dobri-lioudi*, καλοὶ ἄνθρωποι) δὲν μᾶς ἔκαμαν τίποτε κακόν' ἀπ' ἐναντίας.

Ἡ τελευταία αὐτῆς λέξις μᾶς ἐφάνη ἀπλοϊκῆ.

Τὰ χειμερινὰ ἀνάκτορα συνήθη κατοικία τῶν ἡγεμόνων τῆς Ῥωσσίας, χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ 1754. Οὐδὲν εἶναι καινὸν ἐν Πετρούπολει. Τὸ περικυκλῆς τοῦτο παλάτιον ἐκτίσθη κατὰ διαταγὴν τῆς αυτοκρατορίσεως; Ἐλισάβετ καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κόμητος Ρασταλλίου, ἐνδὸς τῶν ἐμπειροτέρων ἰταλῶν ἀρχιτεκτόνων τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, ἐπεριώθη δὲ κατὰ τὸ 1762. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο σχηματίζει ὑπερμεγέθους παραλληλόγραμμον, ἔχον βῆ πῆχυν μῆκος ἐπὶ 50 πλάτους. Παρεκτείνεται ἐπὶ τοῦ Νέβα ποταμοῦ καὶ ἀντιμετωπίζει τὸ φρούριον, τὸ ὅποσον ὑψοῦται ἐπὶ τῆς ἀντικειμένης ὄχθης, σοβαρὸν καὶ σιωπηλὸν ἀπέναντι τῆς ζώσης καὶ λαμπρᾶς πόλεως (1).

Ὁ πρῶτος ὄροφος τοῦ χειμερινοῦ παλατιοῦ εἶναι καθιερωμένος εἰς τὰς τελετὰς τῆς αὐλῆς, τὰς ἐορτὰς, τοὺς χοροὺς. Φθάνει τις εἰς αὐτὸ διὰ πλατείας μαρμαρίνης κλίμακος, προσωρισμένης διὰ τοὺς πρέσβεις καὶ τοὺς τιτλοφόρους τῆς αυτοκρατορίας κατὰ τὰς ἡμέρας μεγάλης ὑποδοχῆς. Ἀλλ' ἐπίσης διὰ τῆς κλίμακος ταύτης πάντοτε καὶ ὁ λαὸς ὑποδέχεται ὅπως περιουρεθῇ τὴν α'. Ἰαννουαρίου εἰς τὴν ἀφροπερίδα τὴν ὅποιαν τῷ δίδει ὁ αυτοκράτωρ, διότι ὁ αὐτοκράτωρ εἶναι ὁ ἀρχηγὸς, ὁ πατριάρχης τῆς μεγάλης Ῥωσικῆς οἰκογενείας, καὶ πολλὸ φυσικὸν εἶναι τὸ νὰ δέχεται τὰ τέκνα του εἰς τὸν οἶκόν του ἅπας τοὺλάχιστον τοῦ ἔτους. Τὴν ἐσπέραν λοιπὸν τῆς α'. Ἰαννουαρίου, τὸ παλά-

(1) Ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ βλέπει τις τὴν οἰκίαν Πέτρου τοῦ Μεγάλου καὶ τοὺς τάφους τῶν Ῥώσων ἡγεμόνων, τοὺς ὁποῖους περιλαμβάνουσι τὰ ὑπόγεια τῆς ἐκκλησίας. Ἐν τῷ φρουρίῳ εὐρίσκονται ἐπίσης καὶ τὸ Θεσχυροφυλάκιον καὶ τὸ Νομισματοκοπεῖον.

τιον ακτινοβολεί δι' ὅλης τῆς λάμψεώς του, κοσμεῖται δι' ὄλων τῶν θαυμασίων του, πληροῦται δι' ὄλων τῶν ἀρμονιῶν του, καὶ μετ' ὀλίγον εὐγενεῖς μετ' ἀστῶν, χειρῶνακτες μετ' ἐμπόρων, στρατιῶται μετὰ χωρικῶν πλημμυροῦν ὁμοθυμαδὸν τὰ ἀνάκτορα. Ὁ λαὸς ἄπας προσκαλεῖται, καὶ ὁ λαὸς ἄπας φιλοτιμεῖται νὰ μὴ φανῆ ὅτι ἐλλείπει εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην. Ἐπέκεινα τῶν ἐξήκοντα χιλιάδων ἀτόμων διεισδύουσι κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην εἰς τὴν αυτοκρατορικὴν κατοικίαν, ὅπου ὁ ἡγεμὼν, ἐν μεγάλῃ στολῇ, συνοδευόμενος ὑπ' ὅλης τῆς αὐλῆς ἐν ἐπισήμῳ στολῇ καὶ αὐτῆς, διασχίζει τὰ πολυπληθῆ κύματα τοῦ περιέργου τούτου καὶ προσφιλοῦς ὁμίλου. Σταματᾷ ἔμπροσθεν τῶν συστάσεων τὰς ὁποίας σχηματίζουν, καὶ συνδιαλέγεται μὲ τοὺς ταπεινότερους τοῦ ὄχλου, οἵτινες ἀποκρίνονται αὐτῷ εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν. Ἐνοεῖ καλῶς ὁ ἡγεμὼν οὗτος ὅτι εἰς αὐτὸν συγκεντροῦται ἅπανα ἢ ἰσχύς τοῦ λαοῦ τούτου, οὐ εἶναι ὁ κραταῖος κηδεμὼν.

Ἀν ἐξαιρέσει τις τετριμμένον, ἐσχισμένον τινὰ τρίγυπα, ἴσως δὲ καὶ τινὰς διφθέραις, οὐδέποτε, εἰς τὸν χορὸν τῆς ἀ. Ἰαννουαρίου, οὐδεμίαν ἐπισυμβαίνει ἀταξία, καὶ τοὶ πλεόν τῶν δέκα ἢ δώδεκα χιλιάδων ἀτόμων συσσωρεύονται συγχρόνως, ὁ δὲ ἀριθμὸς οὗτος ἀνανεοῦται σχεδὸν κατὰ πᾶσαν τῆς νυκτὸς ὥραν.

Τὸ Ἐρημητήριο (1) συνέχεται τοῖς ἀνακτόροις τοῖς χειμερινοῖς, ἢ μᾶλλον ἀποτελεῖ μέρος αὐτῶν, καὶ τοὶ ἢ ἐξωτερικῆ αὐτοῦ οἰκοδομῆ εἶναι μεταγενεστέρη καὶ δὲν παρίστανται παρὰ κομψὴν ἀντίταξιν τῶν κολοσσαίων τοῦ πρώτου ἀναλογιῶν. Τὸ παλάτιον τοῦτο ὀφείλει τὸ ὄνομά του εἰς τὸν ὃν ἔλαβε παρὰ τῆς αυτοκρατορίας Αἰκατερίνης προορισμὸν, ἥτις ἐκοδομήσατο ἀναχωρητήριον ἰδιαίτερον, ἐνθα ἀποβάλλουσα τὸ ἐξωτερικὸν τῆς ἡγεμονείας μεγαλεῖον καὶ τὰ ἐπακόλουθα τῆς δυνάμειος, ἀπλῆ οἰκοδόμησινα, ἤρχετο, χαρίεσσα καὶ πνευματώδης, καὶ εἰς τὰς αἰθούσας αὐτῆς ὑπεδέχετο συναναστροφὰς τῆς ἐκλογῆς τῆς, τὰς ὁποίας ἐτίμα μὲ τὴν ἰδιαίτην τῆς εὐνοίαν ἐκεῖ τὸ πνεῦμα ἦν ἡ ἡμερησία διάταξις. Κανονισμὸς τοιχοκόλλημένος περιέγραφε τοὺς ὅρους εἰς οὓς ὑπεβάλλοντο οἱ τοῦ αυτοκρατορικοῦ ἐστιατορίου εὐνοούμενοι ξένοι, καὶ ἀλοίμονον εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι καθίσταντο ἔνοχοι παραβάσεως! Πάραυτα συνεκροτεῖτο δικαστήριον, ἀνέκκλητον δικαστήριον, καὶ ὁ πταιστήτης κατεδικάζετο ἀνηλεῶς εἰς ἀποσθήθισιν δὲν ἤξεύρω πῶσον σίχων κακῆς τινος μεταφράσεως τοῦ *Τηλεμάχου* τοῦ Φενελῶνος.

Πολλὰ διηγούνται ἀνέκδοτα περὶ τῆς ἐντελοῦς ἀκριθείας καὶ τῆς λεπτῆς ἱκανοποιήσεως, τὰς ὁποίας μετεχειρίζετο ἡ αυτοκρατορίσσα Αἰκατερίνα. Ἴδου ἐν ἐξ αὐτῶν, τὸ ὁποῖον ἠκούσαμεν παρὰ

(1) Περιέχει μουσεῖον εἰκονογραφιῶν δικαίως ὀνομαστὸν καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην.

τοῦ πρίγκιπος Ἀλεξάνδρου Γαλιτζίου παραδεδομένον, ὅστις ὑπῆρξεν ἀκόλουθος τῆς ἡγεμονίδος ταύτης. Διακοῦντος τοῦ πολέμου, ὅστις ὑπέβαλεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ῥωσίας τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον, γενναῖός τις στρατιωτικὸς, ὅστις τὰ μέγιστα ἐπεθύμει τὸν σταυρὸν τοῦ ἁγίου Βλαδιμίρου, διακριθεὶς κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ *Οὐζακώρ*, δὲν ἔλαβε πρὸς ἀνταμοιβήν, παρὰ ξίφος τιμῆς. Βαθέως ἐλυπήθη διὰ τὴν ψεῦσιν ταύτην τῆς ἐλπίδος του· οὐδὲν ἤττον ὅμως, διπλασιάσας τὴν γενναϊότητά του, ὁ αὐτὸς ἀξιοματικὸς δὲν ἐβράδυνε νὰ διακριθῆ αὐθις ἐπὶ ἀνδραγαθήμασι καὶ ἤδη ἐξήτηθη ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ παράσημον. Ἀλλ' εἶτε ἔνεκα λάθους περὶ τὰ ἐγγράφα, εἶτε ἔνεκα οἰασιδῆποτε ἄλλης αἰτίας, καὶ πάλιν τῷ ἀπεδόθη ξίφος τιμῆς. Ἠγανάκτησε διὰ τοῦτο, καὶ περαιωθέντος τοῦ πολέμου, ἤλθεν εἰς Πετρούπολιν, ἐξαιτησόμενος ἀκρόασιν τινὰ παρὰ τῆς αυτοκρατορίσεως, ἥτις καὶ τὸν ἐδέχθη μετὰ φιλοφροσύνης, ἀφοῦ δὲ ἐπήνεσε τὴν ἀνδρείαν του, τὸν ἠρώτησε τι ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὑπὲρ αὐτοῦ.

— Ἡ Μεγαλειότης Σου, ἀπεκρίνατο ὁ ἀξιοματικὸς οὗτος, δις ἤδη μὲ ἐτίμησες μὲ ἐνδείξεις τῆς εὐνοίας Σου· φοβοῦμαι δὲ μόνον μήπως, διαβιβάζουσά μοι ξίφος τιμῆς, ἐλησημόνησες ὅτι εἶχον ἤδη λάθει καὶ ἔτερον παρὰ τῆς καλοκαγαθίας Σου. Εἶναι λοιπὸν δύσκολον νὰ μεταχειρίζωμαι δύο ξίφη συγχρόνως.

— Διόλου, κύριε, δὲν τὸ ἐλησημόνησα. Ἀλλὰ βλέπω ὅτι ἠμέλησαν νὰ σοῦ ἐξηγήσουν τὸν σκοπὸν μου· θὰ τὸ κάμω λοιπὸν ἐγὼ αὐτῆ· σοῦ ἔστειλα, κύριε, δύο ξίφη, διὰ νὰ τὰ θέσης χιαστὶ ἐν τῇ ὀπλοθήκῃ σου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σὲ διατάττω νὰ πράξης ἀπὸ σήμερον. Ἔσται τοῦτο διὰ τοὺς ἀπογόνους σου, ἐνθύμησις τῆς καλῆς σου διαγωγῆς.

Εἶναι ἀνωφελὲς νὰ προσθέσωμεν ὅτι τῇ ἐπικύριον ὁ γενναῖος ἀξιοματικὸς ἔλαβε τὸν τόσῳ ἐπιθυμητὸν σταυρὸν τοῦ ἁγίου Βλαδιμίρου.

Τὸ μέγα τοῦτο καὶ θαυμαστὸν χειμερινὸν ἀνάκτορον, οὐ τὸ Ἐρημητήριο δὲν εἶναι ὡς εἶδομεν, παρὰ κομψὸν τι παράρημα ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρὸς κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1837, ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ, παγετώδους ψύχους ἐπικρατοῦντος. Ἐξερράγη δὲ τὸ πῦρ περὶ τὴν δεκάτην τῆς ἐσπέρας ὥραν.

Εἰς τὰς ἀντηχησάσας αἴφνης καθ' ὅλας τῆς πόλεως τὰς ὁδοὺς κραυγὰς, *Τὸ χειμερινὸν παλάτιον καίεται!* ἡ φράσις διεδόθη καθ' ὅλα τὰ μέρη. Ἐν μιᾷ στιγμῇ, ὁ λαὸς ἐπλήρωσε τὴν ἀπέραντον πλατεῖαν, καὶ αἱ ἀντλία ἔφθασαν πανταχῶθεν. Αἱ φλόγες ἐξήρχοντο συγχρόνως ἐξ ὄλων τῶν παραθύρων τῆς ἀνω ὀροφῆς, ὧν οἱ ὕλοι ἔτριζον συντριβόμενοι, καὶ ἐσχημάτιζον ἀπαίσιον στέμμα ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς οἰκοδομῆς. Τὰ ὑπερέχοντα τοῦ περιζώματος ἀγάλματα ἐφαίνοντο ζωογονούμενα διὰ τῆς κινήσεως τῶν φλογῶν καὶ αἱ μέλαναι αὐτῶν νύμφαι παρίστανον εἰς τὰ ἐκπεπλη-

γμένα βλέμματα κύκλον δαιμόνων καταχθονίων ὄρχουμένων ἐν τῷ μέσῳ τῆς πυρκαϊᾶς.

Ὁ αυτοκράτωρ διεύθυνεν αὐτοπροσώπως τὰς πρὸς κατάσβεσιν ἐργασίας. Ἄπαντες οἱ τῆς ἀπέραντου ταύτης διαμονῆς κάτοικοι (1), καταληφθέντες ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ἐσώθησαν. Μία ἐν τούτοις τῶν κυριῶν τῆς τιμῆς, βαρέως ἀσθενούσα, εἶχε μείνει εἰς τὴν κλίνην αὐτῆς· ἀλλ' ἡ αυτοκρατορίσσα εἶπεν ὅτι δὲν ἤθελεν ἀφήσει τὸ παλάτιον παρ' ἀφοῦ ἡ ἀσθενὴς ἤθελε τεθῆ ἐν τόπῳ ἀσφαλείας.

Καθ' ἣν στιγμὴν στρατιῶται τινες προσεπάθον νὰ διασώσωσι τὰ πολυτελῆ ἐπιπλα τὰ ὁποῖα ἐκόσμουσαν τὴν αἴθουσαν τῶν στραταρχῶν, τὸ φάνωμα τοῦ δώματος τούτου κατέπεσε καὶ τινες αὐτῶν ἐπληγώθησαν. Ὁ αυτοκράτωρ διέταξεν ἀμέσως ν' ἀφήσωσι καὶ τὸ παλάτιον καὶ πᾶν ὅ,τι περιεῖχε νὰ καῆ μᾶλλον παρὰ νὰ βίψοκινδυνεύσῃ εἰς μόνος ἀνθρώπος.

Ἀρθεὲν εἰς τὴν διάκρισιν αὐτοῦ, τὸ πῦρ ἠυξήθη τεραστίως. Ἡ φλόξ ἐξώρμησε ταυτοχρόνως ἀπὸ ὅλας τὰς ὀροφὰς, καὶ περιεκάλυψε κατὰ γράμμα διὰ τῶν ἀδηφάγων ρευμάτων τῆς τὸ εὐρὺ ἐκείνο οἰκοδόμημα. Μὲ σκυθρωπὸν τὸ βλέμμα παρευρίσκετο ὁ λαὸς εἰς τὸ τρομερὸν τοῦτο θέαμα, ὅτε, ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους τοῦ ποταμοῦ, στήλη καπνοῦ, φωτισθεῖσα μετὰ μικρὸν ὑπὸ λάμψεως ζωηρᾶς, εἰδοποίησε τὸ καταπεπληγμένον πλῆθος ὅτι νῆα πυρκαϊᾶ εἶχεν ἐκραγῆ εἰς Βασίλι-Ὀστρόφ.

Ἐξ' ἐθίμου ἀνατρέχοντος εἰς Πέτρον τὸν Μέγαν, οἱ Ῥώσσοι ἡγεμόνες ὀφείλουσι νὰ παρευρίσκωνται πανταχοῦ ὅπου ἀναφανῆ τὸ πῦρ ἐν τῇ καθεδρᾷ αὐτῶν. Ἀρχηγοὶ τῆς μεγάλης οἰκογενείας, ὀφείλουσι νὰ δίδωσι τὸ παράδειγμα τῆς ἀφοσιώσεως, καὶ πῶποτε δὲν λείπουσιν ἀπ' αὐτό. Ἐν τούτοις ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ὁ διάδοχος μέγας Δουξ ἐνόμισε καθῆκον νὰ παρακαλέσῃ τὸν αυτοκράτορα νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ ὅπως τὸν ἀναπληρώσῃ πορευόμενος ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἀναφανείσαν πυρκαϊάν.

Ὁ αυτοκράτωρ τῷ ἀπεκρίθη.

— Ὄχι, δὲν εἶναι ἐδικὸν σου ἔργον νὰ δράμῃς πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο· θὰ μείνης ἐδῶ. Βλέπεις, Ἀλέξανδρε, ἂν ἡ οἰκία μας καίεται, ἔχομεν ἡμεῖς τὰ μέσα νὰ κάμωμεν ἄλλην, ἀμφίβολον δὲ εἶναι ἂν οἱ ἰδιοκτῆται ἐκείνων ἐκεῖ δύνανται νὰ κάμωσι τὸ αὐτό.

Καὶ ἀποσπάσας μέγαν ἀριθμὸν τῶν περιουκλουσῶν τὰ ἀνάκτορά του ἀντλιῶν, τὰς ἔστειλεν εἰς Βασίλι-Ὀστρόφ· ἀναβὰς δὲ καὶ αὐτὸς ἔλυθρον, ἐπρόφθασε πρὸ αὐτῶν εἰς τὸν τόπον τῆς συμφορᾶς, ἐνθα διενυκτέρευσε.

Τὸ χειμερινὸν ἀνάκτορον ἔκαθεν ἐκτὼ ὅλας ἡμέρας καὶ ἐντελῶς παρηναλώθη ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ἐξαιρέσει τῶν ἐξωτερικῶν αὐτοῦ τοίχων. Ἀλλ' ὅ-

(1) Ἀναβιβάζουσι μέχρι τῶν τρισχιλίων τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν τῷ χειμερινῷ Ἀνακτόρῳ οἰκούντων ὑπαλλήλων καὶ θεραπόντων.

μως δύο ἔτη βραδύτερον ἐξήρχετο τῆς τέφρας αὐτοῦ, περικαλλέστερον, πλουσιώτερον, πολυτελέστερον παρὰ πρότερον, καὶ ἤδη ἀνεπίδεκτον πυρπολήσεως!

Ἀκολουθήσωμεν τὴν πορείαν ἡμῶν ἀναβαίνοντες τὴν ὁδὸν τῆς Αὐλῆς.

Ἴδου ἐφθάσαμεν ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ Τρώϊσκ (Τριάδος) φερούσης εἰς τὰς νήσους· ἀντιμετωπίζει αὐτὴ τὸ πεδῖον τοῦ Ἄρεως, τὴν θαυμασίαν ταύτην πλατεῖαν τῶν ὄπλων ἐνθα κατὰ πᾶσαν πρώτην Μαΐου βλέπει τις παραταττομένας τὰς ἐξήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν τῆς αυτοκρατορικῆς φρουρᾶς, τοῦ ἀνθους τοῦ Ῥωσσοῦ στρατοῦ, καὶ μιὰς τῶν ἐκλεκτοτέρων τοῦ κόσμου. Ἡ πλατεῖα αὕτη περιουκλουταί, ἀφ' ἐνὸς μὲν ὑπὸ τοῦ Θερινοῦ Κήπου μὲ τὰ σύμφυτα αὐτοῦ δάση καὶ ἐπισκιάσματα· ἀφ' ἐτέρου ὑπ' ἄλλου κήπου τοῦ παλατίου τοῦ Μιχαήλ, ὅσον οἶόν τε λαμπροῦ καὶ τεπνοῦ. Ἀκολουθῶντες ἀπαντᾷ τις μεγαλοπρεπῆ μέγαρον, τὸν ἀνδριάντα τοῦ Σουβάρωφ καὶ τὸν Νέβαν.

Ὁ θερινὸς κήπος, περὶ οὗ ἀνωτέρω εἶπομεν ἐκτείνεται παρὰ τὴν μεγάλην ὁδὸν ἀπὸ τῆς ὁποίας χωρίζεται διὰ κιγκλίδος σιδηρᾶς, τοιαύτης κατασκευῆς καὶ ἐκτάσεως, ὥστε καθίσταται μοναδικὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς θέαμα. Διηγούνται τὰ χρονικά, ὅτι Ἀγγλοὶ τις ἐταξείδευσεν ἐπίτηδες εἰς Πετρούπολιν ὅπως θαυμάσῃ τὰς κιγκλίδας ταύτας, καὶ ὅτι ἅμα ἰδὼν αὐτάς, ἀνεχώρησε.

Εἰς τὴν ἐσχατιάν τῶν κιγκλίδων τούτων κατὰ τὸν ἀνάβρον τοῦ ποταμοῦ, ὑπάρχει μέτριόν τι καὶ ταπεινὸν μνημεῖον, ἀπλῆ μονόροφος οἰκία· ἡ οἰκία αὕτη δὲν ἦτο εἰμὴ τὸ θερινὸν παλάτιον Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ἐξ οὗ ἀπεδόθη τὸ ὄνομα εἰς τὸν κήπον.

Ἡ γεφύρα τοῦ Τρώϊσκ ἔχει μῆκος ἐπέκεινα τῶν τριακοσίων πεντήκοντα πήχων, καὶ στηρίζεται ἐπὶ τριακοντατριῶν ζευγμάτων συνεχόμενων πρὸς ἄλληλα διὰ κάλων καὶ ἀλύσεων ἰσχυρῶν.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔθρου τοῦτου ἐπειράθημεν νὰ δώσωμεν γενικὴν τινὰ ἰδέαν περὶ τῆς ὕψεως τῆς Πετροπούλεως, περιουκλουμένης ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Νέβα, καθ' ὅλον τὸ ὕψος τῆς Ἀγγλικῆς κρηπίδος· δὲν θὰ ἦτον ἀνωφελὲς ἐὰν ἰστάμεθα ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἐδῶ, ὅπως ἴδωμεν τὸ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου γεφύρας Πανόραμα, ἀπὸ τοῦ μέσου δηλαδὴ τῆς γεφύρας τοῦ Τρώϊσκ.

Οὐδὲν οὐδέποτε ἴδομεν λαμπρότερον θέαμα τῆς ἐν ὠραία ἐσπέρᾳ τῷ Ἰουνίῳ εἰκόνας ταύτης. Φαντάσθητι ἀπέραντον Βόσπορον ἀντανακλῶντα ἐπὶ τῶν διαυγῶν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ὑδάτων οὐρανὸν ἠδέως φωτιζόμενον διὰ τοῦ γλυκυτέρου χρώματος, ἐν ὧρᾳ καθ' ἣν ἅπαντες τῆς δύσεως οἱ οὐρανοὶ εἶναι βεβυθισμένοι εἰς ζόφον. Ἰπάρχει τι ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ἐφθδύνον ὅλα τὰ ἀντικείμενα χωρὶς νὰ τὰ συγγέη. Ἀκολουθήσον διὰ τοῦ βλέματος τὸν πρὸς δυσμὰς βῶν τοῦ ποταμοῦ· ἐκ δεξιῶν σου, ὑπάρχει τὸ φρούριον προσκαθήμενον, ὡς εἶπεν, ἐπὶ τῶν κυμάτων αὐτῶν, καὶ ὕθεν ὑ-

ψούται μικρὸς ὀβελίσκος, ἔνθα καθ' ἐσπέραν συν-
 ὄλωνται ποικιλοτρόπως τοῦ δόντος ἡλίου αἱ τε-
 λευταῖαι ἀκτῖνες· ἐξ εὐωνύμων, ἐκεῖ, διαγράφεται
 γραμμὴ ἀνακτόρων περατομένη ὑπὸ τοῦ αὐτοκρα-
 τορικοῦ ἀνακτόρου καὶ τῶν οἰκοδομῶν τοῦ Ναυ-
 αρχείου, ὁ σημασιφόρος ἱστός τοῦ ὁποῦ ἀπολή-
 γει εἰς χρυσὴν ναῦν, δῶρον τῆς πλουσίας τοῦ Ἀμ-
 βούργου πόλεως. Ἀντικρῦ σου ὁ ποταμὸς δικι-
 ρεῖται εἰς δύο πλατεῖς βραχίονας, οἷον εἰ θέλων νὰ
 περιλάβῃ τὸ χρηματιστήριον μὲ τοὺς δωρικούς
 αὐτοῦ κίονας καὶ τὰς δύο αὐτοῦ ναυμαχικὰς στή-
 λας, φάρους κλασσικούς τοὺς ὁποῖους θὰ ἐξελάμ-
 θανέ τις, μακρόθεν θεώμενος, ὡς δύο κολοσσάιους
 φρουρούς αὐτοῦ. Πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ χρηματιστη-
 ρίου συμπυκνοῦται δάσος ἱστῶν μυρίας φερόντων
 σημαίας, ἐκτυλισσούσας εἰς τοὺς ἀέρας τὰ χρώ-
 ματα καὶ τὰ ἐμβλήματα πάντων τῶν ἐθνῶν· ἐξ
 ἀριστερῶν κατέρχεται ὁ ποταμὸς, κοπτόμενος
 εἰς ἀπομεμακρυσμένην ἀπόστασιν, ὑπὸ τῆς γερύ-
 ρας τοῦ Ἰσακὰ καὶ τῆς νέας ἐκ σιδήρου καὶ γρα-
 νίτου γερύρας, ἥτις ἐγείρεται πλησίον τῆς Ἀγγλι-
 κῆς κρηπίδος ἀκολούθως, εἰς τὸν ὀρίζοντα, καθ'
 ἐκάστην στιγμὴν ὑψοῦνται ἐλαφροὶ καπνοῦ στή-
 λαι, ἀναγγέλλουσαι τὴν ἀφίξιν ξένων πυροσκάφων,
 καὶ βλέπει τὰς λευκὰς πτέρυγας τῶν πλοίων τὰ
 ὁποῖα προσθέουσι πλησίον, καὶ ἀντανακλώσι τὸ
 γλυκὺ τοῦ λυκόφωτος χρώμα. Φαντάσθητι ἀκο-
 λούθως μυρίας λέμβους ὀλισθινοῦσας, δίκην βε-
 λῶν, ἐπὶ τῆς λείας τοῦ Νέβα ἐπιφανείας καὶ κατα-
 λειπούσας ὀπίσω αὐτῶν ἀργυροῦν μακρὸν αὐλακὰ
 πρόσθε εἰς τούτοις μεγάλα πλοῖα, ἀκίνητα, μὲ
 τὰς μακρὰς αὐτῶν μελαίνας κερκίας ὑψουμένας
 εἰς τοὺς ἀέρας· ζωογόνησον μετέπειτα πάντα ταῦτα
 διὰ τῆς τύρβης καὶ τῆς κινήσεως πόλεως μεγάλης,
 ἧς ἡ νύξ δὲν ἔχει σκιάς καὶ δὲν θὰ λάβῃς ἀκόμη
 παρ' ἀμυδρῶν καὶ ἀτελῆ ἰδέαν τῆς περὶ ἧς λαλοῦ-
 μεν εἰκόνας.

Αἱ νῆσοι ἀποτελοῦσι μέρος τῆς πόλεως. Πε-
 λαμβάνονται αὗται ἐντὸς εὐρείας περιφερείας, ἔ-
 ναι μάλιστα αὐτῶν εἰσι συμφειές, ὡς ἡ Βασιλι-
 Ὀστρόφ καὶ ἡ παλαιὰ Πετρούπολις ὅπισθεν τοῦ
 φρουρίου. Ἄλλ' αἱ κυρίως λεγόμεναι νῆσοι, αἱ κε-
 καλυμμέναι ἀπὸ ἄλγη καὶ ἄνθη, ἔνθα πορεύον-
 ται ἐν ἀναπνέουσι τὰς αὔρας τοῦ Ἰουνίου ὑπὸ
 τὰ σκιάσματα συμφύτων κήπων, αἱ νῆσοι αἴτι-
 νες εἶναι ἀνθηρὰ καὶ χλωδῆς ἐν μέσῳ τῶν ὑ-
 δάτων, αἱ νῆσοι αὗται ἀπέχουσι τῆς πόλεως ὀ-
 λην λεύγαν. Ἡμεῖς παρερχόμεθα αὐτάς, ἀφίνον-
 τες εἰς ἄλλην γραφίδα τὴν φροντίδα τοῦ νὰ τὰς
 περιγράψῃ, ἢ νὰ εἴπῃ περι τῆς θέας, τῆς ζωῆς,
 τῆς κινήσεως αὐτῶν.

Ἐλαφρὸν ὄχημα μᾶς σύρει ἐπὶ ὀμβλοῦ ἐδά-
 φους καὶ ἰδοὺ διήλυθον τὸν μικρὸν ποταμὸν Καρ-
 πόφκα· εἴμεθα ἐν τῇ νήσῳ τῶν Φαρμακοποιῶν,
 οὕτως ὀνομασθεῖσα ἐκ τοῦ βετανικοῦ κήπου, ὃν
 ἐν αὐτῇ συνέστησε Πέτρος ὁ Α'. Κομφὶ καὶ Ἰταλι-
 καὶ οἰκίαι, κρυπτόμεναι σχεδὸν ὑπὸ τὰ ἄνθη πα-

ρατείνονται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἥτις περαιοῦται
 εἰς γέφυραν συνέχουσιν τὰς δύο ὄχθας τοῦ Μι-
 κροῦ Νέβα, ποταμοῦ τρεῖς πλατυτέρου τοῦ Ση-
 κουάνα. Ἐκεῖθεν τῆς γερύρας ταύτης βλέπει τις
 τὴν τοῦ Λαβὰλ ἐξοχὴν, ὄλην ἀρωματιζομένην
 ὑπὸ πορτοκαλλεῶν, ὡς νὰ ἔκειτο εἰς τὸν κόλπον
 τῆς Νεαπόλεως, καὶ παρεκτείνουσιν τὸν Ἀγγλικὸν
 αὐτῆς παράδεισον ἐπὶ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ,
 τοῦ ὁποῦ τὰ δικυγῆ ὕδατα νίπτουσι κατὰ γράμ-
 μα τὴν χλόην των. Ὑψηλότερον ἵδρται ἡ ἔπαυλις
 τοῦ κόμητος Νεσσελρόδ, τοῦ διασήμου διπλωμά-
 του, ὅστις ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ἐλάμβανε τὸ
 μᾶλλον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰ πράγματα τῆς Εὐ-
 ρώπης.

Ἴδοὺ ἡμεῖς εἰς Καμέννοι - Ὀστρόφ. Ἡ νῆσος
 αὕτη, ἥτις ἀνήκει εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Μεγά-
 λου-δουκῆς Μιχαῆλ, εἶναι ἰδίως κεκαλυμμένη ὑπὸ
 ἐξοχῶν τερπνοτάτων. Οὐδέποτε εἶδέ τις τοσαύ-
 τὴν ἀνθέων δαψίλειαν, καὶ μάλιστα ἀνθέων ἐξω-
 τικῶν. Αἱ Χλωρίδες ὄλων τῶν κλιμάτων φαίνονται
 συρρέουσας εἰς ταῦτα τὰ μέρη, ὡς διὰ νὰ συν-
 τρέξωσι εἰς τὸν μαγικὸν αὐτῶν καλλωπισμὸν.

Θὰ διαβῶμεν χωρὶς νὰ σταθῶμεν ἐνώπιον ὄλων
 τούτων τῶν τόσῳ ποικίλης ἀρχιτεκτονικῆς οἰκοδο-
 μημάτων, ἔνθα τὸ τουρκικὸν κίόσκιον, ὁ Γοθικὸς
 θόλος, τὸ ἀέτωμα τὸ Ἑλληνικόν, τὸ Ἰταλικὸν ἄν-
 δηρον συγγέονται εἰς τὴν σκιάν δενδροστοιχιῶν καὶ
 κήπων. Οὐδ' αὕτη δὲ ἡ Γελακυτὴν, ἡ νῆσος τῆς
 αὐτοκρατορίας θὰ μᾶς ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ παρέλ-
 θωμεν. Διαβίνομεν πρὸ τοῦ κοσμοῦντος αὐτὴν
 πολυτελοῦς μεγάρου, καὶ περιελθόντες διὰ τοῦ θα-
 μαστοῦ αὐτῆς παραδείσου, ὅστις ἐκτείνεται μέρη-
 ρος τοῦ στομίου τοῦ κόλπου, θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν
 νῆσον τῆς Κρεστόφκης, τὴν μεγαλύτεραν πασῶν,
 καὶ ἰδιοκτησίαν τῶν πριγγίπων Βελοσέβκι. Ἐν-
 ταῦθα εἶναι τὸ προσφιλες τοῖς Γερμανοῖς τεχνί-
 ταις καὶ τοῖς Ῥώσοις ἐμπόροις συνεντευκτήριον. Οἱ
 πρῶτοι πλημμυροῦν τὰ ξενοδοχεῖα, ἐσθιοντες, κα-
 πνίζοντες, πίνοντες εἰς τὸν ἦχον θορυβώδους στρα-
 τιωτικῆς μουσικῆς, οἱ ἕτεροι στρώνονται μετ' ἀ-
 φελείας ἐπὶ τῆς χλόης τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ,
 ἢ ὑπὸ τὰ δένδρα τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς νήσου. Ἡ
 οἰκογένεια ἐξαπλοῦται ἐπὶ τῆς χλόης· τὸ κἀνίστρον
 τῶν προμηθειῶν ἀνοίγεται, καὶ παρασκευάζεται τὸ
 τέτ τὸ ὑπεραγαπώμενον τοῦτο παρὰ τῶν Ῥώσων
 ποτόν. Κατὰ τινὰς τοῦ θέρους ἡμέρας οἱ ἐν τῷ τόπῳ
 ἐγκατεστημένοι Τάταροι ἔρχονται νὰ πανηγυρί-
 σωσιν, ὑπὸ τὰ ἐξ ἐλατῶν δάση τοῦ ἀρκτικού μέ-
 ρους, μίαν τῶν ἐσορῶν των, καὶ τότε βλέπει τις
 σκηνὰς ἐγειγεμενάς ἐπὶ τῆς πεδιάδος, πυρὰ ἀνημ-
 μένα ἐπὶ τῶν προχωμάτων τοῦ πορθεῦ, ἀκούει
 ἄσματων ἀγνώστων καὶ θεᾶται ἐνίοτε ἀλλοκότους
 χορούς.

Ἐκεῖθεν τῶν νήσων τούτων, ἐκ τοῦ ἐτέρου μέ-
 ρους τοῦ Νέβα, πρὸς ἄρκτον, μικρὰ χωρία δίδουσι
 τὴν ζωὴν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ.

Οἱ κάτοικοι τῶν ἀγροτικῶν τούτων διαμονῶν
 δύνανται ν' ἀπολαύωσι κατὰ πάντα ἰούλιον μῆνα,

ἐσορῆς τινος πατροπραδότης τῆς συγκομιδῆς τοῦ
 χόρτου, λέγομεν.

Πολλὰ ἑκατοντάδες θεριστῶν καὶ θεριστριῶν,
 συρρέουσάντων ἀπὸ τὰ πλησίον χωρία, διασκορπι-
 ζονται εἰς τὰς εὐρείας πεδιάδας. Ἡ ἐργασία ἄρ-
 χεται ἀπὸ πρωῆς μετὰ πλείστης ὄσης τῆς δρα-
 στηριότητος καὶ τῆς προθυμίας ἐν ἡῶ ἄσματων·
 ἐπιλοῦσθαι τῆς ἐσπέρας, ἄνδρες καὶ γυναῖκες συ-
 ναθροίζονται ἐπὶ τῷ αὐτῷ διὰ τὸ κοινὸν δεῖπνον,
 μεθ' ὃ δύο ἢ τρεῖς τῶν πρώτων λαμβάνουσι τὴν
balalaika, εἶδος Ῥωσικῆς κιθάρας, ταταρικῆς κα-
 ταγωγῆς, ἐνῶ νεᾶνις τις καὶ εὐτραφῆς νεανίας,
 μὲ τὸν βραχὺν αὐτοῦ χιτῶνα ὑπερηφάνως ἐσφιγ-
 μένον περὶ τὴν ὄσφιν, ρίπτονται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ
 σχηματισθέντος εὐρέως κύκλου. Ἀρχίζουσι ἐπειτα
 νὰ χορεύωσι τὸν ἐθνικὸν ἐκεῖνον χορὸν, ἐντελῆ ἰ-
 δέαν τοῦ ὁποῦ δὲν ἐλάμβανέ τις, ἂν περιω-
 ρίζετο εἰς τὸ νὰ εἴπῃ μόνον ὅτι εἶναι πρωτότυπος
 καὶ χαρίεις. Ὁ Ῥωσικὸς χορὸς εἶναι συγχρόνως
 μικρὸν δράμα, παρ' ὃ τὰ σχήματα, αἱ κινήσεις,
 ἡ μιμικὴ τοῦ σώματος καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἂν ἦ-
 ναι συγκεχωρημένον νὰ ἐκφρασθῶμεν οὕτως, ἀπο-
 τελούσι σκηνὰς, ἐν αἷς τὸ πάθος, ἡ μῆνις, ἡ μετα-
 μέλεια, ἡ περιφρόνησις, ἡ παράκλησις, ἡ διαλ-
 λαγῆ ἐκφράζονται ἀλληλοδιαδόχως διὰ τοῦ ἦ-
 χου τοῦ ὄργανου, οὗ ἡ μελωδία, καὶ τοι μονότο-
 νος, συμφωνεῖ θαυμασίως μὲ τὰς διαφόρους κινή-
 σεας καὶ στάσεις τῶν χορευτῶν. Οἱ δύο χορευταί,
 ὑπὸ κοινῷ αἰσθηματος ἐχόμενοι κατ' ἀρχάς, χο-
 ρεύουσι μειδιῶντες τρυφερὸν πρὸς ἀλλήλους· αἰ-
 φνης ἀστραπῆ ὄργης ἀναφαίνεται εἰς τὸ βλέμμα
 τῆς χορευτριάς, ἥτις φεύγει διωκομένη ὑπὸ τοῦ
 συγχορευτοῦ, ὅστις ἵσταται αἰφνιδίως καὶ τρέπε-
 ται νῦν εἰς φυγὴν, ὡς αἰσχυρθεὶς διὰ τὴν ἀδυναμίαν
 του. Τότε δὴ ἄρχεται ἡ σκηνὴ τῆς μῆνιδος· ἡ
 μεταμέλεια διαδέχεται μετ' ὀλίγον αὐτὴν οἱ δύο
 χορευταὶ πλησιάζουσιν, ἀλλὰ μειδίημα κικῶς ἐκλη-
 φθεν καὶ ἐξηγήθεν ἀμφιβόλως, τοὺς διαχωρίζει
 ἐκ νέου. Ἐνταῦθα ἡ χορευτρία σαρκασμὸς ἐκφρά-
 ζουσα, θεωρεῖ τὸν συγχορευτὴν τῆς, καὶ τὸν ἀπελ-
 πίζει διὰ σημείου περιφρονησεως ἐσχάτης. Ἐκεῖνος
 τότε τὴν παρακολουθεῖ κατὰ πόδας καὶ μὲ
 τὴν ἐκφρασιν τῆς παρακλήσεως καὶ τῆς μετα-
 μέλειας· ἐγγὺς ἐστὶν ἡ τελεία συνδιαλλαγή.
 Ἡ κιθάρα ἐπισπεύδει τὰ ἄσματά της, τὰ βήματα
 τῶν χορευτῶν καθίστανται ἔραυδιότερα, ὁ νεανίας
 μας κάμνει μάλιστα ἀσκήσεις καὶ θαύματα χο-
 ρογραφικά. Ἐπὶ τέλους ἡ συμμιλίωσις λαμβάνει
 γῶραν, καὶ τὸ ζεῦγος, ἀποστάζων ἰδρωτός, ἀπο-
 κεκμηκὸς ἐκ τοῦ κόπου, ἐπανέρχεται εἰς τὸν κύ-
 κλον ἐν τῷ μέσῳ τῶν χειροκροτήσεων τῶν θεα-
 τῶν, ὑποχωροῦν εἰς νέους χορευτάς. Δὲν πρέπει δὲ
 νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι οὗτοι ἐπαναλαμβάνουσιν ἀκρι-
 βῶς τὰ αὐτὰ κινήματα καὶ σχήματα· ἡ νεᾶνις ἐ-
 φοδιάζεται διὰ σάλιου, καὶ, διαχειρίζουσα μετ' ἐ-
 παιδευσίτητος τὸ ὕψωμα τοῦτο, μεταχειρίζεται αὐ-
 τὸ ὅπως παροξύνῃ τὸν συγχορευτὴν τῆς διὰ κινή-
 σεων χαριστάτων.

Ἵπάρχει τι ἐν τῷ χορῷ τούτῳ ἐνεργητικὴν καὶ
 χυῶνον συγχρόνως, δίδον εἰς αὐτὸν χαρὰ καὶ ἄλ-
 λοκότου πρωτοτυπίας.

Ἐνῶ δὲ ἡ κιθάρα συνοδεύει τὰ βήματα τῶν χο-
 ρευτῶν, χοροὶ φωνητικοὶ συγκροτοῦνται, ἐρχόμε-
 νοι εἰς βοήθειαν τοῦ ὄργανου, καὶ δὲν βραδύνουν
 μάλιστα νὰ καταπνίξουν τοὺς ἦχους αὐτοῦ. Οἱ χο-
 ρευταί, παροξυνόμενοι ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας ταύτης
 τῶν ἀνθρωπίνων φωνῶν, ζωογονοῦνται, κυριεύον-
 ται ἀπὸ πάθος, καὶ προκαλοῦσιν ἐπευφημίσεις φρε-
 νητικῆς. Τρίτον ζεῦγος διαδέχεται τὸ δεύτερον,
 καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρις οὗ ἡ ὥρα παρέλθῃ.

Ἡ ἐσορῆ αὕτη, φωτιζομένη ὑπὸ παραδόξου καὶ
 γλυκέως βορείου τοῦ θέρους λυκόφωτος, ἐπαναλαμ-
 βάνεται καθ' ἐκάστην ἐσπέραν, μέχρις οὗ ἡ συγ-
 κομιδὴ τοῦ χόρτου περαιωθῇ καὶ συναθροισθῇ εἰς
 τὰ παραπήγματα τὰ μεγάλα.

Οἱ Ῥῶσοι ἀγαποῦν τὰς ἐσορῆς. Οὐδεμίαν συγ-
 κομιδὴ δὲν ὑπάρχει χωρὶς νὰ ἔχη τὴν ἐδικὴν της.
 Οὕτω, τὸ χόρτον, οἱ θερισμοί, τὰ μῆλα, εἶναι το-
 σαῦται εὐκαιρίαι ἀγροτικῶν πανηγύρεων. Τὶ φυ-
 σικώτερον καὶ θελκτικώτερον παρὰ ἡ διὰ τῶν ἀ-
 φελῶν καὶ ἀθῶων τούτων διασκεδάσεων ἀναγνώρι-
 σις τῆς ἀγαθότητος τῆς Θεῆς Προνοίας καὶ τῆς
 γονιμότητος τῆς φύσεως!

Τὸ καλοκαίριον εἶναι παροδικὸν εἰς Πετρούπο-
 λιν καὶ παρέρχεται ταχύτερον ἢ ἄλλοθι. Ἄμα
 φθάσαντος τοῦ αὐγούστου, ὁ ἥλιος περικαλύπτεται
 ἀπὸ νέφη, αἱ αὔραι ψυχραίνονται, τὸ λυκαυγὲς τὸ
 γλυκὺ τῶν θερινῶν νυκτῶν φεύγει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 ὅπως ὑποχωρήσῃ εἰς τοὺς ζόφους. Αἱ νῆσοι ἐρη-
 μοῦνται ὀλίγον κατ' ὀλίγον· ἀκολούθως, κατὰ πρῶ-
 τον μὲν αἱ μικραὶ οἰκίαι τῶν χωρίων, ἐπειτα δὲ
 αἱ μεγάλαι· καὶ, πρὶν τοῦ ὀκτωβρίου μηνός,
 ἐξαίρεσις εὐαριθμῶν τινῶν, ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῶν
 ἀγρῶν ζητοῦσι ἄστυλον κατὰ τοῦ χειμῶνος καὶ τῶν
 πικρῶν εἰς τὰς ἐν τῇ πόλει στερεὰς καὶ θερμὰς
 αὐτῶν οἰκίας.

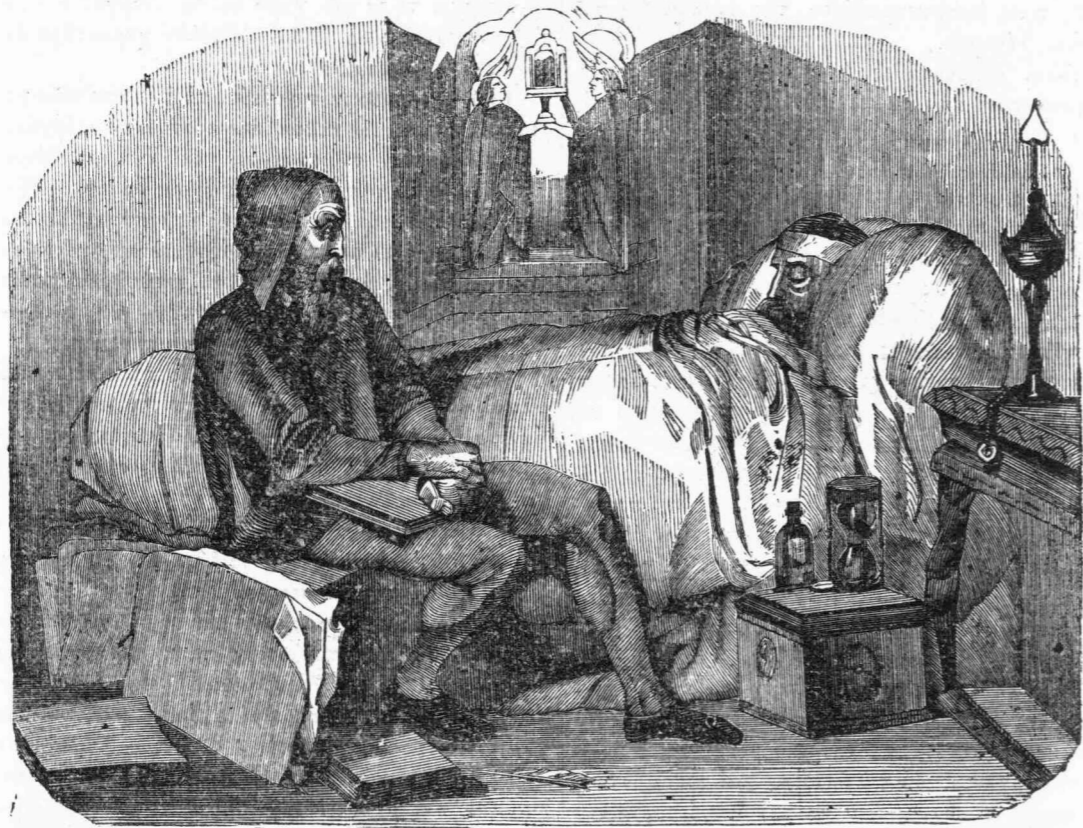
Ταυτὴ ὑπάρχει, ἐν συνόψει, ἡ ἀκριβὴς θέα τῆς
 Πετρούπολεως εἰς τὸ διάστημα τοῦ θέρους.

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν.) Π. Γ.

Ο ΜΙΧΑΗΛ ΑΓΓΕΛΟΣ.

Τὸ 1550, ὁ Μιχαῆλ Ἀγγελος (περιώνυμος ζω-
 γράφος Ἰταλὸς) ἀπώλεσε τὸν Οὐρβίνον, τὸν πιστὸν
 αὐτοῦ ὑπηρετὴν τὸν ὁποῖον προσέλαβε μετὰ τὴν
 πολιουρκίαν τῆς Φλωρεντίας, τῷ 1530 ἔτος, ὅταν
 ὁ Ἀντώνιος Μίνης, ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, μετέβη εἰς
 Γαλλίαν. Ὁ Οὐρβίνος διέμεινεν παρὰ τῷ κυρίῳ του
 εἰκοσι καὶ ἐξ ἔτη. Ἡμέραν τινὰ ὁ Μιχαῆλ Ἀγγε-
 λος τῷ λέγει·

— Ἐὰν ἀπέθνησκαι αἰφνης, τί ἤθελες κάμει ;
 — Θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ὑπηρετήσω ἄλλον αὐθέν-
 την, ἀπεκρίνατο ὁ Οὐρβίνος.

— Ω! πτωχέ μου Ουρβίνα, θέλω να σ' εμποδίσω του να ήσαι δυστυχής, επανέλαβεν ο Μιχαήλ Άγγελος. Και τῷ ἔδωκεν εὐθύς δύο χιλιάδας σκούδων.

Ἐν τούτοις ὁ Ουρβίνος ἀπεβίωσε πρὸ τοῦ κυρίου του, καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ ἀρξας τὸσούτην θλίψιν εἰς τὴν ἔξοχον τεχνίτην, ὥστε μόνη παρηγορία τῷ εἶχε μείνει ὅτι ἐμελλε καὶ αὐτὸς ἐν τάχει νὰ τὸν ἐπανίδῃ εἰς τὸν παράδεισον.

Ἡ παρῶσα εἰκὼν ἔργον τοῦ Γάλλου ζωγράφου Ροβέρτου Φλερύ, ἐκτεθείσα δὲ τὸ 1842, παρίστη τὸν Μιχαήλ Ἄγγελον, καθήμενον μετὰ θλίψεως παρὰ τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς ὑπηρετοῦ του. Τὸ μυῖδος τοῦτο σῶμα εἶναι τὸ περικάλυμμα ψυχῆς ἰσχυρᾶς καὶ ἀνδρώδους. Τὸ ἀτενὲς αὐτοῦ ὄμμα εἶναι ἀλγεινὸν μὲν, ἀλλὰ σταθερόν. Ζητεῖ, θεωρεῖ ὄχι τόσον τὸν ἀποθνήσκοντα, ὅσον τὸ θάνατον· ἐξακριβῶν τὰ μυστήρια τούτου, τείνει πρὸς τὸν Θεόν.

Ἐράνη ποτὲ παρ' ὀποιοῦδήποτε λαῶ, ἀνὴρ συνειδὼν τὸσούτας ἀρετὰς καλλιτέχνου, ὡς ὁ Μιχαήλ Ἄγγελος· ἔχει μόνον ἥτο μέγας ἀρχιτέκτων, ἔξοχος ζωγράφος, ἀπαράμιλλος ἀνδραεικτοποιὸς, ἀλλ' ἥτο καὶ ποιητής, ἢ δε ποιησὶς του ἥτο ὡσαύτως ἢ ἔκφρασις τῆς πίστεώς του. Ἡ προσφιλὴς ἀνάγνωσις του ἥτο τὸ ποίημα τοῦ Δάντη, καὶ εἶπον δικαίως, ὅτι ἡ ζωγραφία αὐτοῦ τῆς Δευτέρας Παρουσίας ἥτο ἀληθὲς σῶμα τοῦ Δάντη. Καὶ τὸσούτα μὲν ἤδη περὶ τοῦ ἀν-

δρός τούτου, ἐν ἄλλοις δὲ ἴσως ἐκτέσωμεν λεπτομερῆ αὐτοῦ βιογραφίαν.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΚΛΟΒΕΡ ΚΑΙ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΟΪΥ.

Ἡ

ΕΙΚΩΝ ΤΕΛΕΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ. (1)

Ἄν ἤθελέ τις πάντως νὰ περιορίσῃ τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν, εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν διοικησάντων αὐτὰ ἀτόμων, τὸ καλῆτερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ πραγματευθῇ τὴν διαχείρισιν τῶν ὑπουργῶν, παρὰ τῶν βασιλέων τὴν βασιλείαν. Καὶ τῷ ὄντι οἱ ὑπουργοὶ, μᾶλλον ἢ οἱ ἡγεμόνες, εἰσὶν οἱ ἀμεσοὶ ἀντιπρόσωποι τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων ἐκάστης ἐποχῆς· διότι αὐτὴ συνήθως ἢ ἀξία των καὶ ἡ ὠφέλεια ἦν δύνανται νὰ παράξωσιν εἶναι ὁ κἀλῶν αὐτοὺς εἰς τῶν πραγμάτων τὴν διεύθυνσιν

(1) Πρὸς εὐχρηστικὴν τῶν ἀναγκωστῶν τῆς Εὐτέρας καταχωρίζομεν εἰς τὰς στήλας αὐτῆς τὴν βιογραφίαν τοῦ διασέμου τούτου ὑπουργοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπαντᾷ τις ἐνεργὸν μέρος λαμβάνοντα ἐν τῷ παρωρτήματι τῆς Εὐτέρας, ὁ Ἰποκόμης τῆς Βραζελόννης.

λόγος. Ἄπαξ δὲ τὴν θεωρίαν ταύτην παραδεχθέντες, εὐχερέστερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ δώσωμεν ἐκ τοῦ προχείρου, τὴν ἱστορίαν τοῦ δεκάτου ἑξῆδμου αἰῶνος ἀναδιφῶντες, ἰδέαν θετικωτέραν καὶ ἀληθεστέραν τῆς κοινῆ παραδεδεγμένης.

Ο ΚΟΛΒΕΡ

Ἐν ἔτει 1610 Λουδοβίκος ὁ ιδ'. ἀναβαίνει τὸν θρόνον, τὸ ἔνατον τότε τῆς ἡλικίας του ἄγων ἔτος. Οἱ τῆς ἀντιβασιλείσης ἐννοούμενοι, ὑποχρεῶντες τὸν Σουλλὺ νὰ ἀποσυρθῇ τῶν πραγμάτων, δίδουσιν οὕτω περισσοτέραν πιθανότητα εἰς τὰς διαδεδομένας φήμας, ὅτι εἶχον λάβει τὸ μέρος των εἰς τὸν θάνατον Ἐρρίκου τοῦ δ'. καὶ ἔκτοτε ἡ αὐτὴ εὐρίσκεται ἐμπερδευμένη εἰς διὰ διὰ δολον σκευωριῶν καὶ ἀτελευτήτων ἀβεβαιοτήτων.

Βλέπει τις διαδεχθέντα ἀλλήλα τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Κονσίνη καὶ τοῦ Luynes καί, ἂν τὰ οὕτω παρελθόντα ἐν διαταγμοῖς καὶ ἀμφιβολίαις δέκατέσσαρα μὲν εἶτα καταλοισθῶσιν εἰς τὴν βασιλείαν Λουδοβίκου τοῦ ιγ', δεκατέσσαρα ἔλα διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Γαλλίας ἀπώλοντο ἔτη. Κατὰ τὸ 1624 ὁ Ρισγελιὲ εἰσέρχεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ πάραυτα τὰ πάντα ἀλλοιοῦνται, παγιῶνται τὸ πᾶν καὶ τὰ πράγματα τῆς Γαλλίας λαμβάνουσιν ὑψηλὸν χαρακτῆρα καὶ μόνιμον· εἰς μὲν τὸ ἐξωτερικὸν ἀπορασιζέται ὁ κατὰ τοῦ Αὐστριακοῦ Οἴκου πόλεμος, εἰς δὲ τὸ ἐσωτερικὸν ὑποστηρίζεται ὁ κατὰ τῶν δυναστῶν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἰδοὺ ἡ ἰδέα ἡμῶν λαμπρῶς πραγματοποιουμένη, καὶ ἐναργῶς ἐμφαινόμενη! Τὸ ὄνομα μόνον τοῦ Ρισγελιὲ ἀνακαλεῖ καὶ συγκεκριλαιστὶ πάραυτα πάσας ταύτας τὰς ἀναμνήσεις.

Ὁ Ρισγελιὲ τελευταῖ τὴν βίον ἐν ἔτει 1642 μετ' ὑπουργίαν δεκαπενταετῆ. Λουδοβίκος ὁ ιγ'. τὸν ἀκολούθησεν μετὰ μικρὸν εἰς τὸν τάφον, καὶ ἤδη

ἄρχεται νέα ἐποχὴ ἐνεργείας καὶ ἀναπτύξεως. Ἡ ἀνηλικιότης Λουδοβίκου τοῦ ιδ'. ὑπῆρξε μακροτέρα καὶ ἀνομαλιωτέρα τῆς τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἡ τύχη του εἶναι διάφορος, καὶ ἐναλλάξ ὑφίσταται βελτιώσεις καὶ ἐναντιότητες. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν πέντε πρώτων ἐτῶν, φαίνεται ὅτι αἱ ἐν Γερμανίᾳ κερδηθεῖσαι ὑπὸ τῶν Γαλλικῶν ὅπλων νίκαι δύνανται νὰ ἐξωμαλύνωσι τὴν δημοσίαν πίστιν καὶ νὰ διευκολύνωσι τὴν παγίωσιν τῶν οικονομικῶν ἀλλὰ τῆς εἰρήνης γενομένης εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐν ἔτει 1648, ὁ πόλεμος ἐκρήγνυται εἰς τὸ ἐσωτερικόν, καὶ ἡ σφενδόνη συνταράττει καὶ Αὐλὴν, καὶ Βουλὰς καὶ Λαόν. Πέντε ἔτη παρέρχονται καὶ ἄπαντα αὐτῆ ἡ σύγχυσις καὶ ἄπας οὗτος ὁ κυκλῶν κατευνάζεται, καὶ νέα ἐποχὴ τυραννίας καὶ διαρπαγῆς ἄρχεται μέχρι τῶν γάμων Λουδοβίκου τοῦ ιδ'. (1661) διαρκέσασα.

Ποῖον ἤδη τὸ ὄνομα τὸ συγκεκριλαιστὸν τὰ διάφορα αὐτὰ καὶ δυσχερῆ ἔργα, καθ' ἃ ἡ πονηρία, ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ πλεονεξία κατεῖχον τὸν πρῶτον βαθμόν· εἶναι τὸ ὄνομα ἡγεμόνος τινός, Βασιλέως τινός; — εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Μαζαρίνου, πραιδύξου καταστάντος, ὅστις ὡς ὁ Ρισγελιὲ ὁ Κύριος αὐτοῦ διώκισεν τὴν Γαλλίαν ἐπὶ δεκαοκταετίαν;

Ὁ Κόλβερ δύνανται ν' ἀντιπροσωπεύσῃ μόνος αὐτὸς τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἀμέσως ἀκολουθησάσης τὸν θάνατον τοῦ Μαζαρίνου καὶ τὴν δυσμένειαν τοῦ Φουκὲ ἐποχῆν. Ἡ συνθήκη τῆς Βεσφαλίας εἶχεν εἰρηνέυσῃ τὴν Εὐρώπην, καὶ ὁ γάμος τοῦ Βασιλέως μετὰ μιᾶς Ἰνφάντης τῆς Ἰσπανίας εἶχεν ἐπισφραγίσῃ τὴν κυριαρχίαν τὴν ὁποίαν ἡ Γαλλία εἶχε προσκτηθῆ ἐκ τοῦ τριακονταετοῦς πολέμου· οὕτως, ἀφοῦ μετεχειρίσθη ἐν Γερμανίᾳ τὴν ἰσχύν τῶν ὅπλων πρὸς καταστροφήν τῆς δυνάμεως τοῦ γένους Καρόλου τοῦ Ε', ἡ διπλωματία εἶχε κατορθώσῃ νὰ προσκαλέσῃ διὰ τινος συμμαχίας εἰς τὸν θρόνον Λουδοβίκου τοῦ ιδ', ὅ,τι ἐν Ἰσπανίᾳ ἐκ τοῦ ἐπιφύθου τούτου γένους, καὶ τοι ἐκκληρισθέντος, ἔμμενεν ἔτι. Ἐν τούτοις ὁ νέος βασιλεὺς ἐκ γενετῆς εἶχεν ἐμφυτον τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς καὶ τὴν στρατιωτικὴν δόξαν, αἰσθήματα τὰ ὁποῖα δυσκόλως ἀνέχονται τῇ εἰρήνῃ, καὶ πάντα λίθον ἐκίνοι πρὸς ἐπίτευξιν πολέμου τινός, καὶ παρασκευάζε τὰς προφάσεις καὶ τοὺς εὐσχήμους τύπους, ὑπὸ τοὺς ὁποῖους ἤθελε νὰ συγκαλύψῃ τὴν φιλοδοξίαν του, καὶ τὴν πρὸς τὰς κατακτήσεις ἀκατάσχετον αὐτοῦ ἐπιθυμίαν· ἀλλὰ ἡ θεῖα πρόνοια ἐξαπέστειλε πλησίον αὐτοῦ ἄνθρωπον τινὰ ὅπως χαλιναγωγῇ καὶ περιστέλλῃ, ἐπὶ τινὰ ἀκόμῃ ἔτη, τὴν ὁρμὴν ταύτην, καὶ ὅπως στρέφῃ πρὸς τὴν εἰρηνικὴν καὶ ἐσωτερικὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνους ὅλην ταύτην τὴν πρὸς τὰ μεγάλα δίψαν αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος δὲ οὗτος εἶναι ὁ Κόλβερ. Ἀπὸ τοῦ 1661, μέχρι τοῦ 1671 ἐκურίευσεν τοῦ πνεύματος τοῦ Βασιλέως καὶ ἐπεδαψίλευσε καθ' ἅπαντα τὸν τόπον τὰς ἀγαθοεργίας αὐτοῦ· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης

της Λουδοβίκου· ο ιδ', επιτυχών τέλος της σύ-
καιρίας του ν' αρχίση πάλιν τὸν πόλεμον, καὶ θέ-
λων νὰ ἀνοίξῃ στάδιον εἰς τὸ ἐπικρατοῦν αὐτοῦ
πάθος, ἔδωκεν ἄπασαν αὐτοῦ τὴν ἐμπιστοσύνην
εἰς τὸν Λουδοβῆ, τοῦ ὁποῦ τοῦ ὄνομα ἀντιπροσω-
πεύει οὕτω τὴν τελευταίαν, καὶ ἀναμφιβόλως τὴν
δυστυχιστέραν ἐποχὴν τοῦ 12 αἰῶνος. Καὶ διέμενε
μὲν ὁ Κόλβερ ὑπουργὸς μέχρι τοῦ θανάτου του,
ἐπισυμβάντος ἐν ἔτει 1683, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐκστρα-
τειῶν τοῦ 1672, ἡ πολιτικὴ του καὶ ἡ βραύ-
της του ἔπαυσαν ὑπερισχύουσαι.

Ὁ Ἰωάννης-Βαπτιστὴς Κόλβερ ἐγεννήθη εἰς Ῥή-
μους (Reims) ἐν ἔτει 1619. Ὑπουργὸς γενόμενος,
ὁ Μενάγιος κατέστρωσεν ὑπὲρ αὐτοῦ γενεαλογίαν
ἐν ἣ ἀνεδείκνυνεν αὐτὸν ἀπόγονον τῶν βασιλέων
τῆς Σκωτίας· ἀλλ' ὅμως ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀφοῦ ὑ-
πῆρξεν ἐπὶ τινα χρόνον, ὡς πάντες πιστεύουσιν,
ἐμπορος ἐριούχων, κατέστη εὐφύνης ἀπλοῦς τοῦ βα-
σιλέως. Ἐκ τοῦ γένους τῆς μητρὸς του, ἣτις ἦτο
θυγάτηρ τοῦ Εὐρέικου Κουσόρτου, ὁ Κόλβερ εἶχε
τὸ δικαίωμα τοῦ συνεδριάζειν ἐν τῇ Βουλῇ. Ἠρ-
ξάτο νὰ ἐργάζεται ὡς ὑπάλληλος ἐν τῷ καταστή-
ματι τῶν Ἰταλῶν τραπεζιτῶν τοὺς ὁποίους ὁ Μα-
ζαρίνης εἶχε προσκαλέσει παρ' αὐτῷ. Ἡ ἀγωγὴ αὐ-
τοῦ δὲν ἦτο ἐκ τῶν πλείστην ἐπιμέλειαν τυγου-
σῶν καὶ φροντίδων. Ἡ παιδεία του ἦτο μικρὰ, ἀλ-
λά τοῦτο δὲν τὸν ἐμπόδισε νὰ προστατεύσῃ ἐπα-
ξίως τὴν παιδείαν, καὶ νὰ ᾖ μάλιστα μέλος τῆς
Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ἣτις τὸν ἐπεφόρτισεν ἐ-
νίστα ν' ἀπαγγείλῃ τὴν εἰθιμὴν ὁμιλίαν, ὑπο-
χρεωτικὴν ἀπὸ τοῦ 1649 καταστάταν εἰς ὅλα τὰ
ἐγκαθιδρυμένα μέλη αὐτῆς. Ἐννέα καὶ εἰκοσαε-
τῆς εἰσῆχθη εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Μαζαρίνου, καὶ
εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐκέρδησε τὴν ἐμπιστοσύνην
του, ὥστε ὅτε ὁ ὑπουργὸς οὗτος, ὅπως ἀφοπλίσει
τοὺς σφεδραριστὰς, ἐξῆλθε τῶν Γαλλικῶν ὀρίων
ἀποσυρθεὶς εἰς Βρυῦλ, παρὰ τῷ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς
Κολωνίας, ἀφῆκε τὸν Κόλβερ εἰς Παρισίους ἐπὶ
τῆς οἰκίας του, καὶ τὸν ἔκκεν ἀνταποκριτὴν του
ἐφ' ὅλων τῶν διαταγῶν τὰς ὁποίας δὲν ἐπαύετο
στέλλων ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς ἐξουσίας του. Ἐπίσης
τῆς ἐξουσίας τοῦ Μαζαρίνου ἐντελῶς ἀποκατα-
στάσης, ἡ τύχη τοῦ Κόλβερ δὲν ἐβράδυνε νὰ ὑ-
ψωθῇ. Ἐν ἔτει 1654 διωρίσθη γραμματεὺς τῶν
διαταγμάτων τῆς βασιλείας, καὶ προθύμως ἐδράτ-
τετο πάσης εὐκαιρίας πρὸς δοκιμὴν τῶν πολιτι-
κῶν αὐτοῦ πλεονεκτημάτων.

Ὁ Μαζαρίνης ἤγγιζε πρὸς τὸν τάφον· ὁ Φουκέ,
συνάδελφος αὐτοῦ ἀπότινων ἤδη ἑτῶν, ἀπροκαλύ-
πτως ἐγγίξατο τὴν διαδοχὴν του· ἀλλ' εὖρος δύο
προσκόμματα κατὰ τῶν ὁποίων συνετρίβη τὴν ἀ-
λαζονίαν Λουδοβίκου τοῦ ιδ', ὅστις δὲν ἤθελε πλέον
νὰ ἔχῃ πρωθυπουργόν, καὶ τὴν φιλοδοξίαν τοῦ
Κόλβερ, ὅστις παρέσχε τῷ βασιλεῖ τὰ μέσα τοῦ
ν' ἀπχλαγῇ τοῦ ἐπιφόδου τούτου καὶ δι' ἀμφο-
τέρους ἀντιπάλου. Ὁ Κόλβερ ἦτο φιλόδοξος· καὶ
οὐδὲν ἄλλο πάθος ὅσον δῆποτε σφοδρὸν δὲν τὸν
ἀπέτρεψεν ἀπὸ τῆς φιλοδοξίας, ὅφ' ἦς ἐπὶ τέλος

κατεκυριεύθη. Σατανικὴν τῷ ὄντι ἐπιδειξιότητα
ἀνέπτυσεν εἰς ὅλας ἐκεῖνας τὰς βραδιουργίας, ἀπο-
τέλεσμα τῶν ὁποίων ἦτο ἡ πτώσις καὶ ἡ κατα-
δίκη τοῦ Φουκέ. Καὶ ἐπέτυχε μὲν τὴν τόσῳ ἐπι-
θυμητὴν ἐκείνην τῆς πρωθυπουργίας θέσιν, δὲν
ἠδυνήθη ὅμως νὰ τὴν φέρῃ παρ' ἐπὶ συνθήκῃ ν' ἀ-
φήσῃ εἰς Λουδοβίκον τὸν ιδ'. ὅλας τὰς ἐξωτερι-
κὰς ὑποθέσεις καὶ πᾶσαν τὴν λάμπριν. Οὐδὲ πε-
ριωρίσθη ὁ βασιλεὺς οὗτος εἰς μόνην τὴν κατάρ-
γησιν τῆς θέσεως τοῦ πρωθυπουργοῦ, κατήργη-
σεν ἀκόμη καὶ τὴν θέσιν τοῦ γενικοῦ ἐπιμελητοῦ
τῶν οικονομικῶν, τὴν ὁποίαν ὁ Φουκέ εἶχε, καὶ
ἣτις συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν ἄμεσον ἐπὶ
τοῦ δημοσίου θησαυροῦ. Ἐκτοτε, ἀνευ τῆς ὑπογρα-
φῆς τοῦ βασιλέως τὰ δημόσια κινδύατα δὲν ἠ-
νοίγοντο. Ὡστε ὁ Κόλβερ δὲν ἔλαβε παρὰ τὴν ἐ-
ποπτεῖαν τῶν δημοσίων πραγμάτων ἀπλῶς, ὑπὸ
τὸν τίτλον τοῦ γενικοῦ ἐφόρου (contrôleur-
general)· εἰς ταῦτα δὲ προσέθηκε τὴν ἐπιτήρησιν
τοῦ ναυτικοῦ καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν πλοίων τοῦ
βασιλέως.

Ἡ πρεισφύρα εἰς τὰ οικονομικὰ τοῦ Κρά-
τους ἀνωμαλία ἔνεκα τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Ρι-
σσελιέ, τῶν ἀρειδῶν τοῦ Μαζαρίνου δαπανῶν, καὶ
ἔνεκα τῶν σπαταλῶν τοῦ Φουκέ, ἐμελλε νὰ ᾖ καὶ
τὸ πρῶτον ἀντικείμενον τῶν φροντίδων τοῦ Κόλ-
βερ. Ὁ γενικὸς ἔφορος εὖρος μέσον πρὸς αὐξήσειν
τῶν δημοσίων πόρων· ἀντὶ ν' αὐξήσῃ τοὺς φόρους,
τοὺς ἐξέτεινε· ἐξήλεγξε καὶ κατήργησεν ἀπειρον
πλήθος τίτλων εὐγενείας καὶ προνομίων ἀναξίως
ἀποκτηθέντων, τὰ ὁποῖα ἐπεβάρυνον τὸν προϋπ-
λογισμὸν τοῦ Κράτους, καὶ ἐνῶ οὕτως ἀφ' ἐνός
ἐπάτασσε τὴν κλάσιν τῶν πλουσίων, ἐμείου ἀφ'
ἑτέρου τὸ τέλος τοῦ ἄλλοτος τὸ βεβύλον τὸν πέ-
νητα λόχον. Αἱ ἀγαθοεργίαι τῆς διαχειρίσεώς του
δὲν γίνονται τόσον καταληπτὰ ἄλλως ἢ διὰ τῆς
ἀκριβοῦς γλώσσης τῶν μαθηματικῶν. Ἀπ' ἀρχῆς τῆς
διαχειρίσεως αὐτοῦ μέχρι τέλους, μολοντί ἡλάτ-
τωσε τοὺς δαμοὺς ἐκ 53 ἑκατομμυρίων εἰς 35·
ὑψωσε τὰς προσόδους τοῦναντίον ἐξ' 89 ἑκατομ-
μυρίων εἰς 115 καὶ ἀφοῦ ἡλάττωσε εἰς 32 ἑκα-
τομμύρια τὸ χρέος τοῦ ὁποῖου ἦτο 52, ἀνετίθα-
σεν εἰς 83 ἑκατομμύρια τὴν ἀποθεματικὴν πρό-
σοδον, ἣτις δὲν ἦτο πρὸ αὐτοῦ ἢ 32 ἑκατομ-
μύρια.

Καὶ ἔχει μόνον διὰ τῆς ρυθμίσεως τῶν οἰκono-
μικῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς πλουτίσεως καὶ εὐχερείας
τῆς παρχωγῆς, ὁ Κόλβερ ἠθέλησε νὰ καταθέσῃ
τὰ θέμεθλα τῆς εὐδαιμονίας τοῦ Γαλλικοῦ ἔθνους.
Τὰ χειροτεχνήματα προσείλκυσαν πρὸ πάντων τὰς
ἐμφυχώσεις αὐτοῦ, καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι αὐ-
τὸς εἶναι ὁ θεμελιωτὴς τῆς γαλλικῆς βιομηχα-
νίας. Τὰ ἐργοστάσια τῶν ἐριούχων τοῦ Elbeuf
τοῦ Λουβιέρ, τῆς Abbeville, τοῦ Σεδάν, εἰς αὐ-
τὸν ὀφείλουσι τὰ πλοῦτη καὶ τὸ ὄνομα τῶν· καὶ
αὐτὴ δὲ ἡ Λυὼν, ἀν' σήμερον εἶναι ἡ καθέδρα τῆς
βιομηχανίας τῆς Γαλλίας, εἰς αὐτὸν καὶ μόνον ὀ-
φείλει τοῦτο. Ἐκτὸς δὲ τῆς μεγάλης ἐκεῖνης ἐ-

στίας τῆς ὑράνσεως τῶν μεταξῶν, ἐξερχίτως προ-
τιμωμένων εἰς τὰ ἰταλικά σύνορα καὶ καθ' ὅλον
τὸν μεσημβρινὸν τοῦ κράτους, συνέστησε πλησιέ-
στατα τῶν Παρισίων, εἰς Σαιν-Μώρ, ἐργοστάσιον
μείζονος πολυτελείας, ἐν ᾧ κατασκευάζοντο ὑφά-
σματα χρυσοῦφρα καὶ ἀργυροῦφρα. Ἐπίσης·
συνέστησεν εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Ἀντωνί-
νου κατοπτροποιεῖον, ἀπαλλάξεν τὴν Γαλλίαν τοῦ
δαμοῦ τὸν ὁποῖον ἐτέλει εἰς τὴν Βενετιανὴν μέχρι
ἐκεῖνου· συνέστησεν εἰς Γοβελίνους τὴν βιομηχα-
νίαν ἐκείνην, τὴν ἐφάμιλλον πρὸς τὰς καλλιτέρας τῆς
Εὐρώπης. Διευκόλυνεν ἀκολούθως τὴν συγκοινωνί-
αν μεταξὺ ὅλων τῶν κέντρων τῆς παρ' αὐτοῦ δη-
μιουργηθείσης ἐθνικῆς εὐδαιμονίας· ἤνοιξε δρό-
μους ἐσωτερικοὺς, ἤρρισε καὶ εἶδε περαιοθεῖσεν
τὴν διώρυγα τοῦ Λαγκουεδόκου, δι' ἣς ὁ Γαρὺν-
αὶς ποταμὸς ἐνώνει τὴν Μεσόγειον μὲ τὸν ὠ-
κεανόν.

Ἐκάνονισεν ἀκολούθως τὴν κατάστασιν τῶν τε-
λωνείων, οὐδενὸς ὅμως ἐφείσθη ὅπως συνάψῃ σχέ-
σιν μὲ τὰ ἔθνη, καὶ διευκόλυνῃ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν
σιτηρῶν, ἐκ τῶν ἀπωτέρων χωρῶν. Ἐπρεσε τὸ ναυ-
τικὸν τῆς Γαλλίας εἰς θέσιν ὥστε νὰ μὴ ποῖται
πλέον τὸ ἀγγλικόν. Ἀπὸ τὰς φροντίδας αὐτοῦ, ἐν
μὲν τῷ 1672, ἠρίθμει ἡ Γαλλία 60 δίχροτα τῆς
γραμμῆς καὶ 40 φρεγάτας, ἐν δὲ τῷ 1681, εἶχεν
498 πολεμικὰ πλοῖα καὶ 16,000 ναῦτας. Ἐπρο-
φύλαξε καὶ ἠσφάλισε τοὺς γαλλικοὺς λιμένας, ἐ-
κέρδησε τὸν ὄρμον τοῦ Σιερβούργου ἐπὶ τοῦ ὠ-
κεανοῦ, καὶ ἐξηγόρασε τὸν τῆς Δουγκέρκης ἀπὸ
τὰς χεῖρας τῶν Ἀγγλων. Συνέστησε τὰς ἐταιρίας
τῶν Δυο-Ἰνδιῶν, ὅπως κυριεύσῃ τῶν ἀπομειμα-
κρυσμένων θαλασσῶν, καὶ ἔστειλε τὸν Δουκῆσιον
νὰ καθάρισῃ ἐκ τῆς πικρίας τὰς περιβερούσας
τὰ γαλλικὰ παράλια θαλάσσης.

ἠθέλησε τοὺς Παρισίους ἐπαξίαν μητροπόλιν
τοιοῦτου βασιλείου. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ Περ-
βώλτ ἀπεπερατώθη διὰ τῶν φροντίδων αὐτοῦ τὸ
Λουβρον, ἐν ἔτει 1664, καὶ ὀικοδομήθη τὸ Ἀ-
στεροσκοπεῖον τῷ 1667, ἐκόσμησε τὴν πόλιν δι'
ἀψίδων θριαμβευτικῶν, μεγαλοπρεπῶν δημοσίων
κατασκευῶν, δι' εὐθυγράμμων καὶ εὐρυχώρων ὁ-
δῶν, ἡ λιθόστρωσις καὶ ὁ κατὰ τὴν νύκτα φωτισμὸς
τῶν ὁποίων συγκρατεριβήθη μετὰ τῶν δημοσίων
δαπανῶν, ἐνῶ πρότερον ἦτον εἰς ἑἶρας τῶν πολ-
ιτῶν, καὶ ἠσφάλισεν ἐπὶ τέλος τὴν ζωὴν τού-
των, 24 πρωτοφυλακὰς συστήσας καθ' ὅλην τὴν
πόλιν.

Τέλος ἠθέλησεν ὥστε, ἐν τῷ μέσω τῆς ὕλης
ταύτης πολυτελείας τῆς ἀναπτυσσομένης παντα-
χοῦ, ἡ σοφία ν' ἀνιδώσῃ τὰ λαμπρότερα φῶτα
της· οὕτως ἰδρύσατο, τῷ 1663, τὴν Ἀκαδημίαν
τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμματικῶν· τῷ 1664
τὴν Ἀκαδημίαν τῆς ζωγραφικῆς, τῆς γλυπτικῆς
καὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς· τῷ 1666, τὴν Ἀκαδη-
μίαν τῶν ἐπιστημῶν, διατηρήσασα ἀεὶποτε τὴν
πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν σοφῶν ἐταιριῶν ὅλου
ταῦκόσμου. Ἐδημιούργησε τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδη-

μίαν ἐν Ῥώμῃ· μετέφερε τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ βα-
σιλέως εἰς δύο οἰκοδομὰς γειτνιαζούσας τὸ μέγα-
ρόν του, καὶ προσεπλούτισεν αὐτὴν διὰ πλήθους
χειρογράφων ἐς αἰ πολυτίμων ἐνίσχυσε τὰς ἰδέας
ἐξήκοντα συγγραφέων, τῶν δοκιμωτέρων τῆς Εὐ-
ρώπης. τοὺς ὁποίους ἐξελέξατο καὶ εἰς τὸ ἐξωτε-
ρικὸν ἐπίσης· ὡς καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐπιτυχῶς.
Εἰσήγαγεν ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν τάξιν πανταχοῦ καὶ
εἰς πάντα, ὡς εἶχε πράξει προηγουμένως εἰς τὰ
οἰκονομικά. Κατέβαλε πᾶσαν φροντίδα πρὸς τα-
κτοποίησιν τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ
τῶν τεχνῶν, καὶ εἰς αὐτὰς δὲ τὰς μεγάλας διατά-
ξεις, τὸν Μέλανα κώδικα κτλ. καὶ εἰς τὸ πλεί-
στον μέρος τῶν νομοθετικῶν μνημείων τῆς βασι-
λείας Λουδοβίκου τοῦ ιδ' ἀναφαινεταὶ τὸ πνεῦμα ἐ-
καίνο τῆς τακτοποιήσεως, ὑπερ σχηματίζει, ἀλήθως
εἰπεῖν, τὸν διακριτικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα.

Βλέπων τις τὰ καταστήματα τὰ ὑπὸ τοῦ Κόλ-
βερ θεμελιωθέντα καὶ μέχρι σήμερον περιωθέν-
τα, καὶ τὸ πόσον ὀλίγα αἱ ἐπέμνενα κυβερνήσεις
προσέθηκον εἰς ταῦτα, δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ
βαθμοῦ τῆς μεγαλοφυίας τοῦ ἀνδρὸς τούτου, καὶ
ν' ἀναλογισθῇ τὴν παρὰ τοῦ ἔθνους τοῦ ἀριστο-
μένην αὐτῷ εὐγνωμοσύνην. Ἄλλ' ὅταν τις σκε-
φθῇ ὅτι πρὸς τὰς μεγάλας καὶ γενναίας τά-
τας ἐπιχειρήσεις οὐδένα ἄλλον εἶχεν, ἢ τὴν ἐξ' αὐτῶν
δυναμένην νὰ προκύψῃ ὠφέλειαν, παρακινητὴν, ὡς
τῆς ἐξ' αὐτῶν δόξης περιποιημένης, κατὰ τὰς
κοινὰς ἰδέας, εἰς Λουδοβίκον τὸν ΙΔ', ὅστις ἔλα-
βε μόνον τὸν κόπον νὰ υπογράψῃ τὰ διατάγμα-
τα, βεβαίως τὸ πρὸς τὸν διάσημον τούτον καὶ
μεγαλοφυῆ ἄνδρα σέβας εἶναι ἀπεριόριστον.

Π. Γ.

ΧΡΟΝΙΚΑ.

Οἱ μῆνες ὡς οἱ Βασιλεῖς δὲν ἠνέσκουσιν ἐξ ὀλο-
κλήρου ὁ μὴν Νοέμβριος ἐξέπνευσε, ζήτω ὁ Δε-
κέμβριος!! καὶ, ζήτω ὁ Δεκέμβριος, ζήτωσαν ὅλα
αἱ ἡμέραι τὰς ὁποίας ὁ Ὑψιστος μᾶς στέλλει ἵνα
εὐφρακινώμεθα τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ πάντα τ' ἀγα-
θὰ αὐτῆς.

Αἱ Ἀθηναῖοι αἱ μέχρι τοῦδε μονότονοι, ἀναλαμ-
βάνουσι ζωὴν, ψυχὴν, κίνησιν, ἢ πόλιν ὡς ἐκ τῶν
θεαμάτων, ὁμοιάζει πανόραμα εἰς τὸ ὁποῖον εὐ-
ρίσκει καὶ πένης καὶ πλοῦσις, καὶ πᾶς τις ὡς εἰς
δαγερτύπον τὴν εἰκόνα του ὁ διαβάτης εἰς κάθε
γωνίαν τῶν ὁδῶν ἀναγινώσκει Ἰπποδρόμιον τῆς
3 μ. μ. μελῶδραμα τῆς 8 μ. μ. κρησῶνας, εἰκό-
νισ ζωσι τῆς 12 μ. μ. τὰς δὲ προσδιορισμένας
ὥρας τῆς ἐνάρξεως, ὁ ἔχλος σωρηδὸν σφῆρει ὅπου
τὰ θεάματα ζήτω λοιπὸν καὶ πάλιν ὁ δεκέμβριος!

Τὸ μελῶδραμά μας δεκνύει τοὺς στολισμοὺς τῶν
Κυριῶν, τὰς ποικίλοχρόους ταινίας κυματιζούσας
ἐπ' ἀλλοδατῶν σκομομάτων, τὰ ἴα οὐχὶ ἐπὶ

των, την παιπίλην (poudre) διεσπαρμένην ἀφρόνως ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ τέλος τὴν ἄμετρον εὐαισθησίαν μέχρι δακρύων τοῦ ὠραίου φύλου. Ἄν αἱ μούσαι κατέβαινον ἐνίοτε ἀπὸ τοῦ Ἑλικῶνος διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸ μελόδραμα, ἤθελον ἰδεῖ ἄλλας μεταμορφώσεις τοῦ Ὀβιδίου.

Τὸ χοροδράμα ἐπισύρει τὴν ἐπικρίσιν τῶν λεγομένων ἠθικῶν, αἱ φρόνιμοι κυρίαί στρέφουσι τοὺς ὀφθαλμούς των ποτὲ μὲν πρὸς τὰ ἄνω, ποτὲ δὲ πρὸς τὰ κάτω, διὰ νὰ βλέπωσι καὶ νὰ μὴ βλέπωσι τοῦτο! . . . καὶ διατὶ ὄχι; . . . οὕτω γίνεται καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ πάντα προσποιήσεις!!

Τὸ ὑποδρόμιον μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ ἀγυρτεία ὕψωσε τὴν κεφαλὴν της ἐντὸς τῆς πρωτεύουσας, οἱ χοροὶ αὖριον θέλουσι μᾶς παρέξει ὕλην ῥωμαντικῶν περιγραφῶν. Τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀνυπομῶνως περιμένουσι θελκτικαὶ καὶ δύσμορφοι κυρίαί ἐλπίζουσαι καὶ ἐρώσαι. Τὸ ἔρᾶν εἶναι λέξις μαγευτικὴ! Ὡ πόσαν ἡ καρδιά πάλλει εἰς τὸν στοχασμὸν τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἐλπίδος! ὁ χρόνος παρέρχεται ὡς ἀστραπή, καὶ ὅταν τὸ φθινόπωρον τῆς ζωῆς φθάσῃ, δὲν θὰ δυνηθῆ τις πλέον νὰ συγγράψῃ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο μυθιστόρημα τῆς καρδίας, τοῦ ὁποίου τὰς σελίδας τόσον εὐφωῖς, ἀστάτως καὶ ἐπιπολαίως, αἱ Κυρίαὶ διατρέχουσι τὸν χιμῶνα.

Ἐν Γαλλίᾳ ὁ Ναπολέων, ἀφοῦ διὰ τῆς καθολικῆς ψηφφορίας ἔλαβεν ὀκτὼ περίπου ἑκατομμύρια ψήφων, ἐκηρύχθη Ἀυτοκράτωρ παρὰ τῶν δύο νομοθετικῶν σωμάτων· ἡ στέψις αὐτοῦ ὡς φαίνεται θέλει γίνεαι ὁμοῦ μὲ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου του· ἀγνοεῖται εἰσέτι, ἂν ὁ Πίος Θ'. θέλει αὐτοπροσώπως στέψῃ τὸν Ναπολέοντα. Ὁ ἐπίσημος τίτλος τοῦ Ἀυτοκράτορος τὸν ὁποῖον φέρουσιν ὅλα τὰ δημόσια ἔγγραφα εἶναι ὁ ἑξῆς.

Napoleón Γ'. Αὐτοκράτωρ τῶν γάλλων; ἐλέω Θεοῦ καὶ βουλῆσει λαοῦ.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἀμέσως ἀνεγνωρίσθη ἡ Ἀυτοκρατορία καὶ οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὑπάρχει ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι δυνάμεις θέλουσι τὴν παραδεχθῆ ὡς πράξιν τετελεσμένην.

— Τὸ Ἀγγλικὸν ὑπουργεῖον ἐκλονίζετο καὶ ὁ Νέστωρ τῆς διπλωματίας Πάλμερστον ἐξασκεῖ τὴν μεγαλητέραν ἐπιβρόχην εἰς τὴν κάτω βουλήν· ἐψηφίσθη δὲ νὰ αὐξήσῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ναυτῶν, καὶ καταστρωτῶν τοῦ ναυτικοῦ κατὰ 7000, καὶ τοῦτο κατὰ συνέπειαν τῶν τελευταίων ἐν Γαλλίᾳ συμβάντων.

Ἐν Ἑλλάδι τὸ ζήτημα τῆς διαδοχῆς, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐπησχόλει τὸν τύπον, δίδον τροφὴν εἰς αὐτὸν, ἐλύθη τέλος εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ συμβούλιον, συμφώνως μὲ τὸ σύνταγμα· δὲν εἶναι ἔργον τῆς Εὐτέρης νὰ μνημονεύσῃ ποῖον κόμμα δυσηρεστήθη, ποῖον εὐχαριστήθη παραθέτοντες μόνον τὰ δύο ἄρθρα τῆς συνθήκης, ἀφίνομεν εἰς τὸν νοῦν ἔχοντα νὰ κρίνῃ, ἂν τὸ ζήτημα ἐτελείωσῃ, καὶ πῶς ἐτελείωσῃ.

« Ἄρθρον Α'. Οἱ Προίγιπτες τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου οἱ καλούμενοι κατὰ τὴν συνθήκην τοῦ 1832 καὶ

τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα νὰ διαδεχθῶσι τὸ στέμμα τῆς Ἑλλάδος, εἰς περίστασιν καθ' ἣν ὁ Βασιλεὺς Ὄθων ἤθελον ἀποβιώσῃ ἀνευ κατ' εὐθείαν γαμμῆς γνησίων καὶ νομίμων ἀπογόνων, δὲν θέλουσιν ἀναβῆ ἐπὶ τοῦ Ὁρόνου τῆς Ἑλλάδος, εἰμὴ συμμορφούμενοι μὲ τὸ 40 ἄρθρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος ἔχον ὡς ἀκολούθως.

« Πᾶς διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρόνου ἀπαιτεῖται νὰ πρεσβύη τὴν θρησκείαν τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. »

« Ἄρθρον Β'. Συμφώνως μὲ τὸ τρίτον ψήφισμα τῆς Ἑλληνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία μένουσα εἰς τὴν χρεῖαν της καλεῖται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Ἀντιβασιλείαν ἐν περιπτώσει ἀνηλικιότητος ἢ ἀπουσίας τοῦ κατὰ τὸ 40 ἄρθρον τοῦ συντάγματος διαδόχου τοῦ Ὁρόνου.

Ἐν Ἰσπανίᾳ ἡ νομοθετικὴ συνέλευσις διελύθη καὶ ἡ πράξις αὕτη θεωρεῖται ὡς πρόδρομος τῆς καταργήσεως τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν. Εἰς Τύνιδα ὁ Ἀχμέτ Πασᾶς ἀσθενεῖ βαρῶς, οἱ δὲ δύο στόλοι τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας εἶχον φθάσει ἐκεῖ.

Πολλὸς λόγος ἐγένετο εἰς Ἀθήνας περὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ αὐτογράφου τοῦ Ναπολέοντος, πρὸς τὸν ὑποστράτηγον Καλλέργην. Ὅτε ὁ σήμερον Ἀυτοκράτωρ καὶ ἄλλοτε ἐξόριστος διέμενεν ἐν Ἀγγλίᾳ, εἶχε συνδέσει φιλικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ Κ. Καλλέργη εὐρισκομένου τότε ἐν Λονδίῳ· ἀναβῆς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον δὲν ἐλησμόνησε τὸν φίλον του, ἀλλὰ τῷ ἔγραψε αὐτόγραφον εὐνοικώτατον ἐν ᾧ σὺν τοῖς ἄλλοις κολακευτικοῖς λόγοις παρακινεῖ τὸν ὑποστράτηγον νὰ τῷ στείλῃ τὸν υἱόν του, « Ἀπόστειλόν μοι τὸν υἱόν σου μετ' ἐμπιστοσύνης, » θέλω ἐπιτηρεῖ ὁ ἴδιος τὴν ἀνατροφὴν του, ὅπως « μίαν ἡμέραν δοξάσῃ ὡς σὺ τὴν πατρίδα του καὶ » γίνεαι ἄξιος τῶν μεγάλων προτερημάτων τοῦ « πατρὸς του ».

Ἰδοὺ καὶ συμβᾶν σπουδαιότατον, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τὸν ἀληθῶς Ἕλληνα. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀχρηματίας τοῦ κεντρικοῦ ταμείου, τῆς ἀναπαύσεως τῶν κυβερνόντων, τῆς σιγῆς τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, πράξις μεγαλόδοτος, γενναία, ἀνήκουστος σχεδὸν εἰς τὰ χρονικά τῶν ἐθνῶν, συνεκίνησε τὴν πόλιν, τὴν κατέπληξεν ὁ αἰοίδιμος εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδος Στουρνάρης, ὁ ὀλίγους μόνον μῆνας διατρίψας εἰς Ἀθήνας καὶ ἀποβιώσας ἐσχάτως εἰς Χαλκίδα, ἀφῆκε διὰ τῆς διαθήκης του πρὸς τὸ ἔθνος ἑκατὸν τριάκοντα χιλιάδας δίστηλα πρὸς ἐμφύχουσι τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν ὠραίων τεχνῶν. Ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ζῆλος τοῦ Εὐεργέτου τούτου τῆς Ἑλλάδος δὲν περιορίσθη μόνον εἰς τὴν μεγαλόδοτον προσφοράν, ἀφῆκε ῥητὴν ἐντολήν ὅτι ἡ θυγάτηρ του, ἥτις μόλις εἶναι δυετῆς, χρεωστεῖ ν' ἀνατραφῇ ἐν Ἑλλάδι καὶ νὰ ὑπανδρευθῆ ἄλλως τε ἢ προῖξ τὴν ὁποίαν τῇ προσδιορίζει νὰ μὴ δοθῆ εἰς αὐτήν.

Ἄν ὁ πατριωτισμὸς τῶν ἔξω ὁμογενῶν μᾶς ἐλειπεν, ἡμεῖς οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος, δεῖμα τὸν

ἀριθμὸν, διδασθέντες τὴν τέχνην μόνον τοῦ φατριάζειν, ἠθέλαμεν στερεῖσθαι καὶ Πανεπιστημίου καὶ Πολυτεχνείου καὶ Παρθεναγωγείων καὶ ὅλων τῶν ἄλλων καταστημάτων, δι' ὧν ἡ φιλογένεια τῶν ἔξω ὁμογενῶν μᾶς ἐπροίκισεν. Ἡ Βουλὴ ἀνευ ἀναβολῆς χρεωστεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν αἰοίδιμον Στουρνάρην, ἀναρτῶσα τὴν εἰκόνα του εἰς τὸν περίβολον τῆς αἰθούσης τῆς.

Ἄς εἰπωμεν ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ θεάτρου, τὸ ὁποῖον ἐπασχολεῖ ἀνεξαιρέτως ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας. Δεύτερον μελόδραμα ἐδόθη ἡ *Αουίττα Μεϊερ* τοῦ μουσικοδιδασκάλου Βέρδη· νέα πρόσωπα ἐφάνησαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἡ Σαντολίνη *Contralto* ἔχουσα βροντοῦδην καὶ τεχνικὴν φωνήν, ἥτις κἀλύπτει ἐνίοτε τὴν ὀρχήστραν, ὁ Κ. Σκόλας ὑψίφωνος τοῦ ὁποίου τὸ ἄσμα ἔχει γλυκύτητα, καὶ ἡ Κ. Μαρινάγγελη, ὑπέροχος μελωδός· αὕτη ἐπὶ τῆς σκηνῆς εἶναι ὁ τύπος τῆς ὠραιότητος, ἡ φωνὴ τῆς γλυκειᾶ, ὁμαλοτάτη, τεχνικῆ, θέλγει καὶ συγκινεῖ τὰς λεπτοτέρας χορδὰς τῆς καρδίας· ὅποια ἀπλότης, ὅποια χάρις, ὅποια σκηνικὴ τέχνη, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς παραστάσεως, ὅταν ἡ Μαρινάγγελη εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Λουίζης πῖνῃ τὸ κόνιον κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς της, ἀποχαιρετᾷ τὸν ἐραστὴν της καὶ τὸν πατέρα της, δεικνύει τόσον πάθος, αἱ φωναὶ τοῦ ἄσματος τῆς ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας της τόσον ἀλγεινῶς, ὥστε ἀποκαθίσταται ἀξιοθαύμαστος, ὁ δὲ θεατὴς ἐπὶ στιγμὴν πιστεύει εἰς τὴν πραγματικότητα τοῦ συμβάντος. Θέλεις νὰ ἐκτιμήσῃς τὴν ὑπέροχον ταύτην μελωδὸν; ἂν κατὰ μικρὸν χωλαίνῃ ἡ ἀκοή σου, ὅταν ἐξέλθῃς τοῦ μελοδράματος ἐξέτασε τὴν καρδίαν σου καὶ θέλεις μάθει πρὸς αὐτῆς ὁποίας συγκινήσεις ὑπέφερεν. Τῆς κατηγορίας ταύτης ἐξαίρουνται οἱ μὴ ἔχοντες σῶς τὰς πέντε αἰσθήσεις.

ΕΥΘΥΒΟΛΙΑΣ.

ΠΟΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ.

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

Ἄρθρον προοίμιον.

Μέρος Α'.

Ὁ Πλάτων, ὅστις τὰ πάντα σοφῶς ἐδημιούργησεν, ἐπροίκισεν ἰδιαζίντως τοὺς ἄνδρας μὲ ποικίλα φυσικὰ καὶ ἠθικὰ προτερήματα, ἀλλ' εἰς τὰς γυναῖκας ἐωρῆσατο πλεῖον αἰσθηματικότητα, ζωηρότερον πάθος, λεπτότερον νοῦν καὶ εὐγενέστεραν φαντασίαν, ἡ πεῖρα δὲ ἀπέδειξεν ὅτι ἀποκατέστησεν αὐτὰς ἰσχυράς καὶ τόσον ἀναγκαίας εἰς τὴν πρόοδον τῶν κοινωνιῶν, ὅσον εἶναι βέβαιον

ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἀπὸ αὐτὰς ἔλαβε πάντοτε τὸ μεγαλειόν του.

Αἱ γυναῖκες ἔχουσιν ἐμφυτον τὴν θαυμασίαν ἐκείνην δύναμιν τοῦ διακρίνειν τὴν ἀρετὴν ἀπὸ τὴν κακίαν, τὰ προτερήματα ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα, καὶ τὴν ἀγγίνοιαν ἀπὸ τὴν δύσνοιαν, αὐταὶ εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, ὁ δεσμὸς ἐκεῖνος ὁ Γόρδιος, ὁ συνέχων τὴν ἀρετὴν, τὰ προτερήματα, τὴν ἀγγίνοιαν, αὐταὶ εἶναι τὸ ἀπόκρυφον ἐλατήριον, τὸ κινεῖν αὐτὰ κατὰ τὴν ἐπιβρόχην ἢ ἀπολαμβάνουν ἀπὸ τὸν πολιτισμὸν τῶν κοινωνιῶν.

Ἡ ἀσθενεστέρη τῶν γυναικῶν δύναται νὰ καθυποβάλλῃ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῆς τοὺς ἥρωας, τοὺς ἡμίθεους αὐτοὺς, μὲ ἐν μόνον γέλοιον, μὲ ἐν μόνον κατηφῆς ἢ σεμνὸν βλέμμα, μὲ μίαν μόνον θελξικὰρδιον λέξιν· ἡ ἀγαθότης τῆς καρδίας αὐτῶν εἶναι ἡ ἀσθένειά των πολλὰκις καὶ ἡ καλλίστη τῶν ἀρετῶν αὐτῶν, ἢ ἀναφέρουσι συνήθως οἱ ἄνδρες, πρὸς κατηγορίαν των. Ἡ δεξιότης, τὰ θέλητρα, ἡ τέχνη, ἡ τελειότης, ἡ ἀρετὴ, τὸ κάλλος, ἡ εὐαισθησία, ἡ εὐστροφία, ἡ ὀξύνοια, ἡ μεγαλοψυχία, ἡ ἀπόφασις, ἡ σταθερότης, ἀρεταὶ θεσπέσιαι, βλέπονται συνεχέστερον εἰς τὰς γυναῖκας ἢ εἰς τοὺς ἄνδρας. Εἰς τὸ γυναικεῖον φύλον ὑπάρχουν τὰ πλεῖστα, τὰ θαυμασιώτερα παραδείγματα τῶν πράξεων, ὅσα μεγάλη ψυχὴ δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ ἔχῃ μεγίστην ἐπιβρόχην εἰς τὸν ἄνδρα, διότι ἡ φύσις ἐδωρήσατο αὐτῇ μαγικά τινα ὄπλα, διὰ τῶν ὁποίων μένει ἀτελεσφόρητος πᾶσα ἡ τῶν ἀνδρῶν ἐπιπλάστος ἀνδρία καὶ σοφία. Πολλὴ ὑερέθιστα αἰσθητήρια, θερμὴ καὶ πάντοτε δραστηρία φαντασία, καρδιά πλήρης συμπαιθητικῶν καὶ τρυφερῶν αἰσθημάτων, συμπληροῦσιν ἅφ' ἐνὸς μὲν τὴν μεγίστην ἀξίαν τῶν γυναικῶν, ἀφ' ἑτέρου ὁμῶς εἶναι αὐτὰ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα παραδίδουσιν αὐτὰς πολλὰκις ἀσφαλέστατα δωρεὰν εἰς τὰς πλεκτάνας τῶν ἀνδρῶν.

Αἱ γυναῖκες πολλάκις θυσιάζουν τὴν ματαιότητά των εἰς τὴν δυνάμιν των, συγχωροῦσαι τοὺς ἄνδρας νὰ λέγωσι δι' αὐτὰς ὅτι θέλουν, ἀλλὰ φυλάττουν τότε ἐν ἑαυταῖς τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς κάμουν ὅπως καὶ ἂν ἀρέσκωνται, χωρὶς νὰ τολμήσωσιν οὕτοι νὰ ταῖς ἀντιτείνωσι. Τὸ πρῶτον πράγμα ὅπερ μανθάνουσιν εἶναι τὸ μεταχειρίζεσθαι πρὸς ὄφελός των, οὐχὶ μόνον τὰ προτερήματά των, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα· ἐάν δὲ κατηγοροῦνται ἀπὸ τινος ὡς ὑφαινοῦσαι δόλους καὶ ἀπάτας, τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τοὺς ἄνδρας, διότι τὰς τυραννοῦν, διότι νυμφεύονται αὐτὰς χωρὶς νὰ τὰς ἐρωτήσωσιν ἐάν τοὺς θέλωσι, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ὠφελήσωσιν ἐκ τῆς προικῆς, καὶ διότι τυγχάνει πολλάκις ὅ μὲν γέροντες νὰ νυμφεύεται νέαν, ὁ δὲ ἀπαθὴς νεανίδα εὐαίσθητον.

Αἱ γυναῖκες ἀντιθέτουν εἰς τὴν φυσικὴν ἐδύνην, δύναμιν ψυχῆς καὶ καρτερίας, τῆς ὁποίας οἱ ἄνδρες εἶναι ἀνάκκοι. Αἱ γυναῖκες κύπτουσιν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἀληθινοῦς, τὸ ὁποῖον ἤθελε συντρίψει τοὺς ἄνδρας, καὶ ἐπειδὴ εἶναι προικισμένα μὲ ὄργανα

πῶς λεπτότερον καὶ πλαστικώτερον ἀνακύπτουσι μὲ παράδοξον εὐκολίαν. Ἐμπειστημενὲναι παρά τῆς θείας προνοίας τὴν τῶν γενεῶν φροντίδα καὶ τὴν μεταβιβάσκειν τῆς ζωῆς, προωρισμέναι νὰ τίκτωσι τὸν ἄνθρωπον ἐν λύπαις καὶ ὀδύνησι, αἰγυναίκες, ἔπρεπε πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν βουλῶν τῆς φύσεως ν' ἀντέχωσιν εἰς τὰ ὀδυνηρότερα παθήματα. Ἡ χάρις τοῦ λόγου εἶναι πολὺ ὑπερτέρα εἰς τὴν γυναικίαν, ἢ εὐαισθησίαν τῶν εἶναι τοσοῦτον καταγοητευτικῆ, ὥστε ἐμπνέει σέβας καὶ εἰς τοὺς πονηροτέρους, ἢ δὲ πειθῶ αὐτῶν εἶναι τόσον δελεαστικῆ, τόσον γρητυτικῆ, ὥστε ἀφόνους πολλάκις ὡς ἰγθύας, τοὺς μᾶλλον σοφιστικούς ἄνδρας ἀπεκτείνῃσθε. Πρὸς περισσοτέραν δὲ κατάληψιν τῶν λόγων μου τούτων προσθέτω τὸ ἐξῆς παράδειγμα.

Ἀγγλίας τις ἔπαυσε τὸ στήθος ἐκ τοῦ συνήθους εἰς τὰς ὀραίας πάθους τοῦ Κρακίνου, πάθους τοῦ ὁποίου αἱ ἀληθινότητες εἶναι πολὺ ὑπερτεραι παντὸς ἑτέρου. Ἡμέραν τινὰ προσελθὼν εἰς αὐτὴν ὁ ἰατρός τῆς καὶ ἐρωτήσας περὶ τοῦ πῶς διήλθε τὴν παρελθούσαν νύκτα, ἔλαβεν ἀπάντησιν μὲ φωνὴν τρέμουσαν μὲν ἀλλ' ἠδαικὴν καὶ σταθεράν, ὅτι ἡ νύξ αὕτη τῇ ἐράνῃ τῶντι σκληρά. « Πόσον εἰμι εὐτυχῆς, ἐπρόσθεσεν, διότι ὁ σύζυγός μου εἶναι ἀπὼν, καθότι ἄλλως ἤθελε πολὺ ὑποφέρει ». Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι, οἵτινες δεικνύουν μεγάλην ψυχὴν, κατετάραξαν τὸν ἰατρὸν διὰ τὴν τόσῃν πρὸς τὸν σύζυγον εὐαισθησίαν καὶ ἀγάπην. Τὸ πάθος ἐν τούτοις προώδευε καὶ ἄλλο μέσον πρὸς ἴασίν τῆς δὲν εὕρισκεν ὁ ἰατρός ἢ τὴν τομὴν τοῦ κρανίου, ἀλλὰ κατ' ἀρχὰς δὲν ἐτόλμα νὰ τὸ εἰπῇ, διότι ἐπίστευεν ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τοὺς δεινούς τῆς τομῆς πόνους, τέλος ὅμως ἠναγκάσθη νὰ προτείνῃ αὐτὴν εἰς τὴν κυρίαν, ἣτις εὐθὺς ἀπεκρίθη « Ναι, εἶναι ἀρκετὸς καιρὸς ἄφ' ὅτου σκέπτομαι περὶ τούτου καὶ μὲ τὴν ἰδέαν ταύτην ἐσχετίσθη, θέλω λοιπὸν ὑποβληθῆ εἰς τὴν ἀνάγκην, μὲ δῶ ὅμως συμφωνίας, πρῶτον ὅτι ὁ σύζυγός μου δὲν θέλει εἰδοποιηθῆ περὶ τούτου πρὸ τῆς ἐπανόδου του, καὶ δευτέρον ὅτι γενομένης τῆς τομῆς δὲν θέλουν μὲ δέσει τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ὀφθαλμούς ». Οἱ λόγοι οὗτοι ἠνάγκασαν τὸν ἰατρὸν νὰ θαυμάσῃ τὴν τοσαύτην γενναίότητα, ἀγαθότητα καὶ εὐαισθησίαν, ὅθεν προσδιώρισε τὴν ἡμέραν τῆς ἐγχειρίσεως, καθ' ἣν ὁ χειρουργὸς πρὸς τὴν παρουσίαν τῆς νέας ἑθεώρει τὸν ἰατρὸν μετ' ἀμφιβολίας καὶ πολλοῦ φόβου, τὰ ὅποια κατανοήσασα ἡ πάσχουσα, τοῖς εἶπεν « Ἵποπτεύω τοὺς διαλογισμούς σας, ἀλλ' ἐλπίζω νὰ σας ἀποδείξω ὅτι ἡ γυνὴ δύναται, ὅταν πρέπῃ ν' ἀποδείξῃ ἐκὺν τὴν γενναίαν καὶ καρτερικὴν », καὶ οὕτως ὑποβλήθη εἰς τὸν ἀγῶνα, ἐζήτησε δὲ μόνον, ὅτι διακολλήσῃ τῆς τομῆς νὰ κρατῆται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἐπιστολῆς τῆς παθητικῆς τοῦ συζύγου τῆς, ἣν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχε λάβει· ὁ ἰατρός ἀντέτεινε, φοβούμενος δικαίως, μήπως αὐξήσῃ τὸν θόρυβον τῆς ψυχῆς, ἐνῶ εἶχεν ἀνάγκην

ἀναπολύτου ἀταραξίας, αὕτη ὅμως τῷ εἶπεν — « ἀπατάσθε, ἰατρεῖ, ἢ ἐπιστολὴ αὕτη θέλει προξενήσῃ τὸ ἐναντίον ἄφ' ὅ,τι φρονεῖτε ἀποτελεσμα, σὰς βεβαιῶ ὅτι ἡ θεὰ τῆς θέλει μ' ἐμψυχώσῃ » οὕτω δὲ καὶ ἐγένετο, διότι διαρκούσης τῆς ἐγχειρίσεως, αὕτη ἐνατένιζε πάντοτε εἰς τὴν ἐπιστολὴν, εἰς τῆς ὁποίας τοὺς χαρακτῆρας τὴν παρουσίαν τοῦ ἀγαπητοῦ τῆς συζύγου ἔβλεπεν, οὔτε λέξιν ἐπρόφερεν, οὔτε στεναγμὸν ἀφῆκεν, οὔτε ἠθέλησε νὰ ἐκφύγῃ τὰς χειρουργικὰς ἐγχειρίσεις καὶ ἔμεινε μὲ τὴν καρτερίαν ἐκείνην, ἣτις λαμπρύνει τὸ ὄρατον φύλον, ἀποδεικνύουσα αὐτὸ μέγα καὶ σεβαστόν. (Ἀκολουθεῖ).

ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΥΠΟΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΠΛΟΥΣ. Ἐνῶ τοσαύτη καταβάλλεται προσπάθεια εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς διευθύνσεως τῶν ἀεραστάτων, καὶ ἤδη, ὡς προαναφέραμεν, ἐφαρμόζεται καὶ εἰς ταῦτα ὁ ἀτμός, Γάλλος τις, ὁ ἰατρός Παῦερν, ἐπανέσσε ἀσφαλῆ μέθοδον ὑποθαλασσίου πλοῦ. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη δὲν εἶναι ὀλιγώτερον σπουδαία τῆς ἐφευρέσεως τῆς ἀεροπλοῦας ἀλλ' ἐκείνη ἐντὸς ὀλίγου τελειοποιεῖται βεβαίως· ὁ δόκτωρ Παῦερν δὲν εὔρε μόνον τὸν τρόπον τοῦ νὰ καταβῆναι εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης καὶ νὰ ἐργάζεται αὐτοῦ εὐχερῶς μετὰ σώματος ὅλου ἐργατῶν, νὰ μένῃ αὐτοῦ ὅσον ἀρέσκειται χρόνον, καθότι ἀνανεῖται κατὰ θέλησιν, διὰ τῶν γειμικῶν ἐργασιῶν, τὸ ἐξυγρόνον, τὸ ὅποιον ἀνανεοῦσιν, ἀλλ' εὔρεν ἐπίσης καὶ τὴν μέθοδον τῆς διευθύνσεως ὑπὸ τῷ ὕδαρ, ὅπως εὐκόλον εἶναι εἰς ἕκαστον νὰ διευθύνῃ ἐπὶ τοῦ ὕδατος διὰ τοῦ ἀτμοῦ ὑπεσγῆθῃ νὰ ἀποπλεύσῃ ἐξ ὀρισμένης τιμῆς παραλίης τῆς Γαλλίας καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀγγλίας πλέων ὑπὸ τὴν θάλασσαν. Ἡ ἐφεύρεσις αὕτη εἶναι βεβαίως σπουδαιότατη καὶ θέλομεν ἀναγγεῖλαι εἰς τοὺς ἀμαγνώστους μας τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς.

ΠΕΡΙΔΗΨΙΣ.

Γρατσιέλλα (συνέχεια). — Χεῖρ Ἰσπανίδος — Ἡ Πετρούπολις. — Μιχαὴλ Ἄγγελος. — Ἱστορία, Ὁ Κολθέρ καὶ Λουδοβίκος ὁ 14'. — Χρονικά. — Ἠθικαὶ Μελέται, Ἡ γυνὴ ἄρθρ. Πρωτότυπον. — Ποικίλα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. Ὁ Ἵποκόμης τῆς Βραζελόννης. ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ. Ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος — Ὁ Κολθέρ.